

GOODWILL

JANUÁR/
FEBRUÁR
2010
Ročník II.

Mesačník o ekonomike, biznise a spoločnosti

Cena: 1,50 €

- Moderný hotel v centre Bratislavy
- Nadštandardné služby pre biznis klientelu
- Počítač s bezplatným internetom v každej izbe
- Korporátne zmluvy pre firmy
- Reprezentatívne rokovacie priestory
- Parkovanie za hotelom zadarmo
- Street coffee & Restaurant

Kontakt:
HOTEL DANUBIA GATE***
Dunajská 26
811 08 Bratislava

Tel: 02/20 66 55 00, -11
Mobil: 0917/232 000
Fax: 02/20 66 55 22
web: www.DANUBIAGATE.sk
e-mail: hotel@danubiagate.sk

GOODWILL

Mesačník o ekonomike, biznise a spoločnosti

Január - február 2010

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.

IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
tel./fax: 02/48 28 74 25
goodwill@goodwill.eu.sk

PhDr. Miloš Nemeček

konateľ a riaditeľ vydavateľstva

nemecek@goodwill.eu.sk
tel.: 02/39 00 44 88
fax: 02/48 28 73 22

Mgr. Valéria Nagyová

konateľka zodpovedná za obchod, marketing a inzerciu

nagyova@goodwill.eu.sk
tel./fax: 02/48 28 74 25
tel.: 0911 80 70 10

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor

filin@goodwill.eu.sk
tel.: 0907 78 91 64

Ing. Vladimír Ješko

redaktor

redakcia@goodwill.eu.sk
tel.: 0903 24 18 47

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s.,
Slovenská pošta, a. s. a súkromní distribútori.
Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie.
Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa
a neziskové organizácie a inštitúcie.

Predplatné:

12 €/361,51 Sk ročne (10 čísel vrátane poštovného a balného)
Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Artwell Creative, s. r. o., Bratislava
www.artwell.sk

Tlač:

FABER, s. r. o., Bratislava

Foto na titulnej strane:

Assec Solutions/Andrej Kližan (k článku na strane 34)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Články sú prístupné na www.siac.sk. Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media.

Človek a príroda

Kubo hajdy pod koryto. Takouto detskou riekankou nám kedysi učiteľ zemepisu pomáhal, aby sme si zapamätali mená z Karibiku: Kuba, Haiti, Portoriko... Aj bez toho v poslednom čase o Haiti počúval každý. Otriaslo to zemou i ľuďmi, priamo na ostrove i ďaleko od neho. Tragédie, ktoré živel vyvolal, boli ešte znásobené nepripravenosťou krajiny čeliť jej následkom.

Prírodné katastrofy nie sú ničím úplne výnimočným. Človek nie je len súčasťou prírody, ale jej najdokonalejším (či prinajmenej najinteligentnejším) výtvorom. Práve to ho však priviedlo k tomu, že sa do značnej miery vymkol jej prirodzenému kolobehu. Vytvoril si vlastné pravidlá, vlastný spôsob života – niekedy v súlade, inokedy zasa v konflikte s matkou prírodou. A tá sa občas pomstí. Ako pri zemetrasení. To ani tak neublíži prírode samotnej, ale tomu, čo vytvoril človek. Pre svoj prospech, ale pri vyčíňaní živlov na svoju škazu. Ľudia hynú v zrúcaninách toho, čo sami postavili...

Vzťah človeka a prírody nadobúda nové, nečakané a závažné súvislosti. Nie tak dávno rokovali hlavy všetkých štátov sveta o hrozbe klimatických zmien. Neúspešne – napriek tomu, že podľa mnohých znalcov ide o zásadný problém ľudstva a planéty. Prednosť dostali krátkodobé ekonomické záujmy. Súčasné najvyspelejšie krajiny zbohatli priemyselným rozvojom na báze fosílnych palív.

Nové centrá hospodárskeho rozvoja sa tohto nástroja nechcú vzdať. Čo na tom, že spôsobuje vážne klimatické dôsledky. Bližšia košeľa ako kabát. Bližšie sú bezprostredné ekonomické, sociálne i mocenské ciele než nejasná správa o konci sveta.

Čo má neriešená problematika hrozivých klimatických zmien spoločne s krutými dôsledkami zemetrasenia na Haiti? Oveľa viac, než by sa na prvý pohľad zdalo. Za jedným i za druhým sú nedokonalé ľudské aktivity, ktoré zhoršujú šance človeka i prírody.

Haiti patrí k najchudobnejším štátom sveta, je to biedny zadný dvor Ameriky. Na zaoštalosti sa najviac podpísali diktátorské krutovlády, kde vládnuce klany a mafie bohatli na úkor miliónov. Keby bolo Port-au-Prince poctivejšie postavené, keby v krajine fungovalo to, čo je inde bežné, následky zemetrasenia by boli podstatne menšie. Ani nie tak príroda, ale človek nesie hlavný diel viny.

Aj v kauze klimatických zmien – bez ohľadu na to, aký čas ukazujú varovné hodiny – je to vlastne spor medzi progresom a zotrvačnosťou. Iste, využívanie najmodernejších technológií, obnoviteľných zdrojov energie a ďalších postupov v záujme životného prostredia je vec veľmi drahá. V záujme budúcnosti civilizácie sa však určite vyplatí.

PhDr. Miloš Nemeček

vydavateľ

Finančné trhy a reálna ekonomika – aký vývoj nás čaká?

Rok 2010 bude poznačený predchádzajúcim útlmom hospodárstva. Väčšina ekonomík si vlni siahla na svoje dno; zotavenie nebude jednoduché. **14**

Ekonomika

- 6** | **Mýtna špirála**
- 8** | **Grécka tragédia eura**
Pre príliš veľa členov EMÚ akoby Pakt stability a rastu neexistoval
- 8** | **Je čínsky rast ohrozený?**
- 10** | **Protikartelová kontrarevolúcia?**
Vlády ťahajú veľké firmy z krízy, tie sa odvdáčujú deformovaním trhu
- 12** | **Globálny optimizmus šéfov firiem**

Financie

- 13** | **PSS dáva eurá navyše**
- 14** | **Finančné trhy a reálna ekonomika – aký vývoj nás čaká?**
- 16** | **Keď je investícia aj poistením**

Podnikanie

- 18** |
Daňové vábenie menom Cyprus
- 20** | **Daňové plánovanie – systém a minimalizácia**
Pripravovaná daňová reforma chce vytvoriť univerzálne finančné orgány štátu.
- 22** | **Pomoc (nielen) konkurzným veriteľom: ponukové konanie**
Ako určiť cenu podniku v konkurze a nevzdať predčasne jeho záchranu?
- 24** | **Kráska skrytá v rýchlosti účtovnej závierky**

Automobily

- 26** | **Peugeot: štýl, mobilita, zodpovednosť**
- 29** | **Polmilióna slovenská Kia**
- 30** | **Požičajte si auto z ulice**

Za horizontom

- 32** |
Tajomstvá elektronických mračien
Napíňa sa vďaka našim milým digitálnym hračkám vízia Veľkého Brata?
- 32** | **TOP 25 z budúcnosti IT a sietí**

Kam smerujú informačné technológie

Blíži sa koniec klasických počítačov, prichádza cloud computing a virtualizácia. Inteligentnejšie, mobilnejšie a ekologickéjšie – taký je trend v IT. **38**

Značka a firemná identita v marketingovej komunikácii

Na čo treba dbať pri vizuálnom sprostredkovaní firemnej kultúry a filozofie. **58**

Informačné a komunikačné technológie

- 34** | **Dvadsať rovná sa jeden**
Asseco Solutions: dve desaťročia skúseností, prvý rok s novým menom
- 36** | **Inteligentnejšia planéta: agenda pre nových lídrov**
Ekonomické šoky priniesli aj cennú šancu – transformovať chod sveta
- 38** | **Kam smerujú informačné technológie**
- 40** | **Tablety prichádzajú**

Štýl

- 42** | **Mrakodrapy: došlo aj na Madrid**
- 56** | **Plesová sezóna vrcholí**
- 57** | **Opernball je nedostihný vzor**

Cestovný ruch

- 45** | **ITF Slovakiatour a Danubius Gastro**
- 46** | **Sneh a sny na Donovaloch**

Obchod

- 49** | **TOP 10 vedú Tesco, Metro Cash & Carry a Billa**

Spoločenská zodpovednosť firiem

- 50** | **Via Bona po desiaty raz**
- 50** | **Spoločenská zodpovednosť prekvitá aj v recesii**

Zdravie

- 52** | **Telo a hlava by mali byť v súlade**
Ako zvládať striedanie psychickej a fyzickej záťaže a predchádzať problémom

Potraviny

- 48** |
Čo prináša nový vinársky zákon
- 54** | **Nepodceňujte polievku**
- 55** | **Bocuse d'Or na Slovensku**

Marketing

- 58** | **Značka a firemná identita v marketingovej komunikácii**

Médiá

- 60** | **Poživatelia chcú televíziu s internetom**

Mýtna špirála

Už poriadne dlho nielen vodičov, ale celú spoločnosť vzrušujú problémy okolo zavedenia elektronického mýta. Tento krok bol nepochybne potrebný. Nálepky, ktoré majú jednotnú cenu bez ohľadu na intenzitu využívania ciest, určite nie sú spravodlivé a ani efektívne. Mýtna stanica, aké poznáme napríklad z Talianska, v dopravných špičkách poriadne zdržujú premávku. Na progresívny elektronický systém zákonite prechádza väčšina krajín. Príbeh jeho zavádzania u nás je však osobitnou kapitolou. Ukazuje, ako sa neraz pri riešení zásadných otázok učíme až na vlastných chybách.

A nejde iba o organizačné a technické nedostatky, ktoré sú pri takomto náročnom projekte do istej miery pochopiteľné. Vyriešiť to mohlo určité prechodné, takpovediac, skúšobné obdobie. Zdá sa, že sa k nemu neplánovane dopracovávame. Ale podme k podstate.

Ako základný problém sa ukázalo, že výrazný vzrast nákladov pre dopravcov sa netýka iba ich samotných, ale vlastne všetkých. Cena dopravy je súčasťou kalkulácie každého tovaru a služby. Až doslova v čase ostrého štartu mýtného sa začalo viac hovoriť, ako to ovplyvní ceny – na prvom mieste produktov bežnej spotreby. To je vážny prvok, ktorý musí zaujímať občanov i vládu. Dodnes však nepoznáme racionálne údaje o dopadoch mýtného. Obe strany sporu predkladajú vlastné prepočty, ktoré sa zásadne rozchádzajú.

Aj tak však viedli k niektorým krokom, ktoré dopady mýtného zmiernujú. Otázkou zostáva, či dôkladné analýzy nemali byť oveľa skôr a v ich duchu, na základe diskusie zainteresovaných, odborníkov i verejnosti, by sa nastavili parametre mýtného.

Problém prešiel do ďalšej etapy, keď kamionisti prítvrdili predovšetkým v otázke spoplatnenia ciest prvej triedy. Tu však nejde ani tak o čiastkové, do istej miery už uskutočnené kroky, ale mieri priamo do srdca projektu. Bez spoplatnenia výraznejšej časti ciest prvej triedy systém mýtného nemá zmysel. Nezarobil by na seba – a presun ťažkých vozidiel z diaľnic na bežné cesty by drsne ovplyvnil ich opotrebovanosť i život obyvateľov mnohých miest a obcí. V tomto zrejme požiadavky dopravcov idú príďaleko.

Najreálnejšie sa dá očakávať, že pohyb v prípade mýtného bude pripomínať špirálu. Po dosť náročnom oblúku sa dostávame k takmer východiskovému bodu a s istým oneskorením, okoreným adrenalinom a politickými hrami, sa systém dostane k prijateľnejšej podobe. Otázkou zostane, či táto medzihra bola potrebná.

Miloš Nemeček

Siemens na Slovensku

Dvanásť koncernových spoločností skupiny Siemens na Slovensku dosiahlo v obchodnom roku 2008/2009 obrat takmer 662 miliónov eur a zamestnáva 4 877 pracovníkov. Napriek poklesu obratu a zamestnanosti sa im podarilo vyhnúť sa ekonomickej destabilizácii. „Ťahúňom“ skupiny je Siemens, s. r. o., ktorý rástol najmä vďaka integrácii IT divízie Siemens IT Solutions and Services a technologickým dodávkam pre projekt elektronického výberu mýta a paropylno-

vú elektrárň v Malženiciach. „Rovnako dobre sa nám darilo v oblasti zdravotníctva, Building Technologies a IT riešení a služieb pre verejnú správu. Naopak, výrazne postihnutý bol sektor priemyslu a celkovo privátna sféra. Myslím si, že budúci rok bude však ešte ťažší,“ zdôraznil generálny riaditeľ Siemens, s. r. o., Vladimír Slezák. Investície do hmotného majetku v skupine predstavovali takmer 22 miliónov eur.

JF

Elektrovod Holding do nemeckých rúk

Protimonopolný úrad SR schválil kúpu spoločnosti Elektrovod Holding, a. s., Bratislava, nemeckou skupinou SAG. Prechod vlastníckych práv nadobudol účinnosť 28. januára 2010. „Prostredníctvom akvizície spoločnosti Elektrovod Holding postupuje skupina SAG dôsledne na svojej ceste internacionalizácie. Tým prispievame k trendu silnejšieho spájania európskych energetických sietí a môžeme zabezpečovať optimalizáciu našich zdrojov medzi rôznymi trhmi,“

povedal Joachim Hofmann, ktorý v skupine riadi oblasť výstavby vedení a zodpovedá za obchodnú činnosť vo východnej Európe.

SAG podniká v oblasti budovania energetickej infraštruktúry komunálnych a priemyselných podnikov. Ponúka servisné služby a systémy na výrobu energie, ako aj prenos a rozvod v elektrických, plynových a vodovodných sieťach. Zamestnáva asi 5 900 pracovníkov.

TA

Taiwanská spoločnosť Au Optronics postaví na tejto zelenej lúke pri Trenčíne fabriku na výrobu LCD televízorov.

PZI nám môžu priniesť 12 000 miest

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) evidovala v januári 139 zaregistrovaných investičných projektov. Aktívnych je (podľa metodiky agentúry) 85 v celkovom objeme 2,42 až 2,53 miliardy eur s výhľadom vytvorenia 11 696 až 12 675 pracovných miest. K prílevu nových investícií na Slovensko dochádza podľa predstaviteľov SARIO aj vďaka zave-

deniu eura, ktoré investorom poskytuje v čase hospodárskej krízy väčšiu finančnú stabilitu. „Často je euro u nás kľúčovým faktorom pre investorov v rozhodovacom procese alokácie investície v rámci regiónu strednej a východnej Európy,“ uviedol generálny riaditeľ agentúry Juraj Kiesel.

TA

Akvizícia Tatravagónky

Tatravagónka, a. s., Poprad a Vagónka, a. s., Trebišov sa zlúčili s tým, že všetky práva oboch sesterských spoločností sa previedli na Tatravagónku. Dôvodom je zefektívnenie činnosti a úspora nákladov.

Ich materská firma Optifin Invest, s. r. o., nadobudla Vagónku vo februári 2008. V Trebišove sa vyrábajú vagóny pre ruský trh, keďže závod má napojenie na širokorozchodnú trať.

PT

Čínsky koncern vedie svetový rebríček

Sto najväčších spoločností sveta zvýšilo vlni svoju trhovú hodnotu o 28 % na 11,9 bilióna dolárov (8,17 bilióna eur). Na vrchole rebríčka spoločností ocenených podľa ich hodnoty vystriedal americký Exxon Mobil čínsky ťažobný koncern Petrochina s hodnotou 353 mld. USD. Sektor energetiky zaznamenal zlepšenie, keď v Top 100 narástlo zastúpenie energetických spoločností zo 16 na 18 a sektor dominuje aj na prvých dvoch priečkach. „Zotavenie globálnej ekonomiky prináša rast cien energie, čo všeobecne zvyšuje atraktivnosť ťažobných spoločností,“ uvádza sa v správe, ktorú zverejnila spoločnosť Ernst & Young.

Prekvapivo dobré výsledky vykázali banky. V Top 100 sa vlni umiestnilo 21 bánk a 24 ďalších finančných inštitúcií, kým v predchádzajúcom roku to bolo len 12 bánk a 16 finančných inštitúcií. Ocenenie finančného sektora vzrástlo o 92 % na 2,73 bilióna dolárov. Najlepšie sa darilo britskej HSBC.

Zlepšenie v trhovom ocenení zaznamenali aj firmy v oblasti IT. Microsoft si polepšil o štyri priečky a skončil na 3. mieste. Google sa do-

stal z 35. pozície do prvej desiatky, Apple sa posunul z 57. na 11. miesto. **TA**

MMF odhaduje globálny rast na 3,9 %

Medzinárodný menový fond upravil svoj odhad rastu globálnej ekonomiky v tomto roku a predpovedá, že sa výkon svetového hospodárstva zvýši o 3,9 % – a nie o 3,1 %, ako sa domnieval v októbri 2009.

Nové údaje nadväzujú na prognózu MMF pre jednotlivé regióny a štáty, podľa ktorej hlavným ťažiskom svetovej ekonomiky bude tento rok Čína a ďalšie rozvíjajúce sa krajiny. Naopak, hospodársky výkon priemyselne vyspelých štátov sa bude zvyšovať len pomaly, hoci aj v ich prípade MMF zlepšil vyhladky na tento rok. USA by mali vzrásť o 2,7 % (nie o 1,5 %, ako sa očakávalo predtým). Svetová banka naproti tomu očakáva tento rok rast svetovej ekonomiky o 2,7 % a OSN: 2,4 %. **TA**

Družba EÚ – SNŠ

Podľa ruskej vlády sa súčasnú krízu nepodari prekonať protekcionizmom, ale medzinárodnou integráciou. Moskva ju chce rozvíjať v Spoločenstve nezávislých štátov a vytvoríť v ňom jednotný hospodársky priestor. To však nie je konečný cieľ – takýto priestor by sa mal vytvoríť aj s Európskou úniou. Na medzinárodnej konferencii

Rusko a svet: Výzvy nového desaťročia to povedal prvý vicepremiér Igor Šuvalov.

V Rusku podľa neho nadišiel čas aj na to, aby sa vláda začala zaoberať zvýšením ochrany súkromného majetku, čo označil za jeden z najväčších problémov súčasnej ekonomiky krajiny. Moskva bude tiež pokračovať v úsilí vytvoríť medzinárodné finančné centrum. **TA**

Airbus znova pred Boeingom

Európsky Airbus v roku 2009 prekonal svojho rivala, americký Boeing, a udržal si pozíciu najväčšieho producenta dopravných lietadiel na svete, už siedmy rok po sebe. Zákazníkom odovzdal rekordných 498 lietadiel, kým Boeing 481. Tržby európskeho koncernu však aj napriek tomu medziročne klesli o takmer 4 % na 41,7 miliardy eur – najmä v dôsledku posilnenia eura.

V januári Airbus expedoval aj v poradí 25. obrie lietadlo A380. Odovzdali ho v Hamburgu zástupcom spoločnosti Emirates. Šéf Airbusu Tom Enders očakáva, že v tomto roku dokončia najmenej 20 kusov A380. Podľa cenníka stojí A380 asi 227 mil. EUR.

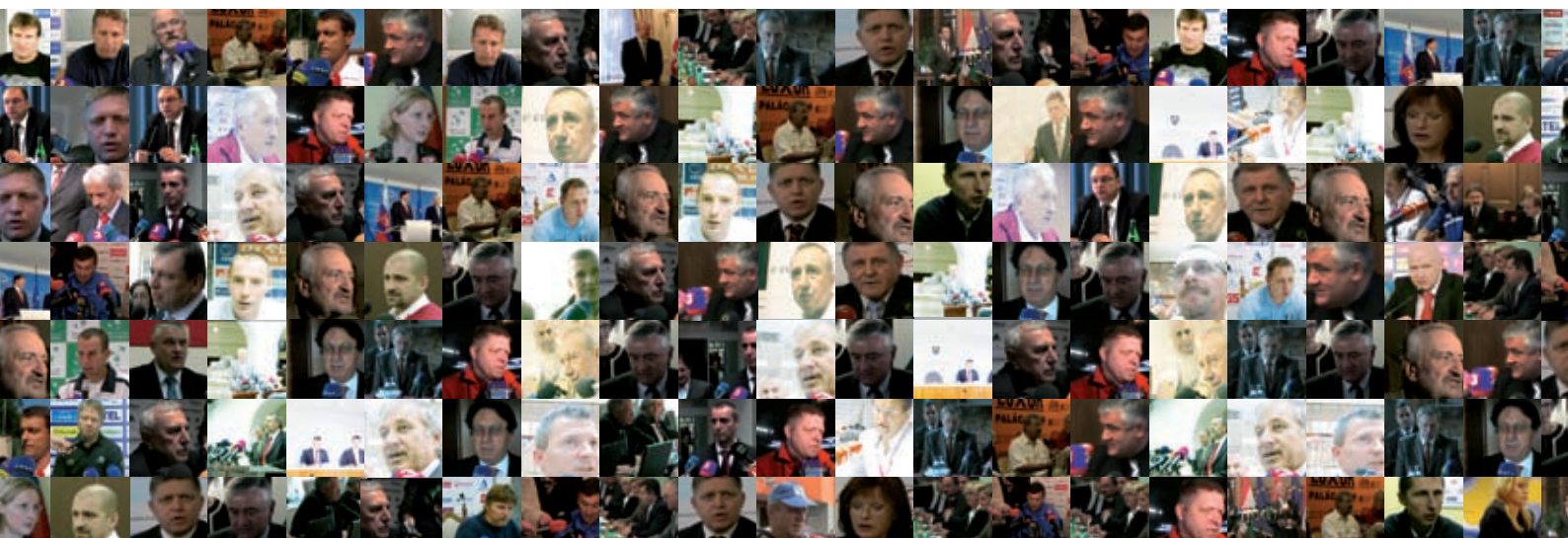
Problém pre spoločnosť predstavuje projekt nového vojenského dopravného lietadla A400M, ktorého náklady príliš narastajú, pri pevných kontrahovaných cenách. **TA**

Čile do OECD

Čile ako prvá latinskoamerická krajina vstupuje do Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD). Prístupovú dohodu už podpísali, nasleduje ratifikácia v parlamente.

Organizácia prijatím Čile ocenila dve desaťročia jeho dobrej hospodárskej politiky. Generálny tajomník OECD Angel Gurría pochválil aj reformné úsilie krajiny. **TA**

GW101-202

Zažite to naživo!

Priame prenosy podujatí nielen pre weby - TASR Live

.tasr.

každý deň lepší servis

Grécka tragédia eura

Pre príliš veľa členov EMÚ akoby Pakt stability a rastu neexistoval

Keď bolo v roku 1999 zavedené euro, štáty sa zhodovali, že na jeho stabilitu je nevyhnutná fiškálna disciplína.

Avšak napriek tomu, že jednotná mena prosperovala všetkým krajinám, ktoré ju zaviedli – v neposlednom rade aj ako kotva počas súčasnej hospodárskej krízy – pre neschopnosť členov eurozóny dodržať vlastné dohody ešte stále hrozí, že sa euro premení na katastrofu. Až príliš veľa členských krajín sa totiž správa tak, ako by žiadny Pakt stability a rastu neexistoval.

Kríz a boj s deficitmi

Napríklad stav gréckych verejných financií je podľa európskeho komisára pre menové otázky Joaquína Almunia „starosťou pre celú eurozónu“. Fiškálny deficit Grécka za rok 2009 dosiahol 12,7 % HDP, čo vysoko presahuje trojpercentné maximum stanovené Paktom stability a rastu.

V dôsledku súčasnej krízy, samozrejme, prekračujú deficitný strop daný paktom stability všetky krajiny eurozóny. Zoberme si však napríklad Holandsko, ktorému sa to tento rok príhodi iba po druhýkrát od roku 1999. Keď Holandsko prekročilo trojpercentný limit po prvýkrát – iba o 0,1 % HDP – vláda okamžite prijala tvrdé opatrenia, aby deficit dostala pod

kontrolu. Nemecko a Rakúsko sa zachovali rovnako. Tieto krajiny už dnes pracujú na tom, aby čo najskôr znížili deficity nafúknuté krízou. V južnej Európe vyzerá situácia podstatne

Len na stabilizáciu súčasného dlhu by krajina potrebovala prebytok 2,4 % HDP ročne.

inak. Prekračovanie deficitového stropu daného paktom stability je tam skôr pravidlom než výnimkou. Napríklad počas prvých desiatich rokov fungovania eura sa Grécku podarilo udr-

žať deficit v rámci paktu stability iba raz, v roku 2006 (a aj to len veľmi tesne).

Grécka vláda sa navyše prejavila ako nedôveryhodná. V roku 2004 Grécko priznalo, že od roku 2000 o veľkosti svojho deficitu klamalo – a práve podľa výsledkov v týchto rokoch sa rozhodovalo o jeho prijatí do eurozóny. Inými slovami, Grécko sa kvalifikovalo len vďaka podvodu. Koncom roka 2009 sa zdalo, že grécka vláda klame znovu, tentoraz o deficite v roku 2008 a predpokladanom deficite za rok 2009.

Chronicky zlé skóre

Rovnako Taliansko (ale aj Portugalsko a Francúzsko) má so zanedbávaním európskych fiškálnych pravidiel bohaté skúsenosti. Podobne ako Grécko bolo aj Taliansko prijaté do eurozóny napriek faktu, že malo od splnenia všetkých kritérií niekoľko svetelných rokov ďaleko. Verejný dlh v oboch krajinách vysoko presiahol 100 % HDP, hoci hranica daná Paktom stability a rastu predstavovala 60 % HDP. Taliansko nespĺnilo ani ďalšie kritérium, pretože jeho národná mena – líra – nebola povinné dva roky súčasťou Európskeho mechanizmu výmenných kurzov.

O desať rokov neskôr to vyzerá, ako by sa dole na juhu zastavil čas. Grécky aj taliansky verejný dlh ostávajú takmer bez zmeny, a to napriek faktu, že obe krajiny profitovali na eure zo všetkých najviac, pretože ich dlhodobé úrokové sadzby klesli po prijatí eura na nemeckú úroveň. To bolo samo o sebe darom z nebies vo výške desiatok miliárd eur ročne. Na štátnom dlhu oboch krajín sa to však prakticky ne-

odrazilo, čo môže znamenať jediné: masívne mrhanie prostriedkami.

Je to evidentné aj na ich úverovom ratingu. Grécko sa „pýši“ zďaleka najnižším ratingom v celej eurozóne. Dnes je oveľa menej úverovo dôveryhodné ako napríklad Botswana či Malajzia, ktoré sú ohodnotené stupňom A +.

Nie spoločnému európskemu dlhu

Čo keď sa Grécko dostane do takých problémov, že nedokáže svoj dlh obslúžiť? Vylúčené to nie je. Podľa výpočtov spoločnosti Morgan Stanley potrebuje krajina pri relatívne nízkych úrokových sadzbách primárny prebytok vo výške minimálne 2,4 % HDP ročne len na to, aby stabilizovala svoj štátny dlh na výške 118 % HDP. Súčasnú európsku pravidlá zakazujú iným európskym krajinám aj EÚ ako celku Grécku pomáhať. Nedávna minulosť nás však učí, že európske pravidlá sú tu na to, aby sa porušovali. Mnohí, aj bývalí, politici a ekonómovia (netreba hádať, odkiaľ väčšinou pochádzajú) už dnes

navrhujú, aby EÚ vydala vlastný suverénny dlh, ktorý by zmiernil problémy krajín, ako sú Grécko a Taliansko.

Za takéto plány by sme však zaplatili vysokú cenu. Trestali by totiž fiškálne rozvážne vlády, pretože v krajinách ako Holandsko či Nemecko

Za 10 rokov eura Grécko udržalo deficit pod povoleným limitom iba raz.

ko by zákonite zvýšili úrokové sadzby. Zvýšenie nákladov na pôžičky len o 0,1 % by pritom znamenalo dodatočné platby dlhovej služby vo výške stoviek miliónov eur ročne.

Navyše platí, že fiškálne rozvážne krajiny eurozóny budú čeliť vyšším nákladom na pôžičky i v prípade, že sa plán suverénneho dlhu EÚ nikdy neuskutoční. S prehlbovaním finančnej integrácie v Európe totiž absencia fiškálnej dis-

cipliny v jednej alebo viacerých krajinách eurozóny zvýši úrokové sadzby na celom jej území.

Fiškálny zločin a trest

Člena eurozóny nemožno podľa súčasných pravidiel vylúčiť, čo krajinám ako Grécko umožňuje klamať, manipulovať, vydierať a inkasovať čoraz vyššie sumy z fondov EÚ. Z dlhodobého hľadiska to bude mať katastrofálny dopad na širšiu európsku spoluprácu, pretože sa oslabí verejná podpora.

Európa by preto mala zvážiť, či nie je lepšie znášať vysoké krátkodobé náklady na zmenu pravidiel hry. Ak by vylúčenie čo len jediného člena dokázalo uviesť do chodu dôveryhodnejší mechanizmus na zabezpečenie fiškálnej disciplíny v eurozóne, než akým sa ukázali Pakt rastu a stability a finančné sankcie, potom by túto cenu rozhodne stálo za to zaplatiť.

Edin Mujagic
Tilburská univerzita (Holandsko)
© Project Syndicate
Medzitulky redakcia, foto TASR

Je čínsky rast ohrozený?

Všetci stavili na čierne čísla, ale: pozor na časované míny

Prudký útlm ekonomickej aktivity v Číne a eskalácia dlhu Dubaja – to by mohli byť v roku 2010 hrozby pre globálnu ekonomiku, varuje investičná banka Saxo Bank

Oficiálne dokázala Čína v priebehu roku 2009 udržať impozantný rast. Saxo Bank si však myslí, že kvalita tohto rastu bola pomerne nízka; vážne pochybujeme, či v priebehu celého roku ekonomika skutočne rástla.

Údaje o spotrebe elektriny v Číne hovoria o tom, že v prvej polovici roku došlo k výraznému poklesu a národné účtovné štandardy v Číne sú podľa nášho názoru príliš rozporuplné. Kolujúce historky o nesúlade medzi predajom automobilov a spotrebou benzínu, o prázdných mrakodrapoch atď., náš skepticizmus ohľadne Číny ešte viac prehľbujú. Celkový pohľad Saxo Bank na Čínu je možné charakterizovať ako mix šoku, rešpektu a skepticizmu.

Pokles exportu

Niet pochýb o tom, že kombinácia silnej pracovnej morálky a vysokého podielu investícií

na HDP dlhé roky prispievali k silnému rastu. Na druhej strane je čínska ekonomika zmiešaného typu, a preto nevie účinne alokovať kapitál. Obávame sa, že tzv. exportný model založený na investíciách dohnal Čínu k nárazu do múru ustupujúceho západného dopytu. Čínsky export poklesol minulý rok takmer o 20 % a čínske nadbytočné kapacity prevažujú hlavne v kovovýrobe, cementárňach, aj v iných výrobných odvetviach. Čínske úrady teraz zvažujú, že obmedzia úverovanie, aby sa zamedzilo vzniku bublín a zlých úverov. My si však myslíme, že je už príliš neskoro a v roku 2010 alebo 2011 budeme mať možnosť sa o tom aj presvedčiť. V očiach celého sveta teraz Čína vyzerá ako Japonsko v roku 1988.

Dubaj je iný prípad

Ďalším potenciálnym spúšťačom prepadu trhov by mohla byť eskalácia dlhu Dubaja. Zastávame však názor, že dubajské problémy nebudú mať dopad na svetové finančné trhy, a to z dvoch dôvodov. Po prvé, hrubý domáci produkt Dubaja (cca 65 miliárd USD) je v medzinárodnom meradle relatívne skromný,

a po druhé, máme pre tento malý emirát veľké pochopenie. Napriek tomu, že realitný boom bol neudržateľný, politická štruktúra (a daňová sústava) krajiny je základom pre budúci rast a umožňuje prilákať investorov nielen z regiónu, ale aj z celého sveta. Hoci sa v Dubaji angažovalo množstvo britských bánk, na trhy v roku 2010 by to nemalo mať zásadný dopad.

David Karsbøl
hlavný ekonóm
Saxo Bank
Foto SXC

Protikartelová kontrarevolúcia?

Vlády ťahajú veľké firmy z krízy, tie sa odvdávajú deformovaním trhu

Súčasná globálna finančná kríza odhalila enormné tlaky, ktoré pôsobia na konkurenčnú politiku na obidvoch brehoch Atlantiku.

Konkurenčná politika utrpela otras najmä v dôsledku pomoci finančným sprostredkovateľom, ktorá deformuje trh, ako aj „pozastavením“ pravidiel fúzií s cieľom zachrániť niektoré finančné ústavy. Poskytnutie kapitálu a ďalších dotácií z verejných prostriedkov pokrivilo hraciu plochu, pričom chatrnejšie inštitúcie skončili oveľa lepšie kapitalizované ako inštitúcie zdravé.

Pravidlá padajú, efektívnosť trpí

V sektore, ako je bankovníctvo, kde sú dojmy ohľadom zdravia subjektu kľúčové pre jeho schopnosť konkurovať ostatným, je to zásadné. Tak napríklad pri fúzii, proti ktorej sa postavil britský protimonopolný úrad, banka Lloyds TSB prevzala problémami zmietanú spoločnosť HBOS, najväčšieho hypotekárneho veriteľa v krajine, hoci predtým, v roku 2001, jej zakázali prevziať banku Abbey National. V Spojených štátoch sa zasa investičné bankovníctvo konsolidovalo núteným prevzatím

Bear Stearns zo strany JP Morgan a prevzatím Merrill Lynch zo strany Bank of America. Výsledkom je veľmi slabá konkurencia medzi zostávajúcimi hráčmi.

Konkurenčná politika bola vypilovaná na riešenie individuálnych kríz, ale kríza systémová jej bezmála zlomila väzy. Nielen v bankovníctve, ale aj v iných sektoroch – na špiči sú výrobcovia

Chatrnejšie banky skončili po injekcii od štátu oveľa lepšie kapitalizované ako tie zdravé.

via automobilov – masívne dotácie udržiavajú v chode veľké neefektívne firmy a obmedzujú rast efektívnych firiem alebo, čo je asi ešte horšie, bránia novým firmám preniknúť na trh. V Európskej únii národné vlády manévrujú v subvenčných dosiahoch s cieľom presunúť náklady zníženia kapacít v automobilovom priemysle na susedov, ako dokazuje prípad Opel.

Kapitalistický socializmus

Konsolidácia, ktorej zámerom je znížiť domnelý prebytok kapacít v bankovníctve a automobilovom priemysle, však môže splodiť dlhotrvajúce nekonkurenčné trhové štruktúry. Kým sa takým štruktúram bude dať držať mimo hry nováči-

kov, trhová disciplína bude zatlačená do kúta a spotrebiteľ bude trpieť.

Rozsah regulácie a verejných intervencií podmieňuje práve veľkosť a moc obrov finančných, automobilových a ďalších firiem. Napokon, vplyv lobistického snaženia americkej brandže investičného bankovníctva na uvoľňovanie opatrných noriem finančnej regulácie sa všeobecne považuje za jeden z faktorov vedúcich k súčasnej kríze. Mnoho ľudí by navyše vyhlásilo, že táto brandža má výrazný vplyv aj na opatrenia stanovené na vyriešenie samotnej krízy.

Zreteľná je tiež váha „veľkej trojky“ automobiliek USA, napriek relatívne zlým výsledkom čo do efektivity i poskytovania hodnôt spotrebiteľom. Naozaj stojí za zamyslenie, že v situácii, keď spoločnosť General Motors akoby bola hluchá voči dopytu od spotrebiteľov, už prebieha debata, či by nebolo vhodné ju k výrobe vozidiel s nižšou spotrebou prinútiť.

Bremeno vlastnej veľkosti

Ak môžu veľké firmy prostredníctvom ich vplyvu na politický proces a reguláciu kriviť hraciu plochu vo svoj prospech – a tým držať nováčikov vo svojej brandži mimo hry a náklady presúvať na občanov, vyplýva z toho úplne nový pohľad na konkurenčnú politiku. Alebo: možnože to napokon až také nové nie je.

Pri koreňoch protikartelovej politiky v USA na konci devätnásteho storočia bola hlboká podzrievavosť voči veľkým firmám – vzhľadom

na koncentráciu moci, ktorú veľkosť prináša. Tento trochu populistický náhľad neskôr ustúpil interpretácii zameranej na efektívnosť. Problémom, ktorý sa snažila riešiť, nebola samotná veľkosť, ale trhová moc v konkrétnom sektore, pretože práve tá vedie k vysokým cenám a potenciálne obmedzuje pestrosť a novátorstvo. A efektívnosť ako jadro konkurenčnej politiky sa presadila aj v Európe.

Vlády manévrujú v subvenčných dostihoch a na úkor susedov zachraňujú výrobné kapacity.

Súčasná kríza však môže vzniesť otázku, či populistický náhľad na protikartelové snahy – obmedzenie veľkosti firiem pre ich prípadný nadmerný vplyv – nemá isté opodstatnenie. Nejde len o to, že firmy, ktoré začnú byť systematicky nenahraditeľné, môžu spoločnosť vydierať, ale aj o to, že mimoriadne veľké firmy môžu deformovať „hraciu plochu“, a tým na účet spoločnosti presadzovať vlastné záujmy. Ak bola predstava, že čo je dobré pre General

Motors, je dobré aj pre USA, vôbec kedy pravicová, dnes je už ťažko obhájiteľná.

Aká záplata na hrubé vrece?

Uvedomovať si problém je však jedna vec a premýšľať o opatreniach, ktoré by ho riešili, je vec iná. Prostredníctvom vhodnej regulácie (napríklad kapitálových požiadaviek so systémovou taxou pre finančné ústavy) možno firmy prinútiť k internalizácii výdavkov, ktoré spôsobujú celej spoločnosti. Čo však robí s „nadmerným“ vplyvom, ktorý sa spája s veľkosťou, už také jasné nie je.

Obmedzovať veľkosť firiem preto, aby sme bránili koncentráciu moci, je veľmi hrubý nástroj – a zdôrazňuje neúspech iných kontrolných mechanizmov v demokratickom procese, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby mocné lobistické skupiny nedokázali presadzovať reguláciu nezlučiteľnú s blahom spoločnosti. Ak však nie je zavedený účinný systém brzd a protizávaží, protikartelové ťaženie v štýle devätnásteho storočia sa čoskoro dostane znovu do módy.

Xavier Vives

IESE Business School

Navarrská univerzita, Barcelona

© Project Syndicate

Medzitulky redakcia, foto TASR

Štvanica na bankárov v Davose

Tohtoročné Svetové ekonomické fórum vo švajčiarskom Davose sa začalo bez zreteľnej línie, ale jeho 2 500 účastníkov sa prepracovalo k jasnemu záveru. Našli hlavného vinníka súčasnej finančnej a hospodárskej krízy – bankový sektor. Podľa agentúry DPA na ňom bankárov „vymlátili ako žito“. Námiety, že politici prepásli vytvorenie celosvetových pravidiel pre sektor, nikto nebral do úvahy.

Prenasledovanie bankárov začal svojim vystúpením francúzsky prezident Nicolas Sarkozy a téma potom rezonovala na všetkých diskusných fórach SEF. Podľa Sarkozyho povoláním bankára nie je špekulantstvo. Má hodnotiť úvery a poskytovať ich – a to je všetko! Ak v dobrých časoch berie aj niečo navyše, bonusy, je to v poriadku, ale v zlom období to neprichádza do úvahy. Podľa Sarkozyho ide o neslušné správanie, ktoré by sa odteraz nemalo trpieť v nijakej krajine, ani v tej najväčšej.

Na bankárov sa zo všetkých strán sypali výčitky, že nie sú schopní pochopiť, aké nebezpečenstvo môže predstavovať ich počinanie. Aj teraz znovu inkasujú tučné zisky a milióny si ulievajú na bonusy.

Šéf správnej rady Deutsche Bank Josef Ackermann môže tvrdiť, že si počínal ináč ako jeho kolegovia zo švajčiarskej veľkobanky UBS a zvládol krízu bez štátnej pomoci. Ale aj on

si musel vypočúť, že napokon aj banka, ktorú vedie, by zbankrotovala, keby sa na celom svete nepoužili na záchranu bankového sektora peniaze vzbierané od daňových poplatníkov. Ackermannova výzva, aby sa hľadala správna cesta medzi stabilitou a efektívnosťou, nenašla veľkú odozvu. Upozorňoval, že rastúca ekonomika bude bankový sektor potrebovať. Problém v Davose bol v tom, že priveľa vplyvných ľudí, ktorí prišli, sa odtiaľ chcelo vrátiť s upevneným presvedčením: „na vine sú oni!“ **TA/DPA**

Bonusy? Nie z našich peňazí!

Nemecký koncern Bosch, najväčší subdodávateľ automobiliek na svete, nezostal len pri hrozbe, že vypovie dohodu o spolupráci s niektorými bankami, ktoré svojim manažérom vyplácajú obrovské bonusy. Šéf koncernu Franz Fehrenbach o tomto zámere hovoril pred novinármi, ale v tlači sa objavila aj informácia, že Bosch s jednou (nemenovanou) bankou spoluprácu skutočne skončil.

„Ak si nejaká banka myslí, že financovanie bonusov slúži podnikateľskému účelu, potom už s ňou nebudeme udržiavať obchodné kontakty,“ vyhlásil F. Fehrenbach. Označil za nezodpovedné, keď sa úverové ústavy napriek kritike a skúsenostiam z nedávnej minulosti znovu vracajú k praxi, ktorú uplatňovali pred finančnou krízou. Nie všetci majú rovnaký zápal. Podľa Klausu Engela, šéfa koncernu Evonik, je diskusia o bonu-

soch iba vedľajšou témou. Podľa neho treba riešiť konflikt medzi špekulačnými podnikateľskými modelmi a reálnymi potrebami ekonomiky. Upozornil pritom na špekulačné nákupy surovín, ktoré majú nepriaznivý vplyv na prevádzkové náklady firiem.

Šéf koncernu Bosch žiada, aby sa prijali regulačné opatrenia v záujme toho, aby sa zabezpečila väčšia transparentnosť podnikania a skvalitnil manažment rizík. Malo by sa tým zabrániť opakovaniu situácie, keď „častočne kriminálne a čiastočne nezodpovedné konanie“ pri vydávaní cenných papierov a poskytovaní úverov priviedlo finančný systém na okraj priepasti. **TA**

Pokuty pre ratingové agentúry

Nemecká vláda schválila návrh zákona o pokutách pre ratingové agentúry. V prípade, že ich hodnotenie bude príliš v rozpore s výsledkami hodnotených firiem, môžu dostať pokutu až milión eur. Do nemeckej legislatívy sa tak začlení smernica Európskej komisie o sprisnení postihu medzinárodných agentúr za ohodnotenie firiem, ktoré nezodpovedá ich skutočnému stavu.

Po vzniku súčasnej hospodárskej a finančnej krízy kritici poukazovali na to, že realite nezodpovedali najmä vysoké ratingy balíkov akcií veľkých amerických bánk. EK žiada, aby činnosť ratingových agentúr bola transparentnejšia a aby sa obmedzil konflikt záujmov, ktorý vzniká, keď si rôzne inštitúcie platia vlastné ratingy. **TA**

Globálny optimizmus šéfov firiem

Opatrná dôvera v návrat rastu sa upevňuje

Takmer 40 % šéfov veľkých firiem plánuje v roku 2010 zvyšovať počty zamestnancov. Sú teda obavy z krízy zažehnané?

Uvedený údaj vyplýva z Globálneho CEO prieskumu, ktorý realizovala spoločnosť PricewaterhouseCoopers (PwC) v poslednom štvrťroku 2009 na vzorke 1 198 výkonných riaditeľov (CEO) z 52 krajín. Výsledky zverejnili na zasadaní Svetového ekonomického fóra v Davose. Subjektívne obavy z vlečúcej sa hospodárskej krízy sa podľa nich zdajú byť zažehnané a dôvera predstaviteľov globálnych spoločností v budúci rast v porovnaní s pesimistickými očakávaniami v minulom roku opäť rastie.

Vznikne viac miest, ako sa zruší

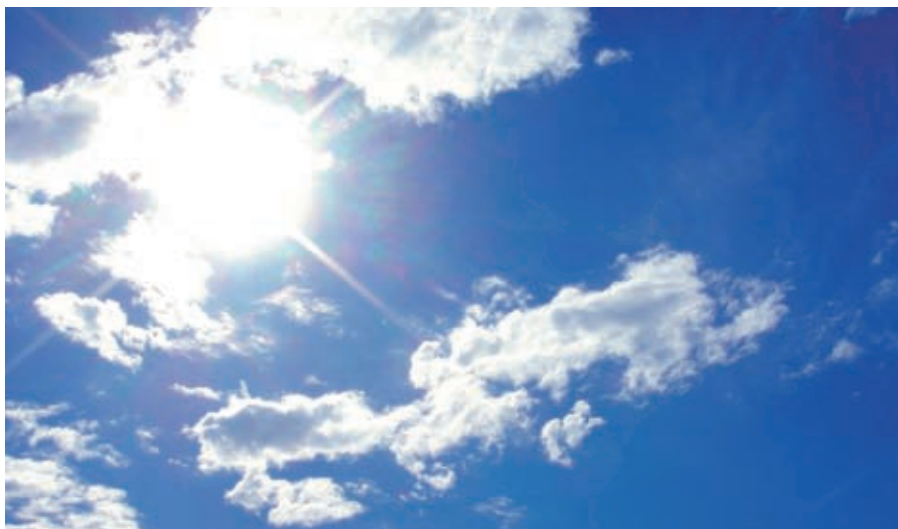
Rastúca dôvera výkonných riaditeľov sa odráža v plánoch na posilnenie nábora nových pracovníkov – takmer 40 % respondentov plánuje v tomto roku zvýšiť počet zamestnancov. Celkom 25 % spoločností napriek tomu hodlá znižovať stavy, čo je však zásadný pokles oproti takmer polovici podnikov, ktoré v posledných 12 mesiacoch pristúpili k prepúšťaniu. Vo Veľkej Británii plánuje asi pätina CEO zvýšiť stavy o viac než 8 %.

60 % CEO očakáva obrat k lepšiemu po júni 2010, 13 % vidí obnovu ekonomiky už teraz.

Celkom 60 % najvyšších predstaviteľov spoločností uviedlo, že očakávajú obrat k lepšiemu v národnom hospodárstve v druhej polovici roku 2010 alebo neskôr, zatiaľ čo 13 % uviedlo, že obnova ich ekonomiky sa už začala, a 21 % verí, že k nej dôjde v prvej polovici tohto roka. Návrat hospodárskeho rastu sa najrýchlejšie prejavil v Číne, kde 67 % respondentov uviedlo, že obnova začala v roku 2009. Naproti tomu takmer 2/3 generálnych riaditeľov v USA a viac než 70 % v západnej Európe verí, že obnova ich ekonomík sa začne až po polovici tohto roka.

8 z 10 sú optimisti

Celkom 81 % firemných špičiek má dôveru v úspech podnikania v najbližších 12 mesiacoch,

iba 18 % respondentov zostáva pesimistických. Pred rokom pritom dôveru vyjadrilo iba 64 % respondentov a 35 % bolo pesimistických. V tomto roku 31 % výkonných riaditeľov vyjadrilo veľký optimizmus ohľadom krátkodobých vyhliadok firmy. To je o desať percentuálnych bodov viac než pred rokom, kedy dôvera riaditeľov klesla na najnižší bod od doby, kedy ju PwC začalo sledovať.

Prieskum odhalil veľké rozdiely v miere dôvery výkonných riaditeľov medzi rýchlo rastúcimi novými ekonomikami a rozvinutými krajinami, čo odráža mieru dopadu svetovej hospodárskej krízy na tieto krajiny. V Severnej Amerike a v západnej Európe napr. približne 80 % respondentov

uviedlo, že verí v rast svojho podnikania v nasledujúcich 12 mesiacoch. Naproti tomu v Latinskej Amerike, v Číne a Hongkongu sa takto vyjadrilo 91 % účastníkov, v Indii dokonca 97 %.

Rast sa vráti

Z dlhodobejšieho hľadiska boli výsledky viac vyrovnané. Celkovo viac než 90 % riaditeľov vyjadrilo dôveru v rast v najbližších troch rokoch. Tieto výsledky na začiatku novej dekády sú zhruba na rovnakej úrovni ako dôvera výkonných riaditeľov v prieskume PwC z roku 2000. Pred 10 rokmi však bolo badateľné ekonomické rozdelenie – v Severnej Amerike bolo extrémne optimistických 42 % respondentov, dvakrát viac než v Ázii.

„Obavy z globálneho ekonomického rozkladu opadli a výkonní riaditelia sú optimistickjší ohľadom výhľadu do budúcnosti. Ich dôveru však mierne pomalé tempo obnovy a dopady mnohokrát drastických opatrení na znižovanie nákladov, ako aj ďalších krokov nevyhnutných na prekonanie krízy,“ povedal generálny riaditeľ PwC Dennis M. Nally. „Rozvíjajúce sa ekonomiky sa jednoznačne zotavujú rýchlejšie než tie rozvinuté. Spoločnosti, ktorým sa podarilo prekonať krízu a pritom nezabudnúť na možnosti budúceho rastu, majú teraz najlepšie šance,“ dodal. Časový horizont obnovy bude podľa neho závisieť od regiónu a odvetvia. „V niektorých rýchlo sa rozvíjajúcich ekonomikách už došlo k značnému rastu, zatiaľ čo spoločnosti v krajinách najviac postihnutých krízou očakávajú, že budú ich dopady pocíťovať počas celého tohto roka, aj potom. Výkonní riaditelia sa teraz musia zamerať na strategické rozhodnutia ohľadom investícií do rastu podnikania, aby získali konkurenčnú výhodu.“

Goodwill v kríze obstál

Podľa citovaného prieskumu PwC si len každý štvrtý výkonný riaditeľ myslí, že kríza poškodila dobré meno jeho odvetia. V oblasti bankovníctva a kapitálových trhov však 61 % predstaviteľov uviedlo, že toto odvetvie zaznamenalo prepád dôvery verejnosti. Takmer polovica respondentov sa tiež obáva, že kríza spôsobila trvalý posun v správaní spotrebiteľov. Väčšina sa domnieva, že spotrebiteľia budú kľásť väčší dôraz na povesť firmy (64 %), menej utrácať a viac šetriť (63 %) a aktívnejšie sa podieľať na vývoji nových výrobkov (60 %).

Takmer 90 % CEO zaviedlo v boji s krízou za posledný rok opatrenia na zníženie nákladov – najviac v USA a západnej Európe. Takmer 80 % spoločností plánuje ďalšie úspory počas nasledujúcich troch rokov.

ZS
Foto SXC

PSS dáva eurá navyše

Najväčšia slovenská stavebná sporiteľňa prišla s akciou na podporu pravidelného sporenia.

Ako informoval člen predstavenstva Prvej stavebnej sporiteľne, a. s., Erich Feix, táto špecializovaná banka na podporu výstavby a bývania prichádza opäť s ponukou, cieľom ktorej je umožniť stavebným sporiteľom výhodne sporiť a v rámci ktorej budú za svoje pravidelné sporenie dostávať pravidelne aj bonus. Okrem toho majú klienti možnosť využiť niektorý z medziúverov alebo stavebný úver, prostredníctvom ktorých si môžu financovať kvalitnejšie bývanie.

Stabilné zhodnotenie vkladov

Ponuka, o ktorej je reč, je určená všetkým klientom, ktorí si od 1. februára do 31. marca uzatvoria novú zmluvu o stavebnom sporení, v štandardnej, rýchlej alebo senior extra tarife, s cieľovou sumou najmenej 10-tisíc eur. Po uhradení poplatku za uzatvorenie zmluvy a vedenie účtu už stačí na získanie „eur navyše“ iba pravidelné mesačné sporenie, minimálne

vo výške mesačného predpísaného vkladu. Za pravidelné sporenie dostane klient každý mesiac jedno euro. Čo znamená, že koľko pravidelných vkladov v roku stavebný sporiteľ uskutoční, toľko eur navyše mu Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., pripíše na jeho účet. Doba pripisovania „eur navyše“ nie je časovo ohraničená a vklady sú chránené v plnej výške.

Nárok na „eurá navyše“ nezaniká

Okrem toho, každý sporiteľ získava aj štátnu prémie, ktorej maximálna výška v tomto roku je 66,39 €. To však nie je všetko, pretože z vkladov a štátnej prémie získa až 2 %-ný ročný úrok.

Za každý mesačný vklad pripíše PSS klientovi jedno euro.

Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., samozrejme, pamätala aj na také situácie, kedy klient pravidelný mesačný vklad nemôže zrealizovať. Nárok na pripísanie „eura navyše“ mu síce v tomto mesiaci nevznikne, ale do budúcnosti mu nezaniká. Optimálnou formou, ako si zaistiť pohodlné využívanie tejto novinky, je zriadiť si

Erich Feix

inkaso. Vďaka nemu si môže byť sporiteľ istý, že nepríde ani o jedno euro navyše a ešte aj ušetrí, pretože v prvom roku aktivácie platieb inkasom zaplatí za vedenie svojho účtu stavebného sporenia iba polovičný poplatok. Zúčemcovia sa môžu obrátiť na ktorúkoľvek kanceláriu obchodných zástupcov Prvej stavebnej sporiteľne, a. s. Ich presný zoznam a adresy možno nájsť aj na www.pss.sk. Viac informácií o aktuálnej ponuke, prípadne o možnostiach získania úverov na financovanie bývania poskytuje aj Centrum telefonických služieb PSS, a. s., na čísle 02/5855 5855.

VN
Foto: PSS

Bank of America je v strate a vypláca bonusy

Napriek strate, ktorú zaznamenala vlni Bank of America (BoA), jej investiční manažéri dostanú bonusy v celkovej hodnote štyri miliardy USD. Newyorský denník Wall Street Journal uviedol, že jednotlivci budú dostávať na svoj účet od 300 000 do 500 000 USD. To je približne rovnaká priemerná odmena akú dostali pracovníci ziskových bánk JPMorgan Chase a Goldman Sachs. BoA sa dostala do ťažkej situácie prevzatím krachujúcej investičnej banky Merrill Lynch. Aj preto sa jej hospodárenie v minulom roku skončilo stratou 2,2 miliardy USD. Na platy vlastných zamestnancov však vyčlenila 31,5 miliardy USD. Suma je takmer o 100 % vyššia, než bola v roku 2008.

Eurozóna sa zadlžuje

Krajiny eurozóny si tento rok už na finančných trhoch požičali rekordných 110 miliárd eur. Zvyšovanie zadlženosti však sprevádza aj nárast úrokov, čo sa predovšetkým týka krajín, ktoré majú slabé verejné financie a musia platiť vysokú cenu za svoje rastúce dlhy. Investori požadujú

od Grécka a ďalších krajín eurozóny so zlým stavom verejných financií, ako je Portugalsko, Španielsko, Írsko a Taliansko vyššie výnosy. Úrokové sadzby dlhopisov týchto krajín budú pokračovať v raste, pokiaľ sa investori nepresvedčia, že tieto štáty dostali verejné financie pod kontrolu. Jednotný balík služieb pre banky Slovenské banky budú pravdepodobne musieť do svojho portfólia zaviesť nový produkt. Malo by ísť o základný balík služieb, ktorý bude rovnaký vo všetkých bankách. Túto úpravu obsa-

huje návrh zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý poslanci Národnej rady SR posunuli do druhého čítania. Dôvodom na zavedenie spomínaného balíka je podľa rezortu financií ľahká porovnateľnosť a jednoduchý prístup všetkých fyzických osôb k bežnému účtu a základnému balíku služieb. Balík by mal preto obsahovať základný rad produktov, ktoré by mohol bežný občan využívať.

Grécko musí znížiť deficit

Grécka vláda musí do roku 2012 znížiť rozpočtový deficit pod 3 % hrubého domáceho produktu. Požaduje to Európska komisia, ktorá sa zaoberala pretrvávajúcimi problémami krajiny vo financovaní výdavkov štátu. Atény budú musieť v pravidelných intervaloch informovať o príjmoch a výdavkoch štátu. Predpokladá sa, že ministri financií EÚ na svojom stretnutí 16. februára toto rozhodnutie schvália. Grécka vláda sa k stanovenému cieľu chce dopracovať zrušením daňových úľav, zastavením prijímania nových pracovníkov do verejných služieb a znížením plátov štátnych úradníkov.

Správy sú zo servisu TASR
Ilustračné foto: TASR

Finančné trhy a reálna ekonomika – aký vývoj nás čaká?

Rok 2010 bude poznačený predchádzajúcim útlmom hospodárstva

Rok 2009 bol z pohľadu vývoja ekonomík a finančných trhov rôznorodý. Zatiaľ čo finančné trhy zaznamenali rast, reálna ekonomika sa prepadla. Zotavenie nebude jednoduché.

Ekonomiky väčšiny krajín si v minulom roku siahli na svoje dno. To, čo sa nám ešte na začiatku roka 2008 zdalo ako nepravdepodobné, teda razantný útlm globálneho hospodárstva a prepady finančných trhov, sa v uplynulých dvoch rokoch stalo tvrdou realitou.

Najvyspelejšie štáty majú najväčší útlm

Zatiaľ čo rok 2008 sa niesol v znamení finančnej nákazy, ktorú spustil realitný trh v USA a ktorá sa rozšírila po celom svete, v roku 2009 sme boli svedkami značného útlmu svetového hospodárstva a výrazného rastu finančných trhov. Ako prvé pocítili ekonomický pokles krajiny, ktoré krízu do značnej miery zavinili, teda vyspelé štáty ako USA, Japonsko alebo najsilnejšie štáty EÚ. Pokles ekonomickej aktivity sa z rozvinutých štátov neskôr rozšíril do ostatných ekonomík vrátane regiónu strednej Európy. Skazu pre malé, priemyselne zamerané a otvorené ekonomiky v tomto regióne priniesli pre-

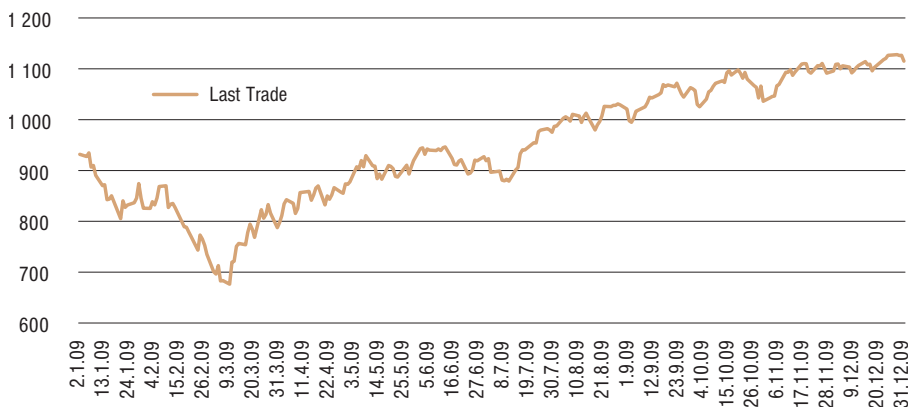
dovšetkým prepad priemyslu a útlm medzinárodného obchodu. Silno bola zasiahnutá aj ekonomika Slovenska, keďže podiel exportu do najvyspelejších krajín predstavuje viac ako 40 % HDP. Hlavný vplyv na túto hodnotu má automobilový priemysel, ktorý bol krízou vý-

znamne zasiahnutý. Toto sa prejavilo nakoniec aj v poklese HDP Slovenska za rok 2009, ktorý dosiahol -5,8 %.

Kým najvyspelejšie krajiny sveta zápasia s enormným hospodárskym útlmom, do popredia sa dostali rýchlo sa rozvíjajúce ekonomiky na čele s ázijskými lídrami, ako sú Čína (HDP v r. 2009: +8,5 %) a India (HDP v r. 2009: +5,5 %), a práve tieto ekonomiky spolu s niekoľkými štátmi Južnej Ameriky sa stali fahúňmi svetového hospodárstva. Zatiaľ čo HDP v roku 2009 poklesol vo vyspelých štátoch západnej Európy, USA a Japonska v rozmedzí 3 až 6 %, tak vo väčšine menej rozvinutých krajín je pokles len do 1 % a nemalé množstvo z nich vykáže silný rast HDP (priznajú iba spomalenie tempa rastu).

Vývoj indexu S&P500 v roku 2009

(Hodnota indexu odzrkadľuje vývoj cien 500 veľkých amerických spoločností najviac obchodovaných na dvoch amerických burzách – NYSE Euronext a NASDAQ OMX).

Ekonomiku zachraňovali vládne peniaze

Medzi prvými, čo zareagovali na neistú budúcnosť a zvýšené riziko poklesu, boli firmy. Výrazne utlmili svoje investície a pristúpili na znižovanie nákladov. Tlak na náklady a útlm medzinárodného obchodu viedli k vyššej miere

nezamestnanosti a zníženiu spotreby domácich. Na ekonomické problémy reagovali vlády a centrálné banky po celom svete mnohými hospodárskymi podpornými krokmi (monetárna expanzia, fiškálne stimuly) a opatreniami. Centrálni bankári mali možnosť vyskúšať si okrem tradičných nástrojov (zmena sadzieb alebo operácie na voľnom trhu) aj tie menej obvyklé nástroje (napr. kvantitatívne uvoľňovanie peňazí), ktoré by radšej skúmali len v teoretickej rovine. Veľké množstvo voľných peňazí však prináša ovocie a v súčasnej dobe sme svedkami globálneho oživenia ekonomickej aktivity.

Obrat v prvom štvrtroku minulého roka

Zatiaľ čo sa ekonomiky naplno ponorili do ekonomickej recesie, odlišný vývoj bol na akciových a komoditných trhoch, ktoré si v uplynulom roku pripísali výrazné zhodnotenie. Vývoj na finančných trhoch mal dve etapy. Kým začiatok roka sa niesol v znamení pokračujúcej neistoty a poklesu trhov, tak od konca prvého štvrtroka sme boli svedkami ich stabilizácie a následného prudkého zhodnotenia cien aktív. Vidina oživenia ekonomik spolu so značným nárastom peňažnej zásoby vyvolali silné zhodnotenie trhov, ktoré si od svojich minimálnych hodnôt pripísali takmer 100-percentný nárast. S rastom sa na trhy dostavila pozitívna nálada a dôvera investorov sa s poklesom volatility vrátila späť k hodnotám pred pádom investičnej banky Lehman Brothers. Uplynulý rok 2009 tak patril medzi najrastovejšie obdobia finančných trhov, v ktorom sme boli svedkami poklesu volatility a aj návratu dôvery investorov.

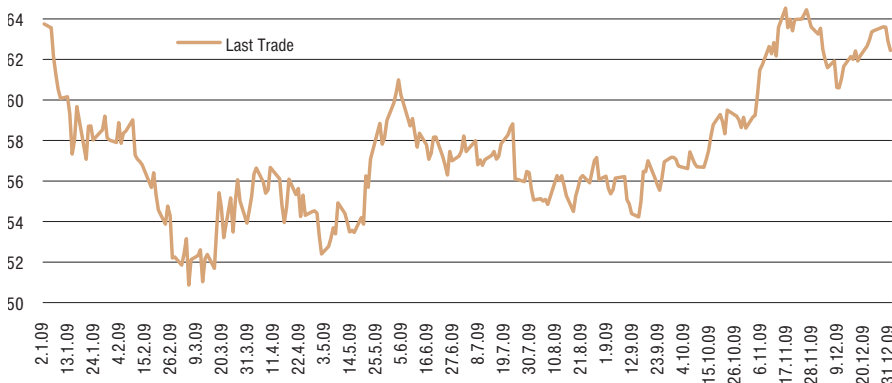
Riziká pretrvávajú

Aj napriek známkam oživenia nebude rok 2010 prechádzkou ružovým sadom. Riziká ohľadom budúceho vývoja sú stále značné. Ide predovšetkým o vysokú mieru nezamestnanosti a značné dlhy ekonomik, ktoré obmedzia budúce vládne investície. Pokiaľ sa krajiny budú chcieť vyhnúť problémom, s akými sa stretli aj v našom regióne (Maďarsko, Ukrajina, Grécko), budú musieť vlády začať šetriť. A keďže štát je často významný investor, môže práve šetrenie zasiahnuť aj niektoré jeho investičné zámery, čo by priamo i nepriamo zasiahlo tržby spoločností a taktiež malo negatívny vplyv na nezamestnanosť. V každom prípade dlhy je potrebné riešiť, ich odkladanie by len zhoršilo riešenie situácie v budúcnosti.

Zárodok rastu

Očakávame, že v tomto roku dôjde k miernemu rastu globálneho hospodárstva, a to asi o 2,1%. Predpokladáme, že Spojené štáty porastú o 1,6% a krajiny EÚ o 0,5%. Ekonomika Slovenska by sa mala posilniť len nepatrne, a to o 0,3% – toto číslo bude výrazne ovplyvňovať hlavne dopyt v automobilovom priemysle. Pozitívna bude predovšetkým prvá polovica roka,

Vývoj ceny akcií spoločnosti McDonald's v roku 2009 (Cena v USD/akcia na burze NYSE).

zatiaľ čo ku koncu roka sa – vďaka ukončeniu vplyvu vládnych opatrení a stále vysokému počtu ľudí bez práce – môžeme dočkať opätovného útlmu ekonomickeho rastu. Veľmi dôležité bude nájsť odpoveď na načasovanie tzv. exitovej stratégie, teda kedy a akým spôsobom začať sťahovať voľné peňažné prostriedky napumpované do ekonomik. Oživenie, ktoré sa v tomto roku očakáva, pravdepodobne nastane, ale bude veľmi krehké a stále nie je vylúčené, že v mnohých krajinách dôjde opäť k poklesu ekonomickej úrovne.

Odhad vývoja rastu HDP v roku 2010 pre vybrané regióny v %

Svet	2,1
USA	1,6
EÚ	0,5
Nemecko	0,3
Japonsko	1,2
Čína	9,0
India	6,4
Rusko	3,5
Brazília	3,5
Česko	-0,3
Maďarsko	-2,1
Poľsko	2,1
Slovensko	0,3

Neistoty na finančných trhoch

Aj z pohľadu finančných trhov to nebude ľahký rok. Vďaka výraznému nárastu voľných peňazí v ekonomike majú trhy ešte stále rastový potenciál (max. 10%), avšak s odznením vládnych stimulov a zvyšovaním úrokových sadzieb dôjde k poklesu peňažnej zásoby a ku korekcií finančných trhov. Je pravdepodobné, že v priebehu roka 2010 bude zhodnotenie akciových trhov negatívne. Očakávame, že trhy skorigujú o 20% a do konca roka už nebudú schopné túto stratu vymazať.

Už od konca roku 2009 panuje rozpor medzi vývojom na trhu dlhopisov a na akciovom trhu. Zatiaľ čo výnosy z dlhopisov klesajú (výnosy z amerických štátnych pokladničných poukážok sa prepadol v krátkom období na nulu, po-

dobne ako pred pádom Lehman Brothers), akciové trhy rastú. Kým stav na dlhopisovom trhu odzrkadľuje obavy z budúceho vývoja, akciový trh vidí budúcnosť pozitívne a investori stále nakupujú akcie. Historicky sa však ukazuje, že vo väčšine prípadov majú pravdu obchodníci na trhu s dlhopismi.

Za najväčšie riziká budúceho vývoja považujeme enormnú zadlženosť jednotlivých ekonomik a vďaka lacným peniazom možnosť nafukovania ďalších bublín. Očakávame, že v roku 2010 sa dočkáme ďalšieho odkrývania strát v bilančiach bánk a nie sú vylúčené ani ďalšie krachy menších finančných inštitúcií.

Investičné príležitosti

Ako investičnú príležitosť vnímame americký dolár alebo defenzívne zamerané tituly so stabilným dividendovým výnosom. Práve ceny týchto titulov nezasiahli poklesy na burzách až tak výrazne a taktiež návrat na vyššie pozície bol rýchlejší.

Napríklad spoločnosť McDonald's zaznamenala v minulom roku mierny pokles -2,1%, pričom po zarátaní vyplatených dividend vo výške 2,05 USD dosiahli akcie spoločnosti zisk vo výške +1,2%. Rozdiel medzi minimálnou (50,86 USD) a maximálnou (64,53 USD) zatváracou cenou v roku 2009 predstavuje len 27%, čo akciu zaradilo medzi tie stabilnejšie, keďže index Dow Jones mal tento rozdiel až 61% a S&P500 až 67%. Na druhej strane treba podotknúť, že indexy skončili rok väčším rastom ako spomínané akcie, Dow Jones +15,4%, S&P500 +19,7%, no investori boli vystavovaní podstatne väčšej volatilite kurzov. Záleží teda na investorovi, aké akcie si zvolí, či preferuje akcie rizikovejšie alebo tituly, ktorých korelácia je podobná ako burzové indexy.

V roku 2010 považujeme za nadhodnotené akcie finančných inštitúcií, pri ktorých sa môžu ešte zopakovať problémy z minulých dvoch rokov s prípadnými bezcennými aktívami v portfóliách.

Josef Novotný, Martin Vrabec
Finančná skupina Fio
Grafy: Fio
Ilustračné foto: TASR

Keď je investícia aj poistením

Opatrný investor odkladá časť svojich úspor aj na krytie rizík

Aj životná poisťka je investícia. Mali by sa pre ňu rozhodnúť najmä mladšie osoby s vyšším príjmom (muži alebo ženy), ktoré finančne zabezpečujú rodinu.

Mnohé poisťovne prišli v poslednej dobe so zaujímavými inováciami. Popri vyššom výnose sľubujú klientom v investičnom životnom poistení aj garanciu výnosov. Ide o produkty, ktoré majú v sebe prvky kapitálového životného poistenia (garantované zhodnotenia časti plateného poistenia) aj investičného životného poistenia (možnosť dosiahnutia vyšších výnosov investovaním časti plateného poistného do podielových fondov). Garanciu výnosov v prípade investičných produktov zabezpečuje investícia do konzerva-

tívnych fondov – peňažných a dlhopisových – alebo ukladanie časti poistenia na účet s pevným výnosom.

Prioritou je poistenie

Investiční poradcovia upozorňujú, že životná poisťka slúži najmä na pokrytie rizika poklesu životnej úrovne rodiny. Preto je dôležité pri dojednávaní zmluvy zamerať sa na kvalitné krytie

rizík, a to najmä na najdôležitejšie riziká, ako sú trvalé následky úrazu, kritické choroby a smrť. Sporenie v rámci životného poistenia by mal klient brať skôr ako doplnkovú časť tohto finančného produktu, nie ako jeho hlavnú výhodu. Podľa prístupu klienta k riziku a jeho znalosti finančných trhov by sa mal rozhodnúť, aký podiel z plateného poistného bude ukladať na garantovaný účet a aký podiel bude investovať do podielových fondov.

Kríza podporila inovácie

Aj keď hybridné produkty spájajúce prvky kapitálového a investičného životného poistenia ponúkali niektoré poisťovne už pred vypuknutím globálnej ekonomickej krízy, ich ponuka sa vplyvom krízy rozšírila. Poistná ochrana je integrovanou súčasťou investičného životného poistenia a práve tým odlišuje poistenie od priameho investovania do fondov. Nové typy životných poisťiek sú vysoko variabilné a pružné:

- je na rozhodnutí klienta, do ktorého fondu svoje peniaze investuje,
- počas trvania poistenia môže vykonávať zmeny týkajúce sa rozloženia vkladov v rámci fondov,
- je možnosť meniť výšku poistnej sumy a poistného v závislosti od zmien finančných možností klienta,
- už v priebehu poistenia môže klient čerpať z neho prostriedky,
- za každých okolností je garantovaná suma pre prípad smrti, ktorú si klient zvolí,
- možnosť vyššieho zhodnotenia ako pri kapitálovom životnom poistení,
- daňová výhoda v podobe zníženia daňového základu,
- k základnému poisteniu sa ponúka široká ponuka pripoistení.

Prehľad ponuky poistných produktov

Invest Strategie – Allianz

V rámci produktu Invest Strategie má klient možnosť priamo si zvoliť svoju investičnú stratégiu. V ponuke fondov v rámci produktu Invest Strategie má klient možnosť vybrať si od konzervatívnejších (Dlhopisový dynamický fond, Money market fond) cez stredne rizikové (Zmiešaný fond) až po rizikovejšie fondy (Akciový dynamický fond, Akciový fond).

Variant Sporo – Kooperativa

Poistenie spája poistenie pre prípad smrti s možnosťou zhodnocovania finančných prostriedkov. Časť prostriedkov, ktoré klient vloží, sa na základe jeho rozhodnutia investuje do fondov Asset Managementu Slovenskej sporiteľne alebo Erste – Sparinvest. Výšku poistného krytia si klient určuje podľa svojich potrieb, pričom poisťovňa stanovuje minimálnu a maximálnu výšku.

Flexi Life – Union Poisťovňa

Flexi Life umožňuje investovanie do fondov s rôznou mierou rizika a výnosu a okrem toho aj investovanie na tzv. garantovaný účet. Ten

sa zhodnocuje každoročne vyhlasovaným úrokom (vždy aspoň vo výške technickej úrokovej miery). V rámci svojho poistenia môže klient poistiť aj svoje deti pre prípad úrazu.

Investičné životné poistenie – ING Životná poisťovňa

Časť poistného určeného na investovanie je možné umiestniť pri tomto produkte do ôsmich finančných fondov. Súčasne je možné zvoliť si mieru rizika a výnosov, inými slovami, vybrať vlastnú investičnú stratégiu, ktorú má klient právo v priebehu trvania poistenia bezplatne zmeniť v závislosti od vývoja na finančných trhoch. Protiinflačný program ponúka možnosť zvyšovať poistné sumy a poistné v závislosti od miery inflácie, a to bez dodatočného upisovania zdravotného rizika.

Comfort plus – AXA

Poskytuje klientovi a jeho rodine ochranu. Zároveň ponúka klientovi zhodnotenie vložených prostriedkov adekvátne jeho investorskému profilu – prostredníctvom konzervatívnej, vyváženej alebo agresívnej investičnej stratégie. Prípadne sa klient môže rozhodnúť pre investičné životné poistenie Comfort plus s garantovaným zhodnotením – 2,5 % p. a. **VN**

Vladimír Ješko

Ilustračné foto: SXC

Posilňujúci dolár určuje vývoj trhu

Ceny komodít sa v závere januára prepadli na najnižšie úrovne v tomto roku, pretože Čína sa snaží pribrzdiť svoj hospodársky rast. Rastúci trend na komoditnom trhu je v ohrození, uvádza vo svojej analýze Ole Sloth Hansen, stratég komoditných trhov z investičnej banky Saxo Bank. Ďalšou negatívnou správou boli informácie o posilňujúcom dolári, zvlášť vo vzťahu oproti euru. To dosiahlo v závere januára päťmesačné minimum, a to vďaka pokračujúcim obavám týkajúcich sa fiškálnych problémov Grécka. **VJ**

Ocenenie pre Komerčnú banku

Analytická spoločnosť Gartner zverejnila mená troch finalistov medzinárodnej súťaže o najlepšie riešenia z oblasti business intelligence (BI). Jednou z firiem, ktoré do finále v roku 2010 postúpili, je aj Komerčná banka. O víťazovi súťaže rozhodnú účastníci stretnutia Gartner BI vo februári v Londýne. Pavel Čejka, výkonný riaditeľ pre stratégiu a financie Komerčnej banky, komentuje vysoký prínos BI: „Za jednu zo silných stránok riadenia v KB považujem existenciu jednotnej základne dát a ukazovateľov výkonnosti, navzájom sa prelínajúcich a zameraných nielen na finančné dáta, ale aj na informácie obchodné, produktové, rizikové alebo prevádzkové.“ Služby z oblasti BI sa v KB rozvíjajú už viac ako desať rokov. **VN**

Global Custodian odporúča ČSOB

Podľa časopisu Global Custodian je ČSOB vhodná banka pre správu cenných papierov pre zahraničných investorov na Slovensku. V rámci hodnotenia správcov cenných papierov, tzv. „custodianov“, získala ČSOB vo viacerých kategóriách aj titul „Najlepší v kategórii“ spomedzi hodnotených bánk. Respondenti v prieskume ocenili najmä kvalitu služieb poskytovaných bankou, zodpovedný prístup banky voči klientom s cieľom vyhovieť ich potrebám a nájsť pre

nich najvhodnejšie riešenie. Ako časopis ďalej uvádza, posilnenie pozície ČSOB na lokálnom trhu sa prejavilo aj vďaka zlúčeniu s Istrobankou i v hodnotení domácich klientov. Tí v mnohých otázkach a oblastiach označili služby banky ako služby na vysokej úrovni. ČSOB nedávno získala aj ocenenie od prestížneho ekonomického časopisu Global Finance: Najlepšia banka v obchodovaní na devízovom trhu na Slovensku pre rok 2010. **VJ**

Zisky klientov v kapitálovom ŽP

Poisťovňa Allianz – SP za rok 2009 priíše svojim klientom na kapitálovom životnom poistení podiel na prebytku vo výške 4,39 percenta. Vďaka podielu na prebytku poisťovne tak kapitálová časť životnej poisťky v Allianz – SP aj v minulom roku priniesla klientom vyššie zhodnotenie ako úspory uložené v banke. **VN**

VÚB banka vyplatila klientov SkyEurope

Platobná karta zachránila peniaze klientom skrachovanej leteckej spoločnosti SkyEurope. VÚB banka do konca januára vyplatila drvivú väčšinu klientov skrachovanej leteckej spoločnosti SkyEurope, ktorí za neuskutočnené lety zaplatili platobnou kartou. Svoje peniaze – celkovo 171-tisíc eur – už má späť viac ako 1 200 ľudí. Títo klienti sa na vlastnej koži presvedčili o výhodách platenia kartou na internete. Prípady SkyEurope v praxi preukázal jednu z výhod platieb kartou na internete – ochranu v prípade

nedodania tovaru alebo neposkytnutia služby. Takáto ochrana je súčasťou pravidiel kartových spoločností a neplatí len pri letenkách, ale prakticky pri akomkoľvek nákupe kartou na internete. **VN**

Bankári z Lehman Brothers dostanú bonusy

Bývalí zamestnanci skrachovanej americkej investičnej banky Lehman Brothers v Európe mali v rokoch 2008 a 2009 garantované odmeny

v celkovej hodnote dve miliardy dolárov. Nemecký spravodajský magazín Spiegel údaj uviedol s odvolaním sa na insajdera. Kým krach Lehman Brothers vyvolal svetovú finančnú krízu, 2 500 jeho európskych zamestnancov dostalo v priemere približne po 400 000 dolárov. Bankárov v októbri 2008 prevzal japonský finančný dom Nomura a zotrvanie v jeho službách si zabezpečil tým, že im garantoval vyplatenie bonusov. Bývalý šéf Lehman Brothers v Európe Christian Meissner sa konkurznému správcovi svojho bývalého amerického zamestnávateľa posťažoval, že mal v nasledujúcich štyroch rokoch zabezpečené bonusy v hodnote 17,3 milióna dolárov, ale zatiaľ z nich ešte nič nedostal. **TA**

SLSP a EBOR podporia energetické projekty

Slovenská sporiteľňa podpísala zmluvu s Európskou bankou pre obnovu a rozvoj o realizácii úverového programu na financovanie projektov z oblasti obnoviteľných zdrojov energie či energetických úspor. SLSP v najbližších dvoch rokoch prefinancuje projekty v hodnote 15 miliónov eur. Úvery sú určené pre podnikateľov a spoločenstvá vlastníkov bytov. Benefitom pre klientov je bezplatný energetický audit, energetický certifikát a tiež možnosť získať nenávratný príspevok až do výšky 15 % z výšky úveru. **VN**

Silný austrálsky dolár

Najsilnejšou menou v roku 2009 bol austrálsky dolár. Oproti japonskému jenu a americkému doláru sa posilnil približne o 20 %. Vyplyva to z analýzy Saxo Bank. „Austrálska ekonomika a bankový systém vykázali v priebehu krízy a následného zotavenia dobrý výsledok. Taktiež svetoví investori vnímajú, v nadväznosti na čínsky hospodársky rast, v prípade Austrálie výhody vyšších úrokových sadzieb,“ povedal hlavný stratég FX trhov Saxo Bank John Hardy. Austrália zároveň obsadzuje prvú priečku v rebríčku krajín s najväčším zadlžením domácností. Výška ich dlhov prekračuje aj HDP krajiny. Austrália už prekonala v zadlženosti aj USA. Zatiaľ čo každý dospelý Američan dlhuje bankám v priemere 44 000 USD, Austráľčan im musí splácať až 56 000 USD. **TA**

AXA odchádza z NYSE

Francúzska poisťovňa oznámila zrušenie kotácií svojich akcií na burze NYSE. Skupina AXA sa zameria na obchodovanie svojich akcií na trhu Euronext v Paríži, na ktorom prebieha viac ako 95 % celosvetového objemu obchodu s akciami spoločností. Rozhodnutie skupiny AXA zruší kotáciu na burze NYSE nespochybnuje strategickú víziu skupiny pre USA, ktoré sú jedným z jej kľúčových trhov. **VN**

Daňové vábenie menom Cyprus

Stredomorský ostrov láka investorov viacerými výhodami

Po našom vstupe do EÚ sa daňové využitie Cypru dostalo do popredia podnikateľského záujmu. Cyprus súperí s osvedčenými európskymi jurisdikciami ako Holandsko alebo Dánsko.

Historicky sa Cyprus radil medzi offshorové jurisdikcie s veľmi miernym zdanením. Pred vstupom do EÚ však musel novelizovať svoj daňový systém tak, aby plne vyhovel všetkým požiadavkám EÚ aj OECD, ktoré sa báli nespravodlivej daňovej konkurencie. Cyprus síce prišiel o štatút offshorových medzinárodných spoločností (IBCs – International Business Companies) a minimálne zdanenie 4,5 %, ale ako daňovo výhodná jurisdikcia rozhodne neskončil a ponúkol veľa iných daňovo veľmi zaujímavých výhod nielen pre členov EÚ. Magickú príťažlivosť Cypru popri daňových zákonoch ešte umocňujú dôležité nedaňové výhody, na ktoré v nezrelom slovenskom právnom prostredí naozaj nie sme zvyknutí.

Významné nedaňové výhody

- Stabilita právneho prostredia so základmi v práve Veľkej Británie ako pozostatok z čias kolonizácie ostrova, funkčné súdy a dobrá vymáateľnosť práva.

Stabilita legislatívy Cypru má svoje základy od kolonizácie ostrova Veľkou Britániou.

- Veľmi dobre rozvinutá a moderná obchodná infraštruktúra a profesionálne bankové služby na vysokej úrovni.
- Vysoká miera diskretnosti a ochrana údajov o investoroch, ktorá má oporu aj v legislatíve.
- Rozhodne priateľivý postoj úradov, ktoré si podnikateľa a investora cenia.
- Okrem vysokej anonymity vlastníctva sú investície chránené aj medzinárodnými zmluvami o ochrane investícií.
- Poňatie nákladov súvisiacich s podnikaním je nezvyčajne široké a pri ich posudzovaní sú správcovia dane veľmi benevolentní.

- Všestranné využitie spoločnosti na obchod, výrobu, poskytovanie licencií, finančné služby, obchodovanie s cennými papiermi a ďalšie služby.
- Strategická geografická poloha ostrova medzi tromi kontinentmi.

Základné charakteristiky daňových zákonov

Podme sa pozrieť na to najlákavejšie, čím Cyprus vábi podnikateľov – na daňové zákony.

- Zisk, ktorý sa zdaňuje, podlieha lineárnej sadzbe 10 %, ktorá je absolútne najnižšou sadzbou v EÚ.
- Cyprus ťaží zo svojho členstva v EÚ a z prístupu k výhodám (oslobodenie od zrážkových daní), ktoré poskytujú smernice EÚ Parent-Subsidiary Directive (pre dividendy – matka musí držať min. 15 %-ný podiel, od 1. 1. 2009 len 10 %-ný) a EÚ-Interest and Royalty Directive (pre úroky a licenčné poplatky). Tieto smernice pri splnení podmienok oslobodzujú od výberu daní finančné toky medzi spoločnosťami rezidentnými v EÚ. Využiť možno aj početnú sieť zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia, ktorých má Cyprus uzatvorených niekoľko desiatok a ktoré vymáhané zrážkové dane väčšinou výrazne znižujú.
- Cyperská legislatíva neobsahuje žiadne pravidlá o kapitálovej primeranosti. Možno tak financovať investície cyperských spoločností prevažne dlhom bez potreby nových kapitálových vstupov.
- Strata spoločnosti môže byť započítaná oproti

ziskom v nasledujúcich rokoch, a to aj oproti zisku spoločnosti v skupine.

- Zisky stálej prevádzkarne cyperskej spoločnosti v cudzej krajine sú aj na Cypre od dane oslobodené, a to za rovnakých podmienok ako dividendy. Straty stálej prevádzkarne môžu byť započítané voči cyperským príjmom.

Dane za príjmy z predaja cenných papierov a podielov v spoločnostiach

- Cyperská spoločnosť neplatí žiadnu daň z predaja cenných papierov, či už ide o akcie obchodované na burze alebo zakúpené inou cestou. Oslobodené sú aj predaje podielov v dcérskych spoločnostiach.
- Nie je stanovená ani žiadna minimálna doba držby pre oslobodenie. Je teda možné dnes kúpiť a zajtra predať s nulovým zdanením, čo na Slovensku nie je vždy možné.
- Na príjem cyperskej spoločnosti z predaja podielov a akcií sa nevzťahuje zrážková ani zaistovacia daň. V praxi teda možno založiť cyperskú spoločnosť, otvoriť účet u brokera a realizovať obchody s akciami oslobodenými od zdanenia.

Dane z dividend

Dividendy sú v prípade cyperskej spoločnosti od daní úplne oslobodené, čo zjednodušuje inak značne komplikovanú záležitosť. K zdaňovaniu dividend totiž môže dôjsť na troch úrovniach. Po prvé v dcérskej spoločnosti

pri výpláte dividend na Cyprus (zdaňovanie v mieste zdroja dividend), po druhé v cyperskej spoločnosti pri prijíme dividend a nakoniec na Cypre pri výpláte dividend akcionárom cyperskej spoločnosti. Všetko bude oslobodené od zdanenia takto:

- Dividendy vyplácané na Cyprus od dcérskej spoločnosti z EÚ (zdaňovanie dividend v mieste zdroja) sú od zrážkových daní úplne oslobodené (za podmienok stanovených smernicou EÚ, pozri nižšie). V prípade dcér mimo EÚ záleží na konkrétnej zmluve o zamedzení dvojitého zdanenia (ZZDZ).

Zníženie daňového zaťaženia ušetrí podnikateľovi prostriedky na ďalší rozvoj.

- Prijaté dividendy nepodliehajú na Cypre zdaneniu, ak cyperská spoločnosť vlastní minimálne 1 %-ný podiel v tejto zahraničnej spoločnosti. Toto oslobodenie neplatí, ak dcérska spoločnosť (spoločnosť vyplácajúca dividendy) spĺňa tieto dve podmienky (obe musia byť splnené súčasne):

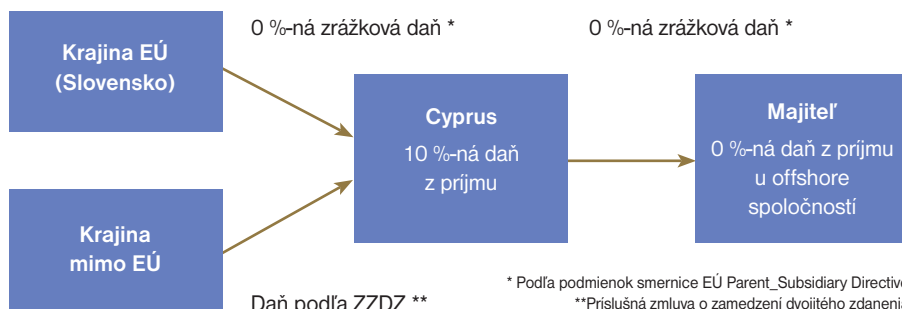
1. príjmy dcérskej spoločnosti pochádzajú z viac ako 50 % z investičných aktivít (pasívny príjem) a zároveň
2. spoločnosť vyplácajúca dividendy podlieha dani z príjmu výrazne nižšej, ako je daň cyperská (všeobecne sa myslí menej ako 5 %).

- Dividendy vyplácané z cyperskej spoločnosti zahraničným akcionárom nepodliehajú na Cypre žiadnej zrážkovej dani.

Dane z úrokov

- Úroky vyplácané zahraničným akcionárom nepodliehajú na Cypre žiadnej zrážkovej dani.
- Úroky vyplácané na Cyprus od dcéry z EÚ sú od zrážkovej dane úplne oslobodené aj v krajine zdroja (za podmienok podľa smernice EÚ). V prípade dcér mimo EÚ záleží na konkrétnej zmluve o zamedzení dvojitého zdanenia.
- Príjmy z úrokov, ktoré sú výsledkom hlavnej činnosti alebo sú s ňou úzko spojené, takisto podliehajú 10 %-nej dani z príjmu. Pre príjem úrokov nesúvisiacich s bežnou činnosťou platí, že 50 % sa zdaní klasickými 10 % plus ešte

Daňové výhody cyperskej spoločnosti

* Podľa podmienok smernice EÚ Parent_Subsiary Directive
**Príslušná zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia

100 % sa zdaní tzv. Special Defence Tax vo výške 10 %. Efektívna sadzba sa teda rovná 15 %.

Licencie

- Neexistuje zrážková daň na platby nerezidentom za používanie duševného vlastníctva mimo Cypru. Platby za licencie vyplácané na Cyprus od dcéry z EÚ sú z výberu daní úplne oslobodené aj v krajine zdroja (za podmienok podľa smernice EÚ – pre SR bude platiť od roku 2011). V prípade dcér mimo EÚ záleží na konkrétnej zmluve o zamedzení dvojitého zdanenia.

Prečo zamieriť práve na Cyprus?

Všeobecne opísané výhody sú použiteľné aj pre slovenských podnikateľov. Podme si zhrnúť, aké výhody môže dosiahnuť slovenský podnikateľ pri využití cyperskej spoločnosti.

1. Efektívna holdingová štruktúra. Cyperská spoločnosť fungujúca ako materská podnikateľovi zabezpečí:

- 0 %-nú daň z predaja obchodovaných cenných papierov a z predaja podielov v dcérach,
- 0 %-nú daň z príjmu z dividend,
- nízku plochú sadzbu dane z príjmov vo výške 10 %,
- 0 %-nú zrážkovú daň pri vyplácaní dividend na Cyprus od dcér z EÚ za podmienok podľa smernice (pozri odsek vyššie), inak vyplácanie dividend od dcér mimo EÚ podľa konkrétnej zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia,
- 0 %-nú zrážkovú daň pri platbe dividend z Cypru nerezidentným akcionárom,
- investície cyperskej spoločnosti sa môžu financovať úvermi namiesto kapitálu a môžu byť chránené zmluvami o ochrane investícií,

- fúzie, akvizície a iné reorganizácie môžu byť vykonávané bez zaťaženia daňami.

2. Podnikateľ môže cez cyperskú spoločnosť prefinancovať svoje aktivity a poskytovať úvery. Má zabezpečené tieto výhody:

- 0 %-nú zrážkovú daň pri platbe úrokov na Cyprus od dcér z EÚ za podmienok podľa smernice (pozri odsek vyššie), inak vyplácanie úrokov od dcér mimo EÚ podľa konkrétnej zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia (pre ČR platia 19 %),
- 0 %-nú zrážkovú daň pri platbe úrokov alebo dividend z Cypru nerezidentným akcionárom,
- nízku plochú sadzbu dane z príjmov vo výške 10 %,
- prípadné zrážkové dane zaplatené pri platbe na Cyprus možno započítať oproti cyperskej dani.

Cyprus má strategickú polohu medzi troma kontinentmi.

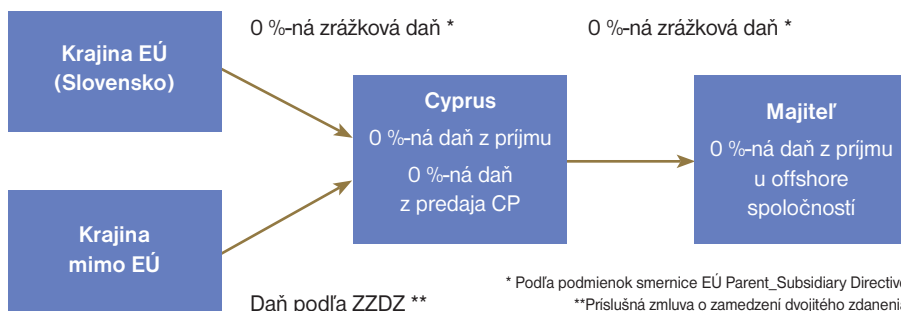
3. Cyperskú spoločnosť možno využiť aj na obchodovanie s licenciami. Výhody pre podnikateľov potom znamenajú:

- 0 %-nú zrážkovú daň pri platbe licenčných poplatkov na Cyprus od dcér z EÚ podľa smernice, inak vyplácanie úrokov od dcér mimo EÚ podľa konkrétnej zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia.
- 0 %-nú zrážkovú daň pre platby nerezidentným akcionárom za licencie používané mimo Cypru,
- nízku plochú sadzbu dane z príjmov vo výške 10 %.

Cyprus si už dlhú dobu udržiava formát stabilnej a modernej krajiny s výhodným a prívětivým daňovým prostredím. Cyperský daňový systém je plne v súlade s požiadavkami a nárokmi EÚ aj OECD a navyše tu nehrozí právna neistota panujúca na Slovensku. Nech už podnikáte v akomkoľvek odbore, ponúka sa vám zaujímavé a hlavne efektívne riešenie, ako enormne znížiť daňové zaťaženie a ušetriť tak nemalé prostriedky pre ďalší rozvoj vášho podnikania.

Spracované podľa AKONTinfo
Ilustračné foto: SXC

Dane z dividend

* Podľa podmienok smernice EÚ Parent_Subsiary Directive
**Príslušná zmluva o zamedzení dvojitého zdanenia

Daňové plánovanie – systém a minimalizácia

Zabezpečenie príjmov štátu a ochota podnikateľov platiť dane

Daňové plánovanie je súčasťou finančného riadenia. Daňové plánovanie robí štát, rodina, kolektív, jednotlivec, firma, podnik, organizácia, živnostník i podnikateľ.

K dobrému menu subjektu na trhu nepochybne patrí aj jeho ekonomicko-finančné zdravie, ktoré predpokladá aj pokoj a mier všetkým zbraniam štátu – najmä daniam. Daňové plánovanie v podmienkach novodobej trhovej ekonomiky na Slovensku má za sebou svoju prvú dvadsaťročnicu fungovania. Priniesla mnoho skúseností pre správcov dane (daňové orgány, colné orgány, obce a mestá), daňových poradcov i daňové subjekty.

Systém priateľského zdaňovania má štyri dobré vône

Optimálne efektívny daňový systém funguje na

báze tzv. priateľského zdaňovania (friendly taxation). Nedonucuje daňových poplatníkov bojmi (vojnou, bitkou), ale presvedča rozumnosťou argumentov. Okrem toho predpokladá nasledovné jasné kvarteto ústretových signálov ako odkaz daňovníkovi, že dane sa platiť oplatí:

- 1.) Je jednoduchý a zrozumiteľný.
- 2.) Má nízke daňové sadzby.
- 3.) Ponúka stabilné daňové zákony s minimom zmien.
- 4.) Uľahčuje daňovníkovi platenie daní dokonalými daňovými službami.

Dane patria medzi neželané, ale zo zákona nutné výdavky firmiem.

Nepomenovaným zákonom uvedenia privátnej firmy na trh je aj cieľ dosahovania zisku, ktorý prináša sprievodnú snahu topmanažérov po finančnej optimalizácii. V tom najširšom zmysle slova rozumieme finančnou optimalizáciou maximum výnosov a minimum nákladov.

Dane patria medzi neželateľné, ale zo zákona

nutné náklady firmy (daňového subjektu), ale i občana (daňového subjektu). Je preto logickou snahou platiť čo najnižšie dane. V biznise sú trhové zákony nekompromisné, hoci niekto tomu hovorí daňová špekulácia, iný to nazýva pôvabnejšie – napríklad daňová optimalizácia alebo daňové plánovanie, alebo minimalizácia daní.

Daňové reformy – stimulácia k lepšiemu plateniu daní

Stav právneho i finančného vedomia daňových subjektov v roku 2010 je nepochybne oveľa lepší ako v roku 1990 po zmene z centrálnej ekonomiky socializmu na trhovú ekonomiku kapitalizmu.

Daňovo vyspelé Slovensko už eviduje opodstatnenosť osobitnej finančnej disciplíny, ktorá sa nazýva „daňové plánovanie“. Daňové plánovanie je proces zameraný na úsporu daní s cieľom maximalizácie zisku firmy nielen pred, ale aj – a najmä – po zdanení.

Minulá vonkajšia radikálna daňová reforma (rovná daň) daňového systému v SR s účinnosťou od roku 2004 zaviedla nižšie sadzby daní a priniesla zjednodušenia daňových zákonov. Napríklad tzv. rovná daň 19 % na daniach z príjmov a jedno-

pásmová rovnako 19 %-ná sadzba dane z pridanej hodnoty sú pre domáce i zahraničné daňové subjekty – ktoré sú zdaňované v SR, pozitívnym motivačným faktorom na to, aby prestali usilovať o daňovú optimalizáciu (t. j. súhrn činností orientovaných na minimalizáciu a úsporu daní).

Súčasne realizovaná vnútorná daňová reforma (Unitas), realizovaná od roku 2008, má ambíciu spojiť silnejšie daňové a colné orgány do univerzálnych finančných orgánov štátu v prvej etape (Unitas I.) a pričleniť k úspešnému vymáhaniu daní na daňových úradoch aj tzv. skryté dane – t. j. odvody do fondov (Unitas II.), predovšetkým povinné platby daňových subjektov do Sociálnej poisťovne, ktorá je v ich výbere v porovnaní s daňovým inkasom daňových úradov veľmi málo úspešná a produkuje obrovské daňové nedoplatky.

Daňové plánovanie pretrvá

Uvedené daňové reformy – sú dobrým ústretovým gestom štátu voči jeho daňovým poplatníkom i skutočným magnetom v rámci lákadiel pre vybraných strategických zahraničných investorov prichádzajúcich na Slovensko.

Každá dobrá štrukturálna reforma a zjednotenie podnikateľského prostredia sú určite ambicióznym i pragmatickým krokom k tomu, aby štát motivoval najmä podnikateľsko-hospodársku komunitu na platenie daní, nie na ich obchádzanie, čo vyššie sadzby dane (takmer všetky nad úrovňou 20 %) rozhodne evokujú. Napriek spomenutému zlepšeniu podnikateľskej motivácie znížením daňových sadzieb máme za to, že daňové plánovanie sa bude u mnohých firiem aj naďalej rozvíjať.

Trojrozmer plánovania daní

Daňové plánovanie môžeme rozdeliť na dve hlavné činnosti – domáce daňové plánovanie a zahraničné (resp. medzinárodné) daňové plánovanie. Plánovanie daní sa komplexne vo veľkých firmách realizuje ako trojlistok:

- 1/ Dane v domácom režime.
- 2/ Zahraničný daňový režim.

3/ Účelovo vhodná kombinácia domáceho a zahraničného zdaňovania.

Ak je určitý predpoklad obmedzenia priestoru pre daňové subjekty v SR po znížení sadzieb na priamych daniach, stále veľa daňových únikov je na nepriamych daniach (DPH je hitom pre únik daní na celom svete).

Napriek určitým svetovým snahám o obmedzenie daňovo zvýhodnených zahraničných teritórií (tzv. daňové raje – offshore) stále ich je priveľa a zostávajú lákadlom aj pre niektoré daňové subjekty z radov najbohatších firiem (zo Slovenska všetky najsilnejšie finančné skupiny majú strechu holdingu na Cypre – ktorý je známym daňovým rajom nachádzajúcim sa blízko pri Európe a najžiadanejším v Stredomorí).

Okrem toho považujeme za pragmatické pamätať aj na riziko súčasného zadlžovania verejných financií Slovenska v rámci vplyvu celosvetovej hospodárskej krízy. Tieto zdroje budú v budúcnosti chýbať. A ak neprídu zázračné inovácie a nové veľké príjmy od zahraničných investorov, bude štát v budúcnosti zrejme znovu prehodnocovať výšku daní. Toto negatívne ovplyvní aj daňové úniky. Zatiaľ stále nestabilné zdravie verejných financií krajiny je v danom kontexte veľmi krehké a plné aj nových daňových rizík, v podmienkach Slovenska v dlhodobom horizonte.

Ekonomické mocnosti verzus daňové raje

Za posledné roky evidujeme silnejšie snahy najvyšších ekonomík sveta na čele s USA regulovať – ale najmä redukovat' – úspešné ekonomiky krajín, ktoré svoje bohatstvo založili najmä na báze vytvorenia tzv. offshore lokalít – po slovensky nazývaných aj daňové raje alebo daňovo zvýhodnené režimy. Po zasadnutí skupiny krajín G 20 v apríli 2009 na summite v Londýne dokonca vznikli nové čierne a sivé listiny najväčších hriechnikov s hrozbami sankcií, ak svoj status daňového raja nezmiernia a niektoré doteraz zatajované neprístupné informácie nezverejnia (porušenie informačného tabu o podnikateľoch, prelomenie bankového

tajomstva). Naše presvedčenie, že daňové raje pretrvávajú a nebudú zlikvidované, opierame najmä o dve pravdy a skúsenosti:

1/ Výroky dvoch justičných autorít sveta: Britský sudca lord Clyde kedysi dávno povedal: „Žiadny človek v tejto krajine nie je ako koľvek, morálne ani inak zviazaný, aby svoje vzťahy k podnikaniu alebo majetku zariadil tak, aby platil najvyššie možné dane.“

Pripravovaná daňová reforma chce vytvoriť univerzálne finančné orgány štátu.

Americký federálny sudca J. L. Hand povedal: „Legálne právo všetkých daňových poplatníkov znížiť veľkosť daní alebo sa im vyhnúť – čo znamená použiť prostriedky v medziach zákona – nemôže byť spochybnené.“

2/ Ekonomická realita alokácie zdrojov v offshore:

V daňových rajoch sveta (lokality, ktorých je spolu viac ako 200) je alokovaných viac ako dve tretiny prívätneho likvidného kapitálu sveta. Uvedený kapitál má svojich majiteľov a ich logickým záujmom je zveľaďovať ho a nie zmenšovať. Preto využijú, podľa nášho názoru, všetok svoj mocenský i politický vplyv na to, aby daňové raje pretrvali. Možno mocnosti sveta dosiahnu určité obmedzenia, možno docielia viac transparentnosti, ale daňové raje v najbližších desaťročiach pravdepodobne úplne nevyzmiznú z mapy sveta.

Praktické východiská daňového plánovania

V kontexte poznania manažérskej praxe i vybraných daňových režimov Európy i sveta predpokladáme, že riešenia daňových subjektov podnikajúcich aj (ale nielen) na území SR – ktorí budú alebo fixní alebo len tranzitujúci daňoví rezidenti – budú spočívať aj naďalej vo fixovaní daňového plánovania v rámci finančného riadenia firmy. Pôjde však o kombináciu čiastočného využívania daňového režimu v SR v rámci niektorých daní a daňového režimu inej krajiny v rámci iných daní.

Obrovskou neznámou je raketový nástup príležitosti na zrýchlenie obchodu na báze existencie tzv. informačnej diaľnice – internetu. Osobitnou možnosťou na zľahčenie a zrýchlenie daňového plánovania sa javí najmä expresný rozvoj internetového obchodu (tzv. e-commerce alebo e-business). Obrovská dynamika internetu totiž zatiaľ vôbec nekorešponduje so statikou projekcie daňových režimov väčšiny krajín sveta – preto skúsenosti aj vyspelých krajín potvrdzujú, že daňové úniky pri podnikaní cez internet – začínajú znamenať v rámci sveta vážny problém.

Emil Burák

Ilustračné foto: TASR

Pomoc (nielen) konkurzným veriteľom: ponukové konanie

Ako určiť cenu podniku v konkurze a nevzdať predčasne jeho záchranu?

Prečo môže byť zavedenie inštitútu ponukového konania do konkurzného a reštrukturalizačného konania užitočné.

V dôsledku dopadov hospodárskej krízy aj v roku 2010 naďalej pretrváva zvýšené riziko úpadku pre slovenské podnikateľské subjekty¹. V prípade materializácie tohto rizika možno očakávať kumulovaný nárast počtu insolvenčných (t. j. konkurzných alebo reštrukturalizačných) konaní na Slovensku. Riziko úpadku podnikateľov a následné insolvenčné konanie je citlivý problém. Úpadok

konkrétneho podnikateľa o. i. spôsobuje neistotu v obchodných vzťahoch, zvyšuje riziko neuspokojenia pohľadávok veriteľov, a tým aj reťazovej reakcie vo forme druhotnej platobnej neschopnosti. V tejto súvislosti je páčivou témou problematika určenia hodnoty majetku dlžníka v úpadku a inštitútu ponukového konania v konkurze.

Miera uspokojenia veriteľa

Insolvenčné právo na Slovensku rozoznáva dve základné procesné riešenia pre dlžníkov v úpadku – „likvidačný“ konkurz a „ozdravnú“ reštrukturalizáciu. Cieľom oboch týchto procesov je dosiahnuť pre veriteľov čo najvyššiu mieru uspokojenia ich pohľadávok.

Ako je však možné správne merať mieru uspokojenia veriteľov? Na základe akých informácií sa veriteľa vedia rozhodnúť, či je pre nich lep-

šia likvidácia dlžníka a okamžité uspokojenie (hoci len čiastočné) ich pohľadávok zo speňaženého majetku, alebo či je výhodnejšie postupné uspokojenie ich pohľadávok na základe reštrukturalizácie pri zachovaní prevádzky podniku dlžníka? A ako budú veriteľa vedieť, že navrhovaný spôsob uspokojenia ich pohľadávok je ten najvyšší možný – t. j. s čím budú porovnávať navrhovaný spôsob uspokojenia? V našej praxi vnímame hľadanie odpovedí na tieto otázky ako zásadné pre rozhodovanie o osude dlžníka a nastolenie dôvery v konkurzný alebo reštrukturalizačný proces.

Nesprávny odhad vedie k problémom

Zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ZKR) v súčasnosti neobsahuje inštitút, ktorý by dal veriteľom presnú odpoveď na otáz-

Likvidácia...

Primárnym cieľom konkurzu je podľa ZKR likvidácia (t. j. speňaženie) majetku dlžníka a rozdelenie výťažku speňaženia medzi veriteľov, ktorí si do konania prihlásili svoje pohľadávky. Prevádzka podniku je ukončená (správca pokračuje v prevádzke podniku len výnimočne – ak jeho celkovým speňažením získa podstatne vyšší výťažok) a v prípade, ak je podnikateľom právnická osoba, táto po ukončení konkurzného konania zaniká výmazom z obchodného

registra. Za zrealizovanie tohto procesu je zodpovedný súdom menovaný správca konkurznej podstaty.

... alebo reštrukturalizácia?

Cieľom reštrukturalizácie je zachovanie aspoň podstatnej časti prevádzky podniku dlžníka. Súd reštrukturalizáciu povolí, ak možno odôvodnene predpokladať väčší rozsah uspokojenia veriteľov dlžníka ako v prípade vyhlásenia konkurzu.

Za predpokladu, že prihlásení veriteľa schvália reštrukturalizačný plán (dohoda medzi dlžníkom a veriteľmi o spôsobe riešenia úpadku dlžníka a nastavení postupného uspokojenia veriteľov), dlžník naďalej pokračuje v podnikaní. Aj v tomto konaní vystupuje správca. Jeho úlohou je najmä vypracovanie úvodného reštrukturalizačného posudku, v ktorom reštrukturalizáciu odporučí alebo neodporučí, registrácia a poverenie prihlásených pohľadávok, organizovanie veriteľských schôdzí a výkon dohľadu nad podnikaním dlžníka.

Kedy je dlžník v úpadku

Podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii je dlžník v úpadku vtedy, ak je platobne neschopný alebo predĺžený. Platobne neschopný je ten, kto má viac ako jedného veriteľa a nie je schopný plniť 30 dní po lehote splatnosti viac ako jeden peňažný záväzok. Predĺžený je ten, kto je povinný viesť účtovníctvo podľa zákona o účtovníctve, má viac ako jedného veriteľa a hodnota jeho splatných záväzkov presahuje hodnotu jeho majetku.

ku určenia hodnoty ich pohľadávky voči dlžníkovi v konkurznom alebo reštrukturalizačnom konaní. V reštrukturalizačnom posudku síce správca s odbornou starostlivosťou porovnáva hodnotu majetku dlžníka pre prípad speňazenia v konkurze s jeho hodnotou v prípade zachovania podstatnej časti podniku v reštrukturalizácii. Je však prinajmenšom otázne, či možno závery takéhoto porovnania brať za smerodajné pre rozhodovanie sa veriteľov – prevažná väčšina správcov totiž nie sú odborníci na valuáciu podnikov a majetku. V konkurze vyplýva správcovi povinnosť uskutočniť takéto porovnanie len nepriamo – t. j. musí zhodnotiť ďalšie prevádzkovanie podniku pre prípad, že by jeho predajom získal podstatne vyšší výťažok, ako keď by majetok speňazoval individuálne. Nesprávne posúdenie situácie zo strany manažmentu podnikateľa pri podávaní návrhu na konkurz alebo neodhalená chyba na strane správcu pri vypracovaní reštrukturalizačného posudku môžu mať za následok, že podnik, ktorý do konkurzu nepatrí, bude zlikvidovaný – alebo naopak, že podnik, ktorého ďalšie fungovanie na trhu nie je odôvodnené, bude reštrukturalizovaný. Takéto rozhodnutia môžu mať potom negatívny dôsledok na mieru uspokojenia veriteľov v relevantnom konaní, ako aj na pozíciu ostatných osôb zúčastnených na podnikaní dlžníka (dodávatelia, zamestnanci a iní veritelia).

Ponukové konanie ako aukcia

Jedno z riešení, ktoré by mohlo pomôcť zmierniť neistotu sprevádzajúcu veriteľov v insolvenčných konaniach, je skoré získanie trhovej valuácie majetku dlžníka pri použití procesu ponukového konania. V správcovi organizovanom procese by záujemcovia predkladali cenové návrhy tak na samostatný majetok, ako aj na celý podnik alebo časť podniku dlžníka. Až na podklade informácií vygenerovaných z takéhoto konania by dochádzalo k rozhodnutiu veriteľov a správcu o ďalšom osude prevádzky dlžníka (t. j. jej likvidácia alebo reštrukturalizácia a v akom rozsahu). Riadne uskutočnenie takéhoto ponukového

konania by si vyžadovalo dôkladné procesné pravidlá a vynaloženie určitých nákladov potrebných na zabezpečenie nezávislosti a profesionality takéhoto konania. Z tohto dôvodu by bolo opodstatnené zrejme len v prípade stredných a väčších podnikov (definovaných podľa počtu zamestnancov alebo hospodárskych ukazovateľov ako napr. obrat).

Riešenie nielen pre strategické spoločnosti

Inštitút ponukového konania bol do nášho insolvenčného práva zavedený pre vládou určené strategické spoločnosti zákonom č. 493/2009 Z. z. o niektorých opatreniach týkajúcich sa strategických spoločností (zákon o strategických spoločnostiach). Riadne uskutočnené ponukové konanie môže v prípade konkurzu strategickkej spoločnosti poskytnúť dotknutým veriteľom užitočné informácie o aktuálnej trhovej hodnote majetku spoločnosti, čo možno hodnotiť ako pozitívum. Samotný zákon však ťažko možno považovať za systémové riešenie načrtnutej problematiky insolvenčných konaní – a aj proces ponukového konania v ňom nie je takmer vôbec špecifikovaný. To vytvára priestor pre neistotu na strane správcov povinných takéto konanie uskutočniť.

Dôsledné zavedenie inštitútu ponukového konania do slovenského insolvenčného práva by sme vnímali pozitívne. Vyžadovalo by si to však niektoré významné zmeny v ZKR. Ten sa v súčasnosti spolieha skôr na znalecké posudky a názor správcu pri určovaní referenčnej hodnoty majetku než na trhové valuačné mechanizmy. V nich však vidíme pre účastníkov insolvenčných konaní väčší význam.

Andrej Glézl
manažér reštrukturalizácií
KPMG Slovensko
Medzitimulky redakcia, foto TASR

¹ Na Slovensku hrozí v roku 2010 úpadok vo forme platobnej neschopnosti až 800 firmám. Túto informáciu zverejnil denník SME dňa 4. 1. 2010, odvolávajúci sa na analýzu nadnárodnej poisťovacej skupiny Euler Hermes. Tento stav predstavuje medzročný pokles o viac ako 11 %.

Ochrana majetku manželov pri podnikaní

Podľa paragrafu 147 odsek 1 Občianskeho zákonníka pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Novela Občianskeho zákonníka zaviedla viacero spôsobov, ako chrániť majetok nadobudnutý za trvania manželstva pri výkone podnikateľskej činnosti jedného, príp. oboch manželov.

Na základe dohody formou notárskej zápisnice si môžu manželia upraviť rozsah BSM tým, že si ho zúžia alebo sa dohodnú, že BSM vznikne až zánikom manželstva. Za najvyšší stupeň ochrany majetkových práv manželov (z ktorých aspoň jeden podniká) však považujem možnosť zrušiť BSM za trvania manželstva. Prvou a najdôležitejšou podmienkou zrušenia BSM týmto spôsobom je získanie podnikateľského oprávnenia jedným alebo oboma manželmi. Existencia tejto skutočnosti zakladá právo manžela – nepodnikateľa, podať návrh na súd na zrušenie BSM a súčasne zakladá povinnosť súdu vyhovieť návrhu za predpokladu, že v čase rozhodovania súdu druhý z manželov disponuje právnou možnosťou vykonávať podnikateľskú činnosť.

Z uvedeného vyplýva, že aktívne legitimovaný na podanie návrhu na súd je manžel, ktorý nepodniká (ak by podnikali obaja manželia, návrh môže podať ktorýkoľvek z nich).

Pri aplikácii tohto zákonného ustanovenia zaniká BSM právoplatnosťou rozhodnutia súdu, ktorým bolo spoluvlastníctvo zrušené. Súdne rozhodnutie má účinky od právoplatnosti rozsudku, a teda neposkytuje ochranu pred dlhmi manžela, ktoré už vznikli pred právoplatnosťou rozsudku, ale vytvára len právnu možnosť zabrániť vzniku ďalších negatívnych dosahov na majetok v tomto spoluvlastníctve.

Po tom, čo súd zruší BSM manželov, mali by si ho dohodou podľa ustanovenia § 149 Občianskeho zákonníka vyrovať. Pri nehnuteľnostiach pritom platí, že dohoda musí byť písomná a nadobúda vecno-právne účinky až vkladom do katastra nehnuteľností.

JUDr. Katarína Bystrická
Právne centrum, s. r. o.

Krása skrytá v rýchlosti účtovnej závierky

Tlak na čo najskoršie vykázanie dosiahnutých čísel je často enormný

Ak vie firma spočítať svoj zisk rýchlo, nemusí to byť na úkor presnosti. Ako to dosiahnuť?

Moderní finanční manažéri si uvedomujú, že rýchlosť vykazovania čísel je dôležitou konkurenčnou výhodou. Preto sa stále snažia maximálne skrátiť dĺžku trvania účtovnej závierky.

V súčasnom rýchlom a globalizovanom ekonomickom prostredí majú finančné informácie vysokú cenu. Významnú úlohu, prirodzene, zohráva ich presnosť a spoľahlivosť. Problémom však je, že aj ten najpresnejšie spočítaný zisk stráca na váhe, ak je zverejnený príliš neskoro.

Od včasnosti finančných informácií je v prvom rade závislý manažment, ktorý potrebuje svižne reagovať na meniacu sa situáciu a robiť v biznise kvalitné rozhodnutia. Na aktuálne čísla však netrpezlivo čakajú aj iní – akcionári, investori, obchodní partneri.

Prísnejšie pravidlá spomalili uzávierky

Ak sa pozrieme na obdobie do začiatku tohto tisícročia, vo svete bol trend, že spoločnosti vo všeobecnosti pomerne úspešne skracovali čas zverejňovania svojich výsledkov. Po známych korporátnych kolapsoch typu Enron, Worldcom a iných však regulátori, najmä v USA, zaviedli dodatočné povinnosti týkajúce sa vykazovania.

Napríklad na základe zákona Sarbannes-Oxley z roku 2002 spoločnosti, registrované na amerických burzách, musia okrem samotných finančných výkazov zverejniť aj to, ako majú nastavený systém interných kontrol zabezpečujúci úplnosť a presnosť informácií v nich obsiahnutých. Súbežne s tým sa v poslednom čase výrazne menia aj účtovné štandardy, podľa ktorých spoločnosti zverejňujú svoje finančné výkazy. Presnejšie povedané, tieto štandardy sú čoraz zložitejšie a náročnejšie na aplikáciu,

Na aktuálne čísla okrem manažmentu netrpezlivo čakajú aj akcionári, investori, obchodní partneri.

pričom neustále rozširujú rozsah zverejňovaných informácií. Aj preto sa veľa podnikov zdráha uzavrieť svoje účtovné knihy rýchlejšie – zo strachu z možných nesprávností, neúplností a nepresností. V konečnom dôsledku sa závierkový cyklus v niektorých prípadoch spomalil až o niekoľko týždňov. Realita je často taká, že termíny, či už stanovené interne, zákonom alebo regulátorom, v praxi nie sú dodržané.

Preteky s časom a konkurenciou

Načasovaniu zverejnenia finančnej situácie a výsledkov však kapitálové trhy stále pripisujú minimálne takú istú váhu ako ich kvalite. Existujú dokonca aj rôzne hodnotiace rebríčky

kótovaných firiem podľa toho, ako rýchlo stihajú zverejniť hlavné finančné výsledky – výkaz ziskov a strát, cash-flow, súvahu. Najrýchlejší sú schopní skonsolidovať údaje zo stoviek svojich pobočiek po celom svete do dvoch týždňov nielen po konci roka, ale aj každého kvartála či mesiaca. Tlak na čo najskoršie vykázanie dosiahnutých čísel je teda enormný a preteky s časom počas závierky nepochybne znamenajú pre účtovníka to najstresujúcejšie obdobie.

Čas potrebný na uzavretie účtov a zverejnenie výsledkov na finančných trhoch je stále kritériom, podľa ktorého finančné oddelenia firiem merajú svoju šikovnosť hlavne vo vzťahu k svojim konkurentom v segmente.

Rozhoduje kvalita tímu a procesov

Rýchla účtovná závierka je nepochybne opät v móde aj preto, že je odrazom manažérskych schopností finančného riaditeľa a kvality jeho účtovného tímu, ktorý má dobre prepracované uzávierkové procesy, ovláda svoje „čísla“ a verí v maximálne rýchle oznámenie výsledkov dovnútra firmy alebo na trhoch.

Napriek náročnejším požiadavkám burzových regulátorov, firmy znovu dosahujú rýchlejšie zverejňovanie svojich finančných výsledkov. Za spomenutie stojí príklad nadnárodnej korporácie, ktorá vďaka optimálne nastaveným procesom a použitiu vhodného informačného systému skrátila za pár rokov závierku vrátane konsolidácie z 33 na 10 dní. Tento výsledok je úctyhodný aj vzhľadom na oficiálne termíny predkladania ročných správ o hospodáre-

ní na burzách, ktoré sú napríklad 4 mesiace vo Švajčiarsku, 3 mesiace v Nemecku alebo 2 mesiace v USA. Burza cenných papierov v Bratislave má obdobný termín stanovený až na 5 mesiacov.

Posun v myslení

Na Slovensku sa finančné výkazníctvo ešte v nedávnej minulosti vnímalo hlavne ako splnenie povinnosti voči štátnym úradom: daňovému a štatistickému. Spoločnosti boli a stále sú zvyknuté uzatvárať účtovný rok nie oveľa skôr, ako ponúka veľkorysý trojmesačný termín na daňové priznanie, mnohé dokonca využívajú predĺžený polročný termín. Prítom slovenské firmy majú vzhľadom na veľkosť našej ekonomiky prirodzene jednoduchšiu štruktúru ako svetoví giganti.

V súčasnosti však už veľa domácich firiem pociťuje tlak na skrátenie termínov nielen cez svojho zahraničného vlastníka, ale cenu rýchlych a presných informácií si uvedomujú aj lokálni manažéri. Mnohí slovenskí účtovníci sa teda už museli naučiť vykonávať závierkové práce podstatne rýchlejšie. Zrejme najťažšie prekonateľnou psychologickou bariérou bola mylná predstava, že v účtovníctve musí byť všetko spočítané s presnosťou na halier a účtovník musí čakať aj na tú poslednú faktúru, aby uzavrel rok.

Viac ako len archeológia čísel

Znižovanie času potrebného na účtovnú závierku a konsolidáciu nie je teda len o použitých technológiách a informačných systémoch. Ľudský faktor je náramne dôležitý a zlepšenie sa dá dosiahnuť jednoducho už len správnu organizáciou práce a efektívnym nastavením procesov. Napríklad pri odsúhlasovaní vnútrogrupových či medzipodnikových zostatkov je dôležité, aby sa odsúhlasovali nie na poslednú chvíľu, ale v priebehu účtovného obdobia. Prípadné

chyby sa tak dajú opraviť už v dobe ich vzniku, namiesto toho, aby boli ponechané na kontrolu skupinových finančníkov na konci mesiaca.

Efektívna a rýchla účtovná závierka však závisí predovšetkým od kvality manažmentu a môže priniesť hmatateľné výhody v relatívne krátkom čase. Na škodu veci je, že túto skutočnosť niektoré firmy odignorujú hneď na začiatku a potom zbytočne riešia problémy, ktorým mohli úplne predísť. Účtovníci sú u nás ešte stále často vnímaní ako „archeológovia čísel“, stále zahrabaní v minulosti. Kým spočítajú koľko a čoho, zarovnajú čísla do tabuliek a odsúhlasia ich, ubehne toľko času, že už nie sú aktuálne ani zaujímavé. Existujú však aj pozitívne príklady – spomenutia je hodný jeden z najväčších slovenských podnikov, ktorému sa za pár rokov podarilo skrátiť termín konsolidovanej účtovnej závierky z troch mesiacov na dva týždne.

Ako na to

Ako sa teda dá zorganizovať efektívny, opakujúci sa závierkový proces? Kľúčové sú tri oblasti:

- organizácia práce a efektívne využívanie zdrojov;

- procesy a ich úspornejšie nastavenie;
- informačné technológie a ich integrovanie s procesmi.

Za zváženie stojí výber konzultanta, ktorý nielen prinesie do veci svieži pohľad, ale ovláda aj vhodnú metodológiu, má dostatok skúseností a hlavne: pevne verí v konečný úspech projektu. Rýchly závierkový proces nepotrebuje nevyhnutne viac zdrojov. Práve naopak, môže dokonca priniesť úsporu nákladov, keďže racionálnejší proces pomôže redukovat' náklady vyplývajúce z nadbytočných, resp. zdĺhavých operácií. Čo je však najhlavnejšie – v konečnom dôsledku sa vyššia rýchlosť účtovnej závierky nedosiahne na úkor kvality a presnosti čísel.

Na záver je potrebné spomenúť vari najprijemnejší pozitívny dôsledok zrýchľovania závierkových operácií: vytvorenie možnosti presúvania zdrojov do miest, kde vytvárajú vyššiu pridanú hodnotu. Inak povedané: keď sa raz podarí skrátiť závierkový cyklus, treba už len porozmýšľať, čo s voľným časom.

Pavel Hrivnák

Audit Director, KPMG Slovensko
Medzititulky redakcia, foto: TASR

GW101-207

www.protechgroup.eu
e-mail: sales@protechgroup.eu
tel.: +421 918 888 765

- Výroba a predaj strojných komponentov
- Poradenstvo a realizácia projektov v strojárskom priemysle
- Projektová činnosť v investičnej výstavbe
- technologické zariadenia
- Projektovanie a konštrukcia strojných zariadení
- Dopravníkové valce, ravnice a iné ...

Náhradné diely pre Vaše stroje

Peugeot: štýl, mobilita, zodpovednosť

Pripravuje sa plejáda modelov, ktoré vás nenechajú ľahostajnými

Značka Peugeot stúpa nahor a dobýja nové méty – ale chce svetu priniesť ešte niečo viac ako čoraz lepšie autá. Hovorí o tom Guillaume Ducrest, generálny riaditeľ Peugeot Slovensko.

■ **Značka Peugeot oslavuje 200 rokov. Ako hodnotíte jej dnešné postavenie a imidž?**

V roku 2009 bol Peugeot medzi automobilovými značkami na 10. mieste na svete a po prvýkrát v histórii bol číslo jeden medzi francúzskymi značkami. Našou ďalšou ambíciou je dostať sa v najbližších piatich rokoch na svetovú priečku číslo 7.

Peugeot je vskutku svetová značka, dobre známa a oceňovaná zákazníkmi najmä v Európe, ale aj v Číne, Latinskej Amerike a na Blízkom východe pre jej štýlové a spoľahlivé autá.

■ **Aká je pozícia značky na jej najvýznamnejších trhoch, osobitne v Európe? Čo pre vás znamená stredoeurópsky trh?**

Európa je pre Peugeot už tradične „domáci“ trh a je to súčasne najkompetitívnejší trh na svete. Najsilnejšie pozície máme vo Francúzsku, Belgicku a Španielsku.

Peugeot je svetová automobilová značka č. 10 a chce ísť ešte o tri priečky vyššie.

Pokiaľ ide o strednú Európu, máme veľký úspech ako „domáca“ značka na Slovensku s takmer 8 %-ným trhovým podielom a tretím miestom v roku 2009. Model 207 sa v Európe vyrába na troch miestach a produkcia z Trnavy sa väčšinou predáva v severnej Európe. Je to teda miesto, kde dosahujeme najvyššiu úroveň kvality tohto modelu. Takže Trnava je naozaj príbehom úspechu pre Peugeot a aj Slováci môžu byť hrdí na Peugeot a na svoju 207-ičku.

Guillaume Ducrest

■ **A čo ďalšie významné svetové trhy?**

V Ázii sa teraz hlavná pozornosť zameriava na Čínu, ktorá bola v roku 2009 už najväčším automobilovým trhom na svete, väčším ako USA. Postupne tam uvádzame modely určené osobitne pre tento trh, ako je napríklad nový model 408. „Comeback“ v Amerike teraz nie je súčasťou našej aktuálnej stratégie; vyžadovalo by si to príliš veľa investícií do vývoja nových výrobných

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

radov a do vytvorenia distribučnej siete. Ale keď uvidíme, že sa americký trh presúva smerom k menším vozidlám a dieselovým motorom či k hybridným technológiám, môžeme v nasledujúcich rokoch prehodnotiť tento prístup.

■ **Značka Peugeot zaznamenala úspechy aj v motoristickom športe. Ktoré by ste vyzdvihli?**

Najzvušnejšie víťazstvo v posledných rokoch bolo, samozrejme, víťazstvo s Peugeotom 908

Hdi v pretekoch 24 hodín Le Mans v roku 2009. Toto sice boli jednodňové preteky, ale predchádzala im trojročná príprava a znamenali úspech najmodernejšej dieselovej technológie Hdi. Nadšenie divákov počas pretekov je neuveriteľné! Ale v histórii značky boli aj iné cenné momenty, ktoré urobili z Peugeotu veľmi úspešnú značku. Chcel by som spomenúť úspech modelov 205 a 405 na Rely Paríž – Dakar či víťazstvá Peugeotov 206 WRC.

■ **Aké sú vízie a ciele Peugeotu pre nasledujúce roky? Kde vidíte miesto vašej značky a čím sa chcete odlíšiť od konkurencie?**

Svet sa rýchlo mení a takisto aj trh s automobilmi. V najbližších rokoch budeme čeliť trom hlavným výzvam: predovšetkým definovať, čo robí Peugeot unikátne a moderné. Časť nášho motta – Emotion – je jadrom našej vízie a my prinášame na trh spoľahlivé autá, ale vždy s osobitým štýlom, auto, ktoré láka na šoférovanie.

Po druhé, musíme si vybudovať vedúcu pozíciu, pokiaľ ide o environmentálne ohľaduplné technológie: v najbližších 12 mesiacoch uvedieme model ION – plne elektrický model s nulovými emisiami, ako aj model 3008 hybrid4, ktorý je kombináciou dieselovej technológie a elektrického pohonu.

Tretou výzvou je mobilita, pretože viac ako polovica ľudskej populácie dnes žije v preplnených mestách, takže my musíme ponúknuť nielen automobily, ale širšiu mobilitu, čo znamená bicykle, skútre a nové služby pre našich zákazníkov. Ako príklad by som chcel spomenúť koncept BB1 – na 100 % elektrické vozidlo úplne prispôbené modernému mestskému životu.

■ **Aké budú ďalšie hlavné smery produktových radov značky Peugeot v blízkej budúcnosti? Uvidíme nové modely už skoro aj na Slovensku?**

Na autosalóne v Bratislave predstavíme slovenskej verejnosti naše nádherné športové kupé s názvom RCZ. Potom na septembrovom autosalóne v Paríži predstavíme ďalší nový model, ktorý bude nástupcom 407-ičky.

Budúce vozidlá Peugeot budú modernejšie, plné emócií a veľmi výrazné. Všetky budú mať atraktívny dizajn a jedinečné jazdné vlastnosti. Peugeot teda opäť ponúkne svoje typické autá prinášajúce radosť a emócie.

(Pokračovanie na str. 28) ➔

NOVÝ RODINNÝ PEUGEOT 5008

NAJLEPŠIE MIESTO JE (AJ) ZA VOLANTOM

PEUGEOT odporúča TOTAL * presklená strecha, aut. klimatizácia, Pack video – DVD s integrovanými obrazovkami, 6 airbagov, ESP, ASR+, zadný parkovací asistent, alarm a superzamykanie, hliníkové disky, PlayStation2 ako darček. Kombinovaná spotreba: 5,1 – 7,4 l/100 km, CO₂ 135 – 172 g/km.

POKOJNÁ JAZDA S VÝKLOPNÝM PRIEHĽADNÝM DISPLEJOM

Spoznajte novú definíciu bezpečnej jazdy a skutočného komfortu v kategórii veľkopriestorových rodinných vozidiel. Nový Peugeot 5008 v špeciálnej sérii PlayStation s nadštandardnou výbavou* už od 21 900 €. Príďte sa presvedčiť na skúšobnej jazde. Navyše iba od nás teraz dostanete za vaše staré auto až o 1 500 € viac, ako je jeho hodnota.

PEUGEOT **5008**

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

Peugeot: štýl, mobilita, zodpovednosť

➔ (Dokončenie zo str. 26)

■ Napríklad?

Naši konštruktéri vyvinuli koncept vozidla s názvom SR1, ktorý ukazuje hlavné štýlové kódy značky pre budúcnosť. Novinárom sme ho ukázali v januári a tiež bude na aprílovom autosalóne v Bratislave. Niet pochýb, že to bude obrovský úspech pre našu expozíciu aj pre celú výstavu.

■ Môžete ešte priblížiť našim čitateľom váš profesionálny background a rodinné zázemie?

Väčšinu svojho profesionálneho života som strávil v automobilovom priemysle a v Peugeote. Začínal som v oblasti marketingu, potom som pracoval na úseku medzinárodného rozvoja, financií a teraz mám na starosti rozvoj značky na Slovensku.

Som ženatý a mám 3 deti: dcéra študuje klasický spev a čoskoro bude vystupovať na opernej scéne tu v Bratislave; dvaja chlapci sú veľkými fanúškami tenisu a ľadového hokeja! Medzi moje záľuby patrí napríklad klasická hudba a tenis.

■ Čo pre vás znamená práca pre Peugeot na Slovensku? Akými princípmi sa pri nej riadíte?

Práca na Slovensku je pre mňa naozajstným potešením. Ľudia sú spoľahliví, pracovití a milujú autá. Mám dva základné princípy, ako riadiť svoju spoločnosť: akékoľvek rozhodnutie urobím tak, ako keby išlo o moje vlastné peniaze – a druhé pravidlo: len veľkí profesionáli môžu dosiahnuť vynikajúce výsledky, takže moja úloha je nájsť ich a dať im priestor na uplatnenie ich talentu v efektívnej organizácii.

■ Čo by ste odkázali našim čitateľom?

Všetkých by som ich chcel pozvať na návštevu stánku Peugeot na bratislavskom autosalóne, pretože bude plný prekvapení a pozitívnych emócií.

Pripravili:

Valéria Nagyová a Juraj Filin

Štýlový Renault

Značka Renault rozšírila od začiatku roka ponuku o nový elegantný sedan: Fluence. Bol navrhnutý s cieľom stať sa najatraktívnejším vozidlom svojej triedy, k čomu mu majú pomôcť aj prvky ako športové línie, robustnosť, komfortná kabína a široká ponuka technických pomôcok. Má osloviť zákazníkov hľadajúcich statusový sedan. Fluence sa vyrába v továrni Oyak v Burse (Turecko).

Auto je dlhé 4,62 m a vďaka rozmerom a bohatej základnej výbave sa umiestňuje medzi segmentom kompaktných rodinných áut (C) a segmentom o triedu vyšším. Na Slovensku bude

Renault Fluence

Fluence dostupný so škálou úsporných motorov: benzínový 1,6 16 V 110 k, s automatickou alebo manuálnou prevodovkou; diesel dCi 85 a dCi 105 s ekologickým označením eco². **VN**

Nový pohon 4x4 v triede E

Keď na ceste do kopca obidve pravé alebo ľavé kolesá vozidla vojdú na klzký, napríklad

zľadovatený povrch, býva to často problém. Aj takúto situáciu zvládne Mercedes-Benz triedy E s novým stálym pohonom všetkých kolies 4MATIC.

System, ktorý sa inštaluje do limuzín aj kombi verzii 350, 350 CDI BlueEfficiency a 500, má nižšiu hmotnosť, vyššiu účinnosť a úplne nový obeh oleja. Rozpozná podmienky na ceste a prispôbuje im pomer hnacieho momentu medzi nápravami tak, aby sa zásah elektronických riadiacich systémov ESP, 4ETS alebo ASR uskutočnil čo najneskôr.

IM

Henkel rieši problémy na Rely Dakar

Už po šiesty raz za sebou sa značky Loctite a Teroson spoločnosti Henkel stali oficiálnymi dodávateľmi Rely Dakar. Servisný tím Henkel sprevádza pelotón jazdcov a noc čo noc sa svojimi rýchlymi a účinnými opravami usiluje o to, aby sa pretekárom podarilo nasledujúce ráno opäť vyštartovať. Ako? Počas 16-dňovej cesty naprieč Argentínou a Čile poskytujú technickí špecialisti firmy Henkel – tzv. Henkel Charlies – odbornú pomoc pri nevyhnutných opravách a údržbe s využitím špičkových spájacích a tmeliacich materiálov – fixujú uvoľnené skrutky a ložiská, lepia duše, plátajú diery

v plastových komponentoch, opravujú poškodené sklá. Vďaka nim sa za posledných 6 rokov dostalo za cieľovú čiaru mnoho jazdcov, ktorým by sa to inak možno nepodarilo.

JF

Peugeot a Citroën sa viac odlišia

Koncern PSA Peugeot Citroën sa rozhodol výraznejšie dizajnovovo a konštrukčne oddeliť obe svoje značky. Tie dnes využívajú rovnakú techniku a ich modely sú si podobné. Člen správnej rady koncernu Jean-Marc Gales, zodpovedný za modely oboch značiek, vyhlásil, že všetko, čo na nich zákazník uvidí, musí byť odlišné. Výrobná a technologická základňa zostane síce rovnaká, nezmení sa ani ich zameranie

na široký spotrebiteľských trh v západnej Európe, ale každá značka má oslovovať inú vrstvu zákazníkov.

Peugeot sa sústreďuje na vytváranie podmienok pre pohodlnú jazdu a jej dynamiku a chce konkurovať v luxusnej triede, kým Citroën položí dôraz na komfort a „hľadanie odpovedí na výzvy budúcnosti“. Mal by oslovovať automobilistov s nekonvenčným vkusom. **TA/JF**

Yeti je Autom roka 2010 Klubu motoristických novinárov v ČR.

Škoda Auto s rekordným predajom

Česká automobilka Škoda Auto predala vlni rekordný počet vozidiel. Vďaka za to najmä šrotovnému vo viacerých európskych štátoch a zvýšenému záujmu v Číne. Automobilka predala 684 226 vozidiel (o 1,4 % viac ako v roku 2008), pričom jej odbyť v Nemecku sa práve vďaka šrotovnému zvýšil medziročne až o 57,3 %. V Číne predala Škoda dvakrát viac áut ako pred rokom – 122 556.

Najobľúbenejším vozidlom značky sa stal model Octavia (273 590 predaných vozidiel a nárast o 2,4 %). Druhá bola Fabia (264 173, rast 7,1 %). Najrýchlejšie rástli predaje

vľajkovej lode Škoda Superb (44 548, rast 73,7 %). Veľký záujem je o novinku Škoda Yeti (11 018 vozidiel). Predalo sa aj 47 125 vozidiel Roomster a 43 745 vozidiel Octavia Tour. Škoda Auto Slovensko dodala svojim zákazníkom 15 140 automobilov a potvrdila pozíciu lídra s trhovým podielom 16,74 %.

„Rok 2010 bude testom predaja. Vkladáme nádeje do našich nových modelov a do expanzie na rozvíjajúce sa trhy,“ uviedol člen predstavenstva Reinhard Flegler, zodpovedný za odbyť. Predseda predstavenstva Reinhard Jung očakáva aj v tomto roku rast predaja. **LB/TA**

Polmilióna slovenská Kia

Päťstotisícim automobilom vyrobeným v závode Kia Motors Slovakia (KMS) v Tepličke nad Váhom, ktoré predstavili v polovici januára, bola kombi verzia Kia cee'd sw bielej farby s dieselovým motorom s objemom 1,6 litra. Jubilejný automobil darovala automobilka Transplantačnému centru pri Martinskej fakultnej nemocnici.

„Som veľmi rád, že aktuálne dosahujeme vysokú efektivitu využitia liniek a zároveň vysokú úroveň kvality automobilov vyrábaných v našom závode,“ uviedol prezident spoločnosti Kia Motors Slovakia In-Kyu Bae.

Závod spustil 15. januára aj sériovú výrobu automobilu Hyundai ix35, ktorý je tretím modelom v jeho portfóliu. V júni 2010 začne vyrábať aj nový model Kia Sportage. Celkový výrobný

plán na tento rok je 210 000 automobilov, z toho tretina prípadne na ix35. **TA**

Nový Mégane Coupé-Cabriolet

Medzinárodný autosalón Ženeva 2010 sa stane premiérovým pre ďalší automobil radu Mégane: Coupé-Cabriolet. Nováčika odhalia verejnosti vo Švajčiarsku 2. marca a následne aj v Ateliéri Renaultu na Champs Elysées v Paríži, 5. marca. Nový kabriolet so skladacou sklenenou strechou chce byť autom, za ktorým sa budú mnohí otáčať. Na Slovensku bude mať premiéru v lete 2010. **JR**

Slabší predaj Maserati

Predaj talianskych luxusných vozidiel Maserati v roku 2009 klesol. Šéf automobilky, ktorá patrí do skupiny Fiat, Harald Wester, uviedol, že kým predvlni sa predalo 8 600 vozidiel, v roku 2009 to nebude viac ako 5 200.

Automobilka dosiahla relatívne lepšie výsledky ako celé odvetvie luxusných automobilov. Jeho medziročný pokles bol totiž 55 %, skupina modelov kupé však zaznamenala úpadok 40 %. Za luxusné sa považujú autá, ktorých cena je najmenej 100 000 eur. Aj napriek ťažkému hospodárskemu roku však bude mať Maserati pozitívnu celkovú finančnú bilanciu. **TA**

Pneumatika z biomasy

Celosvetovo prvý koncept predvážzacej pneumatiky Goodyear s technológiou Biolsoprene po prvýkrát predstavili v decembri počas Konferencie o klimatických zmenách v Kodani (COP 15). Biolsoprene je prelomová alternatíva, ktorá nahrádza petrochemicky vyrábanú zložku pri produkcii syntetického kaučuku obnoviteľnou biomasou. Pneumatiky vyrobené touto technológiou sú výsledkom spolupráce medzi spoločnosťou Genencor, divíziou organizácie Danisco, a spoločnosťou Goodyear, ktorá je jedným z najväčších svetových výrobcov pneumatík.

„Koncept ukazuje ohromný pokrok, ktorý sme dosiahli v našom výrobnom procese použitím materiálu na bio-základe ako alternatívy k surovine izopren získavanej z ropy,“ hovorí Jesse Roeck, riaditeľ Global Materials Science spoločnosti Goodyear. „Vývoj Biolsoprene by nám mohol pomôcť zredukovať vplyv priemyslu na životné prostredie použitím obnoviteľných surovín v zásobovacom reťazci. Goodyear by sa tak stal menej závislým od výrobcov získavaných z ropy.“ **RŠ**

Audi pripravuje nové modely

Automobilka Audi plánuje do roku 2015 uviesť na trh osem nových modelov. Cieľom jej materského Volkswagenu je dostihnúť konkurenčnú BMW, ktorá je najväčším výrobcom luxusných áut na svete. Počet modelov by sa tak mal zvýšiť z 34 na 42.

Jedným z modelov bude malý A1, ktorý chce Audi predstaviť v polovici tohto roka. Na trh chce čoskoro uviesť aj model A7, veľké luxusné kupé, ktoré bude konkurovať BMW 6-kového radu a CLS od Mercedes-Benz. Do konca roka plánuje predávať aj hybridnú verziu modelu Q5 a najneskôr v roku 2012 pripravuje výrobu športových áut na elektrický pohon. V roku 2016 plánuje dosiahnuť objem predaja 1,5 milióna áut (dnes je to cca 925 000).

TA/JF

Úspešné šrotovné

Najúspešnejšími v predaji s dotáciou na šrotovné v SR boli značky Renault, Škoda a Kia. Najpredávanejšími modelmi boli Renault Thalia, Škoda Fabia 2 a Kia Cee'd. „Šrotovné pomohlo obnoviť vozidlový park,“ konštatovala Mária Nováková z generálneho sekretariátu Združenia automobilového priemyslu SR. Na slovenských cestách jazdí od Nového roka podľa ZAP 1 591 073 osobných automobilov s priemerným vekom 11 rokov.

Štát získal na šrotovnom viac ako 16 miliónov eur. Rezort hospodárstva pôvodne vyčlenil na obidve kolá 55,25 milióna eur, ktoré sa mali použiť pre 44 200 áut. Skutočná suma dotácií na nákup áut však dosiahla len 49,83 milióna eur, pričom celková vyfakturovaná výška DPH bola 66,51 milióna eur.

TA

Automobilky v ČR sa činili

Svetové automobilky so striedavým úspechom bojujú s poklesom dopytu, ale výrobcovia osobných áut v Českej republike môžu oslavovať rekordný rok. Predaj vozidiel sa Škode Auto, TPCA Kolín a Hyundai Nošovice v roku 2009 medziročne zvýšil o 11,3 % na 1,125 milióna áut, najviac v histórii krajiny. Antonín Šípek, riaditeľ Združenia automobilového priemyslu ČR, povedal, že rekordný odybyť má dve príčiny: nábeh výroby Hyundai v Nošovicach a extrémny rast produkcie škodoviek v Číne.

TA

Požičajte si auto z ulice

Vo veľkých nemeckých mestách už prestáva byť ideálom mať vlastné auto.

Začína sa presadzovať trend prenajímajúcich áut prostredníctvom mobilného telefónu alebo internetu. Týmto spôsobom si najmä mladí ľudia a páry znižujú životné náklady. Na jar 2009 zriadil koncern Daimler modernú požičovňu v Ulme s 200 autami Smart.

Za hodinu 9,90 €

V meste so 120 000 obyvateľmi sú k dispozícii za cenu 19 centov na minútu. Môžu si ich rezervovať alebo prenajať priamo na mieste na neurčitý čas. V sume sú dane, poistenie a cena pohonných látok, čiastočne aj poplatky za parkovanie. Ľudia však platia za hodinu prenájmu maximálne 9,90 eura a celodenný prenájom vyjde na 49 eur. Auto jeho nájomca nemusí vracieť priamo do požičovne, ale môže ho nechať pred domom a iný záujemca si ho môže prevziať bez toho, aby musel ísť do auto-požičovne. Poloha zanechaného auta sa zisťuje pomocou GPS.

Starosta Londýna presadzuje elektromobily

Urobiť z Londýna „elektrické“ hlavné mesto Európy – to je veľkolepá vízia starostu Borisa Johnsona. Prvým míľnikom je vypracovanie plánu nabíjajúcich miest pre elektromobily. Na decembrovom summite v Kodani vyhlásil, že do roku 2015 nebude mať ani jeden Londýňan viac ako 1,5 kilometra k najbližšej nabíjacej stanici. Strategická sieť bude zahŕňať 22 500 nabíjajúcich miest na pracoviskách, ďalších 500 bude na uliciach a 2 000 na verejných parkoviskách.

V Ulme túto službu využíva už 15 000 ľudí, pričom jedno vozidlo sa používa priemerne šesťkrát za deň. Servisný tím autám dopĺňa palivo a robí servis. Systém sa má rozšíriť do ďalších nemeckých miest aj do zahraničia. Podobný test prebieha aj v texaskom Austine.

Car sharing

Spolkový zväz prenajímateľov osobných automobilov Carsharing informoval, že autá v krajine požičiava už 110 firiem a ich služby v 2 200 staniach využíva ročne okolo 150 000 zákazníkov. Ročný prírastok ich výkonov je dvojciferný. Najmä vo veľkých mestách sa mladí ľudia vzdávajú vlastných vozidiel a požičiavajú si autá len na určitý čas.

V Nemecku sú najväčšími prenajímateľmi áut Deutsche Bahn, Cambio, Stadtmobil a Greenwheel. Výhodou ich modelu prenájmu je, že zákazníci si môžu auto požičať na obmedzený čas – pár hodín, hodinu alebo dokonca len na niekoľko minút. Železnice začali prenajímať autá v roku 2000, teraz majú 1 600 požičovní v 550 mestách a okolo 100 000 klientov.

Trend zachytili aj veľké požičovne áut. Sixt má v Berlíne vlastný model krátkodobého prenájmu pre členov klubu, ktorí majú čipové karty.

TA/DPA

Boris Johnson si obľúbil elektrické Mitsubishi i-MiEV.

„Dožili sme sa éry čistých, zelených elektromobilov a Londýn má v príprave zodpovedajúcich podmienok na tento stav veľký náskok pred ostatnými svetovými metropolami,“ povedal B. Johnson a vyzval ostatné metropoly, aby tento príklad nasledovali.

ZK

Toyota chce zdvojnásobiť výrobu hybridov

Japonský koncern Toyota Motor plánuje zdvojnásobiť ročnú produkciu hybridných vozidiel na 1 milión kusov a chce si tak udržať vedúcu pozíciu v tomto segmente.

Jej Prius, ktorý využíva kombináciu klasického motora a elektromotora, sa v minulom roku stal napredávanejším autom v Japonsku. Firma plánuje rozšíriť ponuku hybridných modelov aj o sedan Sai a podľa japonskej tlače chce

v ďalších rokoch uviesť na trh dovedna 10 hybridných modelov.

„V dohľadnej budúcnosti sa Toyota v rámci svojej stratégie výroby áut s nízkymi emisiami sústreďuje na produkciu hybridných motorov, nie elektromobilov,“ uviedol Jošihiko Tabei, hlavný analytik spoločnosti Kazaka Securities. S výnimkou Hondy s jej vozidlom Insight nemá Toyota na trhu s hybridnými autami konkurenciu.

TA

SUPERB COMBI: NAJVÄČŠÍ PRIESTOR VO SVOJEJ TRIEDE

Elegantný Superb Combi je jedinečný automobil pre každú príležitosť. Na prvý pohľad zaujme priestranosťou a komfortom. Jeho nezameniteľný dizajn nesie typické črty značky Škoda. Impozantná dĺžka a línia strechy klenúcej sa do mierneho oblúku dodávajú automobilu vyvážené proporcie, ktoré navyše vytvárajú nadštandardné priestorové pomery pre cestujúcich aj batožinu. Škoda zároveň ako jediná značka ponúka v tejto triede verziu Combi za najmenší príplatok.

Nový **Superb Combi** je dlhý 4 838 mm, široký 1 817 mm a vysoký 1 510 mm. Batožinový priestor predstavuje špičku vo svojej triede. Pojme 633 litrov, resp. 1 865 litrov pri sklopených zadných sedadlách, čo v tomto segmente nedokáže ponúknuť žiadny iný automobil.

Novinkou, po prvýkrát predstavenou v automobile Škoda, sú elektricky ovládané piate dvere dodávané na želanie. Pri ich otvorení sa navyše roletový kryt batožinového priestoru automaticky odsunie do strednej polohy a uvoľní tak väčšiu plochu pre manipuláciu s batožinou. Nízka nakladacia hrana a podlaha, ktorú je možné pri otvorených piatych dverách vysunúť až nad zadný nárazník, podstatným spôsobom uľahčujú nakladanie rozmernejších predmetov.

Superb Combi prináša množstvo nových technológií a inovatívnych prvkov. Jedným z nich je aj systém KESSY pre štartovanie, odomykanie a zamykanie automobilu bez použitia kľúča. Vysielač impulzov komunikuje s riadiacou jednotkou vo vozidle a pri dotyku kľučky odomkne alebo zamkne dvere. Motor sa štartuje a vypína pomocou tlačidla umiestneného vpravo na stĺpiku volanta.

Nový model **Superb Combi** má v ponuke tri benzínové (1,4 TSI/92 kW, 1,8 TSI/118 kW a 3,6 FSI V6/191 kW) a dva dieselové (2,0 TDI PD/103 kW a 2,0 TDI CR DPF/125 kW) motory. Všetky pracujú s priamym vstrekovaním paliva a dosahujú tak nízke hodnoty spotreby a emisií. Nový Superb Combi bude na želanie dodávaný s elektricky ovládanou dvojdielnou panoramatickou strechou. Pri silnom slnečnom žiarení je možné presklenú strechu uzavrieť ochrannou roletou. Nová je aj strešná anténa v tvare plutvy, ktorá svojím podstatne štihlejším tvarom elegantne zakončuje líniu strechy. Medzi slovenskými zákazníkmi sa najväčšej obľube teší Superb Combi vo výbave Ambition s motorom 2.0 TDI PD 103 kW DPF a šesťstupňovou manuálnou prevodovkou.

Cena tohto modelu je 29 269 € (881 757,89 Sk).

Tajomstvá elektronických mračien

Napíňa sa vďaka našim milým digitálnym hračkám vízia Veľkého Brata?

Aj vy občas zabľúдите na Facebook či MySpace? Počas sviatočných dní ma návštevy na týchto portáloch skôr rozladili, než potešili.

Na vstup do „spoločenských“ sietí ma nahovorila moja agilná vnučka. Musím jej však najbližšie povedať, že nie som nadšený. Temer denne čelím neúnavným žiadostiam, aby som potvrdil „priateľstvo“ ľuďom, ktorých som v živote nevidel, prípadne som ich stretol raz v živote. Prečo ma niekto tlačí do čudného „priateľstva“ na internete, keď si dôležité veci s ozajstnými priateľmi môžem vybaviť priamo cez obyčajné maily a vianočné pozdravy? Alebo posedením pri pohárikú? Prečo mám vypisovať daromné odkazy na „múr“ alebo na ne odpovedať, keď ma vôbec nezaujímajú?

Kde sú hranice?

Digitálne technológie sa nám miešajú do života azda viacej, než je rozumné a žiaduce. To

nie je povzdych starého konzervatívca. Vplyvom prúdu narastajúcich digitálnych informácií o súkromí miliónov osôb sa začínajú zaoberať aj v ich materskej krajine – v USA. Málokto si uvedomuje, že každodenným používaním mo-

bilného telefónu alebo počítača poskytujeme množstvo informácií o sebe, o svojom súkromí, o svojich zvykoch a správaní. Komu?

Zatiaľ iba zhluku dát, nazývaných elektronické mračno (cloud). Americkí odborníci definu-

TOP 25 z budúcnosti IT a sietí

Explózia možností: o pár rokov si kúpime počítač s kapacitou, akú má náš mozog; ale zasa ho predbehneme, keď nám dajú do hlavy čip.

Uvádzame tu 25 najvýznamnejších parametrov budúceho pokroku v informačných a komunikačných technológiách, ako ich vidí Dave Evans, hlavný futuroológ spoločnosti Cisco.

1. Do roku 2029 bude za cenu 100 USD do-

stupná úložná kapacita 11 petabajtov (1 PB = 1015 bajtov alebo 1 milión GB). Tento objem dát predstavuje viac ako 600 rokov videozáznamu v DVD kvalite.

2. V nasledujúcich 10 rokoch sa prenosová rýchlosť domácich sietí zvýši 20-násobne.

3. Do roku 2013 dosiahne objem prevádzky v bezdrôtových sieťach 400 PB mesačne. V dnešnej dobe je prevádzka celej globálnej siete na úrovni 9 000 PB.

4. Do konca roka 2010 bude na svete na každého človeka existovať miliarda tranzistorov. Cena každého bude v priemere jedna desaťmilióntina centu.

5. Vývoj internetu umožní okamžitú komunikáciu bez ohľadu na vzdialenosť.

6. Prvý komerčný kvantový počítač bude dostupný v roku 2020.

7. Okolo roku 2020 bude mať osobný počítač v hodnote 1 000 USD hrubý výpočtovú kapacitu na úrovni ľudského mozgu.

8. Do roku 2030 bude treba celú „dedinu“ moz-

gov, aby sa spolu vyrovnali počítaču za 1 000 USD.

9. Do roku 2050 (pri predpoklade celosvetovej populácie na úrovni 9 miliárd) sa výpočtová kapacita v hodnote 1 000 USD vyrovná kapacite všetkých ľudských mozgov na Zemi.

10. Dnes vieme asi 5 % toho, čo budeme vedieť o 50 rokov. Inými slovami, 95 % poznatkov v tom čase bude objavených za posledných 50 rokov.

11. V každom z nasledujúcich dvoch rokov sa celosvetové dáta zvýšia 6-násobne. Korporátne dáta narastú 50-násobne.

12. Do roku 2015 bude Google registrovať asi 775 miliárd strán obsahu.

13. Do roku 2015 vytvoríme ročne objem dát ekvivalentný 92,5-miliónnásobku obsahu Kongresovej knižnice USA.

14. Do roku 2020 bude mať každý človek pre seba uložených v priemere 130 TB (terabajtov) dát. Dnes je to približne 128 GB.

15. Do roku 2015 sťahovanie filmov a tzv. P2P siete „explodujú“ na úroveň objemu dát 100 EB

jú mračno ako otvorené, externe umiestnené, verejne prístupné dátové prostredie, kam môžu vstupovať tretie osoby a získavať vhodné informácie. Žijeme teda nielen v prostredí neustálych mračen zimného počasia, ale aj v elektronických dátových mračnách. Denne ich vytvárame svojimi digitálnymi hračkami, predovšetkým mobilmi a osobnými počítačmi. Vezmime si len taký mobil. Tým, že ho nosíme neustále so sebou, vytvárame sériu dát o svojej lokalizácii. Z používania mobilov určitej skupiny osôb (napríklad potenciálnych zákazníkov) možno vyčítať zvyky a správanie sa zákazníkov, okruh ich pohybu, nákupov a pod. Pospájaním bodov, kde sa s mobilom nachádzame, možno získať interaktívnu mapu nášho života. Ak k tomu prirátame rozširujúce sa používanie prístrojov GPS, sme chtiac-nechtiac objektom horlivej činnosti ľudí, ktorí si naše cesty zakreslia do mapiek nášho života (geotagging).

Kto doluje z našej reality?

Ďalší technologický rozvoj s rozšírením funkcií mobilných telefónov tvorbu dátových mračen iba zvyšuje. Podľa americkej autorky (Erica Orange, Minig informations from the data clouds, In: The Futurist, July – August 2009) je na svete v prevádzke cca 3,3 miliardy mobilov. V najbližších rokoch má vybavenie obyvateľstva sveta mobilmi dosiahnuť 75 %. Z dátových mračen týchto miliárd mobilov možno získavať neuveriteľné množstvo údajov. Informácie z dátových mračen sa môžu selektívne zbierať a vyhodnocovať. Poskytnú obrovské množstvo údajov o sociálnom a vekovom zložení, o návykoch, lokalizácii, zdravotných podmienkach miliárd ľudí. Američania by neboli Američanmi, keby tie-

to dátové mračná nezačali naozaj aj využívať. Také choroby a epidémie. Povedzme chrípka. Už existuje portál Google Flu Trend, kde sa môžu obrátiť ľudia s príznakmi choroby. Z dátového mračna možno vyčítať smery šírenia sa choroby, rozsah epidémie.

„Reality minig“ – čiže dolovaním reality sa nazýva úsilie vytvárať softvér pre selekciu dát z dátových mračen. Za pomoci senzorov zabudovaných do mobilov je možné získavať informácie o všetkom možnom i nemožnom v správaní jednotlivca. Aké možnosti to poskytuje firmám, netreba širšie rozvádzať. Vytvára sa celkom nové odvetvie biznisu – dolovanie z mračen. Existujú firmy, ktoré z dátových mračen svojich zamestnancov sledovali, ako znížiť spotrebu pohonných látok na firemných kamiónoch. Dá sa tiež poľahky zistiť, koľko telefonujú súkromne s rodinou, koľko „prekcajú“ s priateľmi, ba aj koľkokrát denne idú na WC.

Dáta o vás pre každého

Jednoducho, každý mobil vo vrecku, každý iPhone na dlani, každý notebook v kabelke, každý navigačný prístroj vo vašom aute je súčasťou dátového mračna. Pohybujeme sa v mračnách. A z týchto mračen môžu vyťahovať údaje o našom súkromí tretie osoby, firmy, korporácie, štátne orgány.

Moja nechutť k tzv. sociálnym sieťam ešte vzrástla, keď som sa dočítal, že už existuje komerčný servis zvaný FriendFeed (Prisun priateľov). Spracúva údaje zo súkromných mračen do ponukových prúdov. Poskytnú tretej osobe kompletné informácie o „priateľovi“, vrátane údajov, ktoré sám vložil o sebe do spoločenskej siete, ale aj lokalizácie z je-

ho mobilu, prípadne jeho blogy, mikroblogy a všetky možné názory na všeličo možné. Takže, hurá, len sa zdôverujte na internete, len do toho! Uľahčíte prácu ostatným, čo sa o vás zaujímajú. Nielen dilerom zásielkových predajní, ale rovnako aj zlodejom, lupičom či politickým alebo firemným protivníkom.

Nepodľahnúť virtuálnym lákadlám

Vízia Veľkého Brata sa teda naplňuje vďaka tým milým digitálnym hračkám okolo nás. Nemyslím, že by nás to malo naplňovať uspokojením. Dnes už ani nejde tak o ohrozenie zo strany totalitného štátu. Ide skôr o zneužívanie na komerčnej báze. Ústrednou otázkou sa stáva ozajstná právna ochrana súkromia človeka, občana. Je vôbec možná v epoche, keď klíma okolo nás je zamorená elektronickými mračnami?

Nedávno som kdesi čítal, že veľké nadnárodné giganty používajú ako najbezpečnejší spôsob prenosu dôverných správ – osobných kuriérov s kovovými kufríkmi á la James Bond.

Je to aj upozornenie, že všetky tie zázraky okolo nás môžu byť zradné. A najlepšia cesta na získavanie obchodných partnerov, ale aj priateľov (priateľiek) je „klasika“: osobný styk. Láskovým hlasom, pohľadom, dotykom, úsmevom. Ľudským spôsobom.

Veď – nakoniec, napriek všetkým zázrakom technológie by sme nemali zabudnúť, že sme predsa ešte stále živými ľuďmi. Či nie?

Anton Hykisch
Medzititulky redakcia
Ilustračné foto: SXC

Valentínske bozky cez obrazovku – komunikácia bez ohľadu na vzdialenosť

(exabajtov; 1 EB = 1018 bajtov), čo je 5-miliónnásobok obsahu Kongresovej knižnice USA.

16. Do roku 2015 budú videohovory generovať

dáta na úrovni 400 EB – t. j. 20-miliónnásobok obsahu Kongresovej knižnice USA.

17. Do roku 2015 narastie prevádzka genero-

vaná telefonickými hovormi, webom, e-mailami, fotografiami a hudbou na úroveň 50 EB.

18. Do dvoch rokov sa informácie na internete budú zdvojnásobovať každých 11 hodín.

19. Do roku 2010 bude k internetu pripojených 35 miliárd zariadení (takmer 6 zariadení na každého človeka).

20. Do roku 2020 bude na internete online viac zariadení ako ľudí.

21. Vďaka IPv6 budeme mať k dispozícii dostatok adries pre všetky hviezdy v nám známom vesmíre – 4,8 trilióna.

22. Do roku 2020 bude univerzálne prekladanie jazykov samozrejmosťou v každom zariadení.

23. V nasledujúcich 5 rokoch sa bude môcť akákoľvek plocha premeniť na displej.

24. Okolo roku 2025 sa začne uskutočňovať teleportovanie na úrovni častíc.

25. Do roku 2030 nastúpi používanie umelých mozgových implantátov.

IBSG
Foto: Logitech

Dvadsať rovná sa jeden

Asseco Solutions: dve desaťročia skúseností, prvý rok s novým menom

Keď je človek mladý a ambiciózny, dokáže veľa. Dôkazom je nejedna spoločnosť, ktorá pôsobí na našom trhu už desiatky rokov a pritom začínala od nuly. Inak to nebolo ani v prípade Datalocku – dnešného Asseco Solutions.

V roku 1989 bol dnešný generálny riaditeľ a predseda predstavenstva Asseco Solutions, a. s., Peter Lang, mladým programátorom vo výpočtovom stredisku v Pozemných stavbách. Tam sa zoznámil s kolegami z oddelenia projekcie, ktorí dostali prvé osobné počítače v podniku. Dohodol sa s nimi, že ak mu umožnia „hrať sa“ s týmito novými a na Slovensku dovtedy skoro neznámymi strojmi, na oplátku im pomôže s programovacím jazykom C. Na konci roku 1989 sa spoločne začali rozprávať o možnej spoločnej budúcnosti. Vybavili si živnosti, aby mohli uskutočniť ďalšie kroky. V januári 1990 sa dohodli na podmienkach, ktoré vyhovovali všetkým, a dohodli sa, že budú spoločne podnikáť. Netrežlivo čakali na svoj prvý projekt, ktorý by im umožnil odísť zo zamestnania na „voľnú nohu“. Prišiel vo februári, kedy podpísali prvú zmluvu ako konzorcium živnostníkov v zložení Peter Ertl a Peter Lang – pod názvom Datalock.

Datalock sa rozbieha

„Kvôli výberu názvu firmy sme sa stretli niekoľkokrát, no nevedeli sme prísť na nič rozumné. Nikto sice presne nevedel, čo názov Datalock znamená, ale na nič lepšie sme v tej dobe nemohli prísť,“ začína svoje rozprávanie Peter Lang. „Názov vymyslel Peter Ertl, ktorý spoločnosť prvý rok aj viedol. Neskôr som si k tomu menu vymyslel dostatočný príbeh. Ešte na DOS-ovských systémoch existoval jeden vírus menom datalock, a tak sme všade hovorili, že tým chceme naznačiť, ako rýchlo sa rozšíri náš softvér,“ hovorí s úsmevom. Prvé týždne pracoval každý doma, ale v máji 1990 si páni prenajali prvú kanceláriu – na Prievozskej ulici v Bratislave. Po získaní ďalších projektov sa k nim pridali Ľuboš

Kukan a František Rada. O pár mesiacov už bol potrebný aj odborník na mzdy. Ten do Datalocku prišiel v lete z podnetu P. Langa. Bol ním Karol Vosyka. Táto pánska a mladá spoločnosť začala na konci leta prijímať pr-

Veľmi skoro sme zistili, že musíme ponúkať ucelený balík podnikových aplikácií.

vých zamestnancov. Prišli Mária Craciunová, ktorá ešte aj dnes v spoločnosti Asseco Solutions vedie mzdovú agendu, a Petr Mičev. Koniec roka 1990 bol naozaj úspešný. Priniesol prenájom nových, väčších priestorov na Priemyselnej ulici, kam sa všetci pre-

sťahovali zo svojich obývačiek. Znamenal však najmä vznik novej akciovej spoločnosti DATALOCK, a. s.

Nové výzvy

„Od začiatku sme sa zamerali na vývoj softvéru a prvé zmluvy boli na sklady a dopravu. Veľmi skoro sme však zistili, že musíme pripraviť a ponúkať ucelený balík podnikových aplikácií. V máji 1990 začal Ľuboš Kukan vyvíjať softvér pre účtovníctvo. Ako vzdelanému elektrotechnikovi, ktorý študoval elektro-fakultu, mu to robilo na začiatku drobné problémy. Občas ani on, ale ani nikto z nás netušil, čo od neho tie pani účtovníčky chcú,“ pokračuje P. Lang. „Otázky našich prvých zákazníkov boli vtedy pre nás zložité, všetko bolo nové a nepoznané. Ale po čase sme aj toto odbúrali, Ľuboš vnikol do tajov účtovní-

tva perfektne a v lete, s príchodom Karola Vovsky, sme začali robiť už aj mzdy.“

Veľkým impulzom bola účasť zástupcov firmy na výstave koncom leta 1990 v Nitre, kde sa podarilo získať viacero projektov, a tým aj zdroje na rozvoj. „Mohli sme prijať nových ľudí, a tak sa po nástupe Petra Mičeva začal vývoj softvéru pre jednoduché účtovníctvo. Vyvíjali sme ho všetci, každý mal na starosti jeden či dva moduly. Peter Ertl bol okrem toho aj riaditeľom, obchodníkom, marketingovým šéfom. Ja som sa staral o chod firmy. Potom, po máji 1991, som nahradil Petra vo vedení a na pár rokov som sa stal ‚chlapcom na všetko‘ – obchod, služby, vývoj, prevádzku, ekonomiku... Jednoducho – výborná škola,“ hovorí Peter Lang.

Rast biznisu – všetci sa učíme

Rok 1991 bol pre mladú spoločnosť vari až príliš zaujímavý. Veľa peňazí vynakladala aj na reklamu. Jeden zo zakladateľov, Peter Ertl, v tom čase už zo spoločnosti odišiel – v dobrom. Datalocku sa však aj napriek odchodu jediného obchodníka podarilo do konca roka získať dostatok nových projektov a skonsolidovať firemné financie tak, že si jeho zamestnanci dovolili aj prvé kvalitné autá. Vtedy už totiž jazdili k zákazníkom dennodenne.

Firmu odvtedy riadil Peter Lang. „Časté stretávanie sa so zákazníkmi nám prinieslo aj mnoho historiek, ktoré nám ešte dnes vyčaria na tvárach úsmev,“ spomína. „Jednou z nich je príbeh istého nášho zákazníka, ktorému

Vlajkové lode spoločnosti sú ERP systémy Datalock a Helios, úspešné sú aj systémy Horec BlueGastro.

sme poslali poštou na diskete novú verziu jednoduchého účtovníctva. Zákazník volal, že ju nie je možné spustiť. Keď sme telefonicky vyskúšali všetky možné spôsoby, ako by bolo možné odstrániť problémy, a nevyriešili sme to, požiadali sme dotyčného pána, aby teda disketu vytiahol a poslal nám ju naspäť. To však nebolo možné – zasunul ju totiž do

mechaniky aj s papierovým obalom. Na našu otázku, prečo, odpovedal, že konal podľa našich inštrukcií, v ktorých sme napísali, že ver-

20 rokov success story: od prvej kancelárie Datalocku po 6-poschodovú budovu Asseco Solutions.

zia je samorozpakovateľná,“ dodáva P. Lang. V roku 1994, potom, ako sa všetky jej priestory postupne prestavali a rozšírili, sa spoločnosť presťahovala do objektu bývalej škôlky na Teslovej ulici. Aj tam však časom, vzhľadom na stále narastajúci počet zamestnancov, začalo byť tesno a na prahu „puberty“ Datalocku, po štrnástich rokoch, sa spoločnosť odsťahovala na Kramáre – do šesťposchodovej budovy, kde sídli dodnes, už pod novým menom Asseco Solutions.

Nová značka, nová éra

Majitelia spoločnosti Datalock celé roky nepretržite sledovali, ako sa vyvíja trh, a premýšľali, kam by ju nasmerovali ďalej. Šancu

uvideli v jej začlenení do širšieho zoskupenia softvérových spoločností. Rok čo rok, s tým, ako sa spoločnosť stávala viac a viac úspešnou, rástol aj záujem investorov o Datalock. Majitelia odmietali ponuky na predaj firmy. Nebol to smer, ktorým by chceli ísť. V roku 2007 ich však zaujala možnosť začlenenia do skupiny Asseco Group. Ďalším prirodzeným krokom bola v roku 2009 integrácia spoločností Datalock a LCS International (Česká republika). Obidve firmy tak spoločne posilnili svoju pozíciu na slovenskom aj českom IT trhu a Asseco Solutions sa vo svojej oblasti podnikania stalo ešte stabilnejším a silnejším hráčom.

V súčasnosti je spoločnosť producentom úspešných ERP systémov Datalock a Helios, hotelových a reštauračných systémov Horec BlueGastro, ako aj množstva riešení „šitých na mieru“ – zákazkových informačných systémov. Ambíciou firmy je stať sa lídrom v tomto segmente, čo si vyžaduje neustály vývoj a zdokonaľovanie jej riešení. Asseco Solutions, a. s., v týchto dňoch teda oslavuje 1. a zároveň 20. výročie svojho pôsobenia na trhu s informačnými technológiami.

VN/PL

Z histórie Asseco Solutions

- 1990** – Založenie spoločností DATALOCK a LCS International.
- 1991** – Systémy Datalock D a Helios sú uvedené na trh.
- 1992** – Prvá inštalácia Datalock Horec – hotelová recepcia.
- 1997** – Prvá implementácia systému Datalock SPIN.
- 2000** – Prvá implementácia systému Datalock Wěčko a systému Riadenie výroby. Akvizícia spoločnosti Softprofes, neskoršie pobočky LCS v Hradci Králové.
- 2003** – Nová generácia Datalock Horec na platforme Oracle.
- 2004** – Prvá implementácia reštauračného systému Datalock BlueGastro.
- 2005** – Prvá implementácia Datalock SPIN.
- 2007** – Prvá implementácia systémov Datalock BlueRetail a systému Datalock SPIN Total. Začlenenie obidvoch spoločností do nadnárodnej ICT skupiny ASSECO GROUP.
- 2008** – Ocenenie Datalocku od Oracle Slovensko; DATALOCK je už po desiaty raz The Best General Business Partner.
- 2009** – 1. júla zlúčenie spoločností DATALOCK a LCS International do zoskupenia Asseco Solutions.

Inteligentnejšia planéta: agenda pre nových lídrov

Ekonomické šoky priniesli aj cennú šancu – transformovať chod sveta

Prvá dekáda nového storočia nás prebudila do „nebezpečenstva a príslubu“ globálnej integrácie. Príležitosti sú výnimočné – ale potreba prijať opatrenia je akútna.

Ačo je dôležité, ľudia – zamestnanci, občania, rodiny – sú pripravení, netrpezliví a veľmi túžia po zmene. Tento čas nebude trvať dlho. Otázka znie: chopia sa tejto výzvy vedúce osobnosti na všetkých stranách zemegule?

Odvaha robiť zmeny

Obdobia diskontinuity sú obdobiami príležitostí pre tých, čo majú odvahu a víziu. V tejto chvíli to nemusí byť také viditeľné, avšak som presvedčený, že tento moment volá po víťazstve nie prežitím búrky, ale zmenou hry.

Vrchol ľadovca: riziko vo finančnej kríze rásť nad hranicu kontrolovateľnosti.

Aby sme to však dosiahli, budeme potrebovať nové formy vedenia. V dnešnom svete len veľmi málo systémov spadá do zodpo-

vednosti jediného subjektu alebo prijímateľa rozhodnutí. Takmer každý systém vyžaduje množstvo rôznych druhov skúseností. A technológie predstavujú tú jednoduchšiu časť. Nielen naše procesy, ale aj rozhodovacie a riadiace systémy musíme naplniť inteligenciou.

Pred šesťmi podnikov a inštitúcií všade na svete sa otvorila jedinečná príležitosť transformovať spôsob, akým svet funguje. Táto šanca sa vyskytla z dôvodov, ktoré si nikto neželal – ale je to príležitosť, ktorej sa musíme chopiť.

Prepojený svet – v dobrom aj zlom

Pád svetových finančných trhov nás prebudil do reality a odhalil nebezpečenstvá vysoko komplexných globálnych systémov. V skutočnosti táto dekáda predstavovala sériu nepriemenných zistení. V priebehu niekoľkých predchádzajúcich rokov sa náš zrak upriamil na klimatické zmeny a na environmentálne a geopolitické otázky týkajúce sa energií. Uvedomili sme si fungovanie globálneho zásobovacieho reťazca s potravinami a liekmi. A, samozrejme, do nového storočia sme vstúpili otrásení z hľadiska vnímania bezpečnosti po útokoch z 11. septembra.

Každé z týchto kolektívnych poznání malo, podľa môjho presvedčenia, spoločný menovateľ. Boli to etapy nášho prebudenia sa do reality globálnej integrácie. Neustále sa nám pripomína, že teraz sme všetci prepojení – ekonomicky, technicky a spoločensky. Ale zároveň vidíme aj to, že byť prepojení nie je postačujúce.

Našťastie máme poruke nové prostriedky. Naša planéta sa stáva nielen menšou a „plochejšou“, ale aj inteligentnejšou.

Všadeprítomné procesory

To nie je len metafora. Myslím tým vlievanie inteligencie do spôsobu, akým svet doslova funguje – do systémov a procesov, ktoré umožňujú vývoj, výrobu, nákup a predaj fyzického tovaru, poskytovanie služieb, pohyb všetkého – od ľudí a peňazí až po ropu, vodu a elektróny – a ktoré umožňujú miliardám ľudí pracovať, riadiť svoj život a žiť.

Už len málo systémov je v kompetencii sólového decisionmakera.

Popremýšľajte nad týmto: v roku 2010 bude pripadať na jedného človeka miliarda tranzistorov – a každý bude stáť približne jednu desaťmilióntinu centu. Technológie sa nachádzajú v stovkách miliárd objektov – v autách, prístrojoch, fotoaparátach, cestách, budovách, potrubí. Čoskoro bude internet spájať všetky tieto prvky a spolu s tým približne dve miliardy ľudí. V zákulisí je možné za prístupných podmienok hromadne implementovať výkonné počítače a počítačové „mraky“, ktoré budú spracovávať, modelovať, predpovedať a analyzovať množstvo dát, ktoré všetky tieto objekty vytvoria, a rovnako budú zvládať aj bežné pracovné zaťaženie a úlohy.

Povedané inak, fyzická infraštruktúra planéty sa spája s digitálnou. Takmer každá vec alebo proces sa môže stať digitálne uvedomelým a prepojeným.

Prestávame zvládať náš svet

Ak vezmete do úvahy takéto množstvo technológií a sietí, ktoré sú bežne dostupné pri takýchto nízkych cenách, čo by ste nezlepšili? Akú službu by ste neposkytli zákazníčkovi, občanovi, študentovi alebo pacientovi? Čo by ste nezapojili do siete? Aké informácie by ste sa nepokúsili získať?

Odpoveď znie: vy – alebo váš konkurent – urobíte všetko z toho. Urobíte to preto, lebo môžete. V podstate to urobíme všetci, pretože musíme. Systémy jednoducho nebudú môcť ďalej napredovať neefektívne a neinformovane ako doteraz. Súčasná finančná kríza

– v rámci ktorej inštitúcie rozširovali mieru rizika, ale neboli schopné ho sledovať – je len vrcholom ľadovca.

Napríklad podľa Ministerstva energetiky USA sa 67 percent celkovej elektrickej energie stráca v dôsledku neefektívnej výroby energie a správy rozvodov. Preplnené cesty v USA stoja ročne 78 miliárd dolárov v podobe 4,2 miliardy stratených hodín a 11 miliárd litrov zbytočne minutého benzínu. Podľa jednej správy, odvetvie spotrebného tovaru a maloobchodného predaja stráca ročne 40 miliárd dolárov, teda 3,5 percenta z realizovaného predaja, z dôvodu neefektívnosti zásobovacieho reťazca. A náš „systém“ zdravotnej starostlivosti sa nedokáže prepojiť od diagnózy po objavovanie nových liekov, poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, poisťovateľov a zamestnávateľov.

Tieto a iné systémy síce možno sú prepojené, ale to ich ešte nerobí inteligentnými. Dobrá správa však je, že dnes je to možné.

Rozum do hrsti

Vezmite si systém inteligentnej dopravy v Štokholme, ktorý viedol k 22-percentnému zníženiu premávky a 12- až 40-percentnému poklesu emisií a k zvýšeniu počtu cestujúcich denne vo verejnej doprave o 40 000. Mnohé ďalšie mestá – od Londýna po Brisbane

V tomto roku pripadne na každého človeka miliarda tranzistorových jednotiek.

– implementujú takéto systémy. Inteligentné technológie pre naftové polia dokážu zvýšiť výkon čerpadiel a zároveň aj produktivitu – teda v podnikaní, v ktorom sa v súčasnosti ťaží len 20 až 30 percent dostupných zásob. Podobné inteligentné systémy pretvárajú poskytovanie zdravotnej starostlivosti, sledovanie pohybu potravín a zásobovacie reťazce. Zabezpečujú pravosť farmaceutik a bezpečnosť finančných prevodov.

Existuje oveľa viac iných príkladov, a to nielen zo sveta podnikania. Krajiny, regióny a mestá si čoraz viac konkurujú na základe inteligentnejšej fyzickej a spoločenskej infraštruktúry – účinnej dopravy, moderných letísk, inteligentných a spoľahlivých energetických sietí, transparentných a dôveryhodných trhov, kvality života.

Prekročiť línie a horizonty

Ale úloha, ktorá pred nami stojí, je až desivá. Podľa jednej štúdie by si pri súčasnom kurze a rýchlosti len samotná modernizácia mestských vodných a elektrických sústav a dopravných systémov na svete vyžadovala v priebehu nasledujúcich 25 rokov 41 biliónov dolárov. Keď zoberieme do úvahy trajektórie vývoja na našej planéte, budeme musieť napredovať oveľa rýchlejšie (a oveľa inteligentnejšie), aby sme si udržali tempo – najmä keď chceme identifikovať a sústrediť investície do budúcich zdrojov rastu, ktoré pomôžu vytiahnuť veľké segmenty globálnej ekonomiky z recesie.

Vedúcimi osobnosťami nadchádzajúcej éry sa stanú tí, ktorým sa podarí chopiť sa nových výziev prostredníctvom spolupráce, s novým prístupom a tiež vykročením von z ich tradičných zabývaných zón. Potrebujeme vodcovstvo, ktoré preniká naprieč systémami a reflektuje integrovaný charakter našej práce a nášho sveta.

Samuel J. Palmisano
prezident spoločnosti IBM
Ilustračné foto: SXC, TASR

Kam smerujú informačné technológie

Blíži sa koniec klasických počítačov, prichádza cloud computing a virtualizácia

Inteligentnejšie, mobilnejšie a ekologickejšie. Tieto tri vlastnosti budú dominovať informačným technológiám v roku 2010.

Svetu IT budú v tomto roku dominovať cloud computing a virtualizácia, ale aj inteligentné dátové analýzy. Zaostávajú nebudú ani neustále sa zdokonaľujúce mobilné aplikácie a energeticky efektívne dátové centrá.

Cloud computing a virtualizácia

Najvýznamnejšími trendmi spomedzi ostatných sú nepochybne cloud computing a virtualizácia. Virtualizácia v praxi znamená koniec klasických počítačov. Tie budú vo virtuálnej podobe uložené na serveroch. Takéto prostredie, takzvaný „cloud“, dokáže koncentrovať hardvérové zdroje, zvyšovať výkon a zrýchľovať operácie. Cloud computing pomôže optimalizovať činnosť informačného systému a šetriť zdroje.

Podnikanie na dlani

V minulom roku sa smartphony podieľali asi 14 % na celkovom trhu s mobilnými telefónmi. Podľa odhadov spoločnosti Gartner by mal v roku 2013 podiel smartphonov dosiahnuť úroveň 38 %, to znamená, že o tri roky by mal každý tretí telefón ponúkať kvalitné internetové pripojenie. Už dnes sú však niektoré mobilné telefóny schopné poskytnúť svojmu majiteľovi nielen podobný komfort ako počítače, ale aj podobnú funkcionálnosť. Umožňujú inštalovať softvér podobný tomu, ktorý poznáme z našich pracovných či súkromných počítačov, prezerať grafy, tabuľky, diagramy, procesné mapy

a s tým súvisiace animácie. Práve tento trend by mal v blízkej budúcnosti silnieť. Softvérové firmy budú v najbližšom období venovať tejto oblasti zvýšenú pozornosť, dá sa teda očakávať strategický posun smerom k mobilným aplikáciám.

Analytické a reportingové nástroje

Mnoho firiem dnes zápasí s rovnakým problémom: procesy kumulujú v databázach obrovské množstvá dát, čo sťažuje prehľad a kontrolu. Prístup k spoľahlivým a dôveryhodným informáciám je dnes pre správne rozhodovanie už nevyhnutnosťou. Z pohľadu prijímania rozhodnutí majú informácie podávané v správnom kontexte cenu zlata. Dá sa preto očakávať, že blízka budúcnosť bude patriť nástrojom business intelligence.

Internet so službami cloud computingu zlepšia využitie počítačov.

Prednosťou analytických a reportingových riešení z oblasti business intelligence je nenáročná ovládanie. Používatelia sa už nemusia obracať s každou požiadavkou na prípravu alebo modifikáciu reportu na IT oddelenie. Vďaka intuitívnemu rozhraniu to zvládnu aj sami. Analytické nástroje schopné prezentovať informácie v správnom kontexte pomôžu rozhodovací proces skvalitniť. Reportingové nástroje zase umožňujú zobraziť tieto informácie v grafickej podobe, vo forme interaktívnych máp, grafov, reportov a pod. Rýchlosťou myšlienky dokážu zobraziť informácie napríklad o výsledkoch predaja jednotlivých pobočiek alebo sledovať, akým spôsobom sa vyvíja predaj v regiónoch,

ako sa pohybuje ziskovosť či výkonnosť jednotlivých divízií a pod. Užitočnou funkciou je možnosť zobrazovania alternatívnych výsledkov, čo umožňuje simulovať rôzne scenáre vývoja.

Zelené technológie majú zelenú

Jedným z najdôležitejších trendov súčasnosti sú green data centers alebo ekologické dátové centrá. Do popredia sa dostávajú technológie, ktoré umožňujú zefektívňovať a optimalizovať výrobu a spotrebu energií a šetriť tým nielen životné prostredie, ale aj finančné prostriedky. Získavanie informácií napríklad o teplote dátových centier či distribúcii tepla ponúka mnoho výhod. Napríklad možnosť odhaliť teplotné výkyvy a následne ich eliminovať.

V blízkej budúcnosti sa pozornosť trhu sústreďuje najmä na mikroservery. Ich integrácia umožní zvýšiť celkový výkon pri nižšom priestorovom a energetickom zaťažení. Aj v tomto prípade zohrávajú informačné technológie dôležitú úlohu. Súčasný trend naznačuje, že dátové centrá by mali stále intenzívnejšie spájať IT a energy management.

Smart energy grids

Dnešné energetické siete postavené na centralizovanej výrobe energií stále dominujú utilitnému sektoru. To sa však podľa všetkého zmení. Vývoj smeruje k decentralizovanej – lokálnej výrobe energií. Účinná podpora IT technológií je aj v tomto prípade nevyhnutná. V blízkej budúcnosti sa budú moderné energetické siete viac spoliehať na lokálnu energetickú produkciu a úplnú reguláciu IT prostriedkami. Cieľom je čo najnižšia spotreba energií, teda úspora.

Prevzaté zo SAP.info
spoluautor Miroslav Komora
SAP Slovensko
Ilustračné foto: SXC

Majstrovstvá sveta vo futbale aj v 3D formáte

Futbalová federácia FIFA bude s podporou spoločnosti Sony vysielat' majstrovstvá sveta z Južnej Afriky prvýkrát v 3D formáte. Až 25 zo všetkých 64 stretnutí majstrovstiev sveta sa bude snímať profesionálnymi 3D kamerami, vďaka čomu si fanúšikovia na celom svete vychutnajú každú akciu, ako keby boli priamo na ihrisku. Podľa odborníkov je to dôkaz enormne rastúceho trhu v oblasti 3D technológie, ktorá by mala v budúcnosti zaujať dominantnú pozíciu v zobrazovacej technike.

VN

SAP rozširuje svoj Explorer

Spoločnosť SAP predstavila v závere minulého roka rozšírenú verziu softvéru SAP Business Objects Explorer. Inovatívny manažérsky nástroj teraz ponúka ešte podrobnejší pohľad na chod organizácie. Získavať presné a aktuálne dáta je pre klientov ešte jednoduchšie. Novinkou je schopnosť komunikovať s externými databázami za hranicami prostredia SAP NetWeaver Business Warehouse. Nový a kvalitnejší SAP Business Objects Explorer ocenil aj magazín Computerworld. Renomovaný dvojtýždenník pridelil produktu z dielne SAP titul IT produkt roku 2009 v kategórii Podnikové systémy.

VN

Novell pre riadenie pracovnej záťaže

Spoločnosť Novell oznámila svoju stratégiu a plán postupu pre produkt určený pre rozvíjajúci sa trh s riešeniami inteligentného riadenia pracovnej záťaže (Intelligent Workload Management – IWM). Riešenie spoločnosti Novell by malo výrazne znížiť riziká a výzvy výpočtovej práce v rôznorodom prostredí a zaručiť svojim používateľom bezpečný a zhodný prístup ku komplexným počítačovým službám, ktoré potrebujú. Diferencovaný prístup spoločnosti Novell k inteligentnému riadeniu pracovnej záťaže integruje identitu a schopnosti riadenia systémov do pracovných úloh aplikácií, pričom zvyšuje bezpečnosť pracovného zariadenia a mobilitu naprieč fyzickými, virtuálnymi a cloud prostrediami.

JF

Futuristický čip Intelu zmení personálne počítače

Vývojári z Intel Labs predstavili experimentálny 48-jadrový Intel procesor alebo „single-chip cloud computer“, ktorý kompletne zmení spôsoby myslenia pri návrhu laptopov, PC a serverov. Tento futuristický čip zrýchli približne 10- až 20-krát rýchlosť procesov prebiehajúcich vo vnútri súčasných procesorov rodiny Intel Core.

Tento prototyp obsahuje 48 plne programovateľných jadier, čo je najväčšie množstvo obsiahnuté v jedinom čipe. Taktiež obsahuje vysokorýchlostnú sieť na čipe pre zdieľanie informácií spolu s novo vynájdenu technikou správy napájania, ktorá umožní prevádzku všetkých 48 jadier extrémne efektívne na úrovni 25 wattov v pokojovom režime alebo 125 wattov na maximálny výkon, čo je podobná úroveň ako dnešné Intel procesory.

VN

Na Magiu je už 80 kanálov

Na začiatku roka priniesol T-Com druhé najväčšie rozširovanie programovej ponuky digitálnej televízie Magia od jej spustenia. Od druhej polovice januára majú zákazníci na výber o 12 kanálov viac ako doteraz. Nové televízne programy si vyžiadali aj úpravy v rastrí Magia a vytvorenie nových prémiových balíčkov. Celkový počet kanálov televízie Magia sa tak rozrástol na 80. Novinkou v ponuke Magia je prémiový balíček Pre Pánov za cenu 4,95 € s kanálmi Mark Dorcel, Private Spice, XXX xTreme s obsahom pre dospelých a kanál zameraný na životný štýl, dizajn, stavby a prestavbu TV Dekó.

VN

Záujem o dátové centrá narastie

Technologický vývin sietí v roku 2010 podľa spoločnosti 3Com najviac ovplyvnia dátové centrá a s nimi spojené potreby. Rok 2010 bude podľa 3Comu rokom ďalšieho posilnenia 10Gb Ethernetu práve pod vplyvom nárokov na sieť zo strany dátových centier. V budúcnosti bude základnou potrebou celého IT zjednodušenie správy celej infraštruktúry. V tejto oblasti zohrá kľúčovú úlohu virtualizácia. Budeme sa stále častejšie stretávať s prípadmi, kedy sa jednotlivé kusy hardvéru logicky rozdelia do viacerých virtuálnych zariadení.

JF

Fenix je už súčasťou Asseco Solutions

Na začiatku roku 2010 došlo k presunu produktu Fenix, ktorý bol doposiaľ súčasťou produktového portfólia Asseco Czech Republic, do spoločnosti Asseco Solutions ČR. Dôvodom zmeny je konsolidácia obchodného portfólia v rámci skupiny Asseco Central Europe. „Veríme, že vďaka tejto zmene sa otvoria nové možnosti vzájomných synergií aj s už existujúcimi systémami v produktovom portfóliu Asseco Solutions, ktoré sa venujú mestám a obciam,“ hovorí Peter Lang, predseda predstavenstva Asseco Solutions SR.

VN

IDS Scheer získala štatút SEP

Štatút Special Expertise Program (SEP) udeľuje spoločnosť SAP pre spoločnosti, ktoré preukázali odborné znalosti a rozsiahle projektové skúsenosti v špecifických riešeniach SAP alebo konkrétnych odvetviach. Na získanie štatútu SEP musí mať spoločnosť v danej oblasti rozsiahle vedomosti a certifikovaných konzultantov. Spoločnosť IDS Scheer získala tento štatút pre svoje riešenia SAP Customer Relationship Management a SAP Supply Chain Management a pre odvetvia automobilový priemysel, verejnú správu a energetiku (utility).

VN

Tablety prichádzajú

Nový typ zariadenia si podľa prognóz analytikov kúpi milióny užívateľov

Najväčšie svetové firmy z oblasti IT prišli v úvode roka na trh s novým typom mobilného zariadenia s dotykovým displejom a stálym pripojením na internet.

Zázračné revolučné zariadenie za neuveriteľnú cenu. S takýmto titulkom prišla koncom januára správa od firmy Apple o uvedení net tabletu iPad na trh. Má však už aj silného konkurenta – HP, ktorý sa spojil s Microsoftom a predstavil HP Slate.

Ani mobil, ani notebook

Podľa Steva Jobsa – šéfa firmy Apple, iPad vytvára a definuje úplne novú kategóriu zariadení, ktoré spoja užívateľov s aplikáciami a obsahom, a to oveľa bezprostrednejšie, intuitívnejšie a zábavnejšie ako doposiaľ. Na označenie novej triedy zariadení, ktorú iPad odštartoval, sa začal používať názov net tablet alebo tablet PC.

iPad je kombináciou mobilného telefónu iPhone a notebooku Macbook.

Nové zariadenie nie je ani mobil, ani notebook. Ide o kombináciu iPhone a Macbooku – mobilné zariadenie s ovládaním podobným iPhone, ktorého prednú stranu tvorí Multi-Touch dotykový displej. Umožňuje surfovať po internete, spravovať bežné Apple aplikácie ako iTunes – prehrávať filmy, čítať knihy, počúvať hudbu, hrať hry a podobne.

Ako tenká knižka

iPad od Apple má rozmery 190 x 243 milimetrov, hrúbku 13 milimetrov a hmotnosť 0,7 kg. Je teda tenší a ľahší ako ktorýkoľvek prenosný počítač a svojimi rozmermi skôr pripomína tenkú knižku. Na trhu by mal byť od marca a model v základnom vybavení nebude v USA stáť ani 500 dolárov. Ceny pre ostatný svet budú oznámené neskôr.

iPad obsahuje 12 aplikácií Multi-Touch novej generácie. Spoločnosť Apple pre iPad pred-

Steve Jobs predstavuje iPad

stavila aj novú aplikáciu iBooks, ktorá zahrňa novú predajňu iBookstore spoločnosti Apple. Ide o spôsob prehľadávania, nákupu a čítania kníh.

Veľký 9,7-palcový displej zariadenia iPad je s podsvietením LED a poskytuje jasný a čistý obraz. Srdcom zariadenia iPad je technológia A4, nového systémového čipu od spoločnosti Apple. Udávaná výdrž batérie je 10 hodín. iPad prichádza v dvoch verziách – s technológiou Wi-Fi alebo s technológiami Wi-Fi aj 3G, pričom verzia s technológiou 3G podporuje rýchlosť prenosu až 7,2 Mb/s.

Konkurencia od HP a Microsoftu

Počítačová firma Hewlett-Packard (HP) by ešte v tomto roku mohla prísť na český trh s net tabletom pod pracovným názvom Slate. Správu priniesla ČTK a odvoláva sa na dobre informovaný zdroj z firmy. Na vývoji tabletu Slate pracovali v HP päť rokov a verejnosť sa s ním mohla prvýkrát stretnúť na januárovom veľtrhu CES v Las Vegas.

Tablet HP Slate na svojom vystúpení v Las Vegas predstavil Steve Ballmer z Microsoftu. Slate bude totiž pracovať pod operačným systémom Windows 7, ktorý Microsoft predstavil vlani v októbri, a podobne ako iPad ponúka plne prispôbené dotykové užívateľské rozhranie.

Užívateľia si na výrobku od HP najviac cenia to, že prakticky ide o klasický počítač so všetkými jeho výhodami, na ktorom je navyše inštalované šikovné rozhranie. Oproti prístroju od Apple by však Slate mal mať približne o polovicu menšiu výdrž.

Aj toto tenké zariadenie s farebným displejom, stálym pripojením na internet a s dlhou výdržou batérií má slúžiť najmä na čítanie elektronických kníh, sledovanie videa, prezeranie internetu a ďalšieho elektronického obsahu. Cenu spoločnosť HP zatiaľ nezverejnila.

Milióny tabletov do konca roka

Doteraz predávané notebooky s dotykovým displejom na trhu zatiaľ veľmi neuspeli. V USA je populárna čítačka elektronických kníh (e-reader) Kindle od spoločnosti Amazon.

Podľa očakávania spoločnosti Deloitte si v tomto roku net tablety zaobstarajú desiatky miliónov ľudí. „Podľa našich prognóz bude mnoho rozhodnutí firmami v oblasti nákupu na rok 2010 vychádzať viac z preferencií jednotlivých zamestnancov ako z tradičných kritérií oddelení IT,“ myslí si Dariusz Nachyla, vedúci skupiny pre technológie, médiá a telekomunikácie spoločnosti Deloitte Central Europe. Tieto zariadenia sú výhodnejšie než prístroje smartphones, ktoré sú na sledovanie videa alebo prehľadávanie informácií na internete malé, alebo notebooky, netbooky a ultra tenké osobné počítače, ktoré sú príliš ťažké alebo nákladné.

Steve Ballmer predstavuje HP Slate

Keďže net tablety sú navrhnuté tak, aby sa pripojili bezdrôtovo cez Wi-Fi, bezdrôtové nosiče budú pravdepodobne vytláčať používateľov mobilných sietí v prospech Wi-Fi. Net tablety sú však podstatne drahšie ako väčšina inteligentných telefónov (smartphones) a z tohto dôvodu je možné, že spotrebiteľia budú požadovať značné počiatočné dotácie, tvrdí vo svojich prognózach na rok 2010 Deloitte.

Vladimír Ješko
Foto: TASR, Microsoft

Maximum aj pri slabom svetle

Najsilnejšími zbraňami kompakty Sony Cyber-shot WX1 je nový snímač Exmor R CMOS pre špičkové zábery v slabom svetle a objektiv Sony G s 5x optickým zoomom, ktorý doteraz mali len prístroje vyššej triedy. To, že WX1 vyčnieva z radu bežných kompakto, potvrdil aj zisk prestížneho ocenenia EISA pre rok 2009 – 2010: Európsky kompaktný digitálny fotoaparát.

VN

či firemnej pevnej linky. Prináša nové volacie programy s výhodami, na ktoré sú užívatelia pevných liniek zvyknutí. V Orangei by však mali platiť za takmer identický volací program o polovicu menší mesačný poplatok. Na nové paušály pre domácu linku od Orangeu môžu doterajší užívatelia prejsť bez toho, aby si museli zmeniť telefónne číslo svojej pevnej linky. Orange zaraďuje do ponuky aj tri nové telefónne aparáty.

VN

IBM zaregistrovala najviac patentov

Spoločnosť IBM zaregistrovala v roku 2009 v USA 4 914 patentov a už sedemnásť rok je na čele rebríčka najinovatívnejších spoločností na svete. IBM zároveň oznámila, že po prvýkrát ponúkne svoje know-how v oblasti inovácií a softvéru na správu patentového portfólia klientom, ktorí hľadajú možnosti, ako zlepšiť správu intelektuálneho vlastníctva a posilniť stratégiu rastu prostredníctvom inovácií.

JF

Antik spúšťa výrobu v Číne

Košická spoločnosť Antik computers & communications, doteraz známa výrobou hi-tech zariadení pre telekomunikačný priemysel, rozširuje oblasť svojho podnikania o výrobu satelitného monitoringu do osobných a nákladných vozidiel. Výrobné linky spustila v juhočínskej provincii Kanton, vo svojej výrobní základni s dvetisíc zamestnancami. Hlavným zámerom firmy je presadiť sa na východoeurópskych trhoch. Kľúčovým faktorom je dosiahnuť vysokú kvalitu zariadenia, ale zároveň znížiť cenovú latku na minimum – s cieľom umožniť masové

nasadenie satelitného monitoringu aj pre malé firmy a domácnosti.

Služba satelitného monitoringu predstavuje kombináciu zariadenia pre príjem signálu GPS s mobilnou komunikáciou GSM/GPRS, ktorá umožňuje nepretržité vysielanie informácií o polohe automobilu do centrály poskytovateľa služby.

JF

Ponuka pre majiteľov pevných liniek

Orange prichádza s ponukou, ktorou chce osloviť tých užívateľov, ktorí sa z akýchkoľvek dôvodov nechcú zriecť svojej domácej

Spoločnosti s najvyšším počtom patentov v roku 2009

1. IBM	4 914
2. Samsung	3 611
3. Microsoft	2 906

Zdroj: IFI Patent Intelligence

GW101-206

intenziva®
VZDELÁVACIE A KONFERENČNÉ CENTRUM

CERD®
CENTRAL EUROPEAN
RADIOCOMMUNICATION DAYS

Vzdelávacie a konferenčné centrum Intenziva, s.r.o.
Vás pozýva na 6. ročník medzinárodnej konferencie CERD

STREDOEURÓPSKE RÁDIOKOMUNIKAČNÉ DNI 2010 NA ČOM ZÁVISÍ SPOKOJNOSŤ KONCOVÉHO POUŽÍVATEĽA DVB? – DRUHÁ ČASŤ

11. – 12. február 2010

Miesto konania – Kongresové centrum Technopol, Bratislava

Na konferencii, organizovanej pod záštitou Milana Mojša, štátneho tajomníka MDPT SR, vystúpia vedúci predstavitelia a špecialisti štátnej správy SR a ČR, medzinárodných rádiokomunikačných organizácií, vysielateľov, operátorov a výrobných a obchodných spoločností zo SR aj zo zahraničia.

Sekretariát konferencie

Vzdelávacie a Konferenčné Centrum Intenziva, s.r.o.
Kutlíkova 17 (budova Technopolu), 851 02 Bratislava 5
Tel: +421-2-682 86 616, Tel/Fax: +421-2-682 86 574
E-mail: konferencie@intenziva.sk.sk, www.intenziva.sk

TÉMY KONFERENCIE

DVB-T – Čo nové môžeme povedať Slovensku v roku 2010?

- Hlavní aktéri, vrátane TOWERCOM-u, a.s., víťaza výberového konania na prevádzkovateľa DVB-T, predstavia svoje zámery na prevádzku a rozvoj DVB-T

Ako využijeme digitálnu dividendu?

- Otvoríme diskusiu o spôsobe využitia digitálnej dividendy

Ako pokračuje rozvoj variantných foriem DVB?

- Na konferencii tradične vystúpia predstavitelia spoločností, ktoré zabezpečujú prevádzku a rozvoj DVB mimo DVB-T.

HDTV na ceste k divákovi – úzke profily TV reťazca

- Druhý deň konferencie bude venovaný HDTV a jej ceste k televízemu divákovi, najmä z hľadiska deklarovaných kvalitatívnych parametrov a dosahovanej skutočnosti u koncového spotrebiteľa.

TOWERCOM

Generálny partner

ASTRA

Hlavný partner

orange™

Partner

GOODWILL

EUROBIZNIS

progress letter

Mediálni partneri

SAT & DVB-T
magazín

education.sk
databáza kurzov a štúdií

Mrakodrapy: došlo aj na Madrid

Európske mrakodrapy: v porovnaní s Amerikou sú mladé, s Dubajom málo efektné a s juhovýchodnou Áziou nízke. Ale pribúdajú, rastú a chcú sa aj páčiť či aspoň zaujať.

Nechcem sa púšťať na tenký rad zložitých úvah o výškových stavbách a ich dopadoch na kvalitu života v nich a okolí, iba sa trochu zamyslieť nad súčasným stavom výstavby mrakodrapov v Európe. Pripomínam, že za mrakodrap by sa mala považovať stavba vyššia ako 150 metrov.

Z tohto uhla pohľadu je Európa ešte len niekde na úrovni puberty. Typicky americkou mestskou siluetou s najvyššími objektmi priamo v centre mesta (down-town) sa v Európe môže zatiaľ „pochváliť“ hádam iba Frankfurt nad Mohanom. V niekoľkých ďalších mestách síce občas tiež vyrastú mrakodrapy aj z histo-

rických centier, ale skôr roztrúsene (Moskva, Viedeň, Istanbul, Varšava, Rotterdam, Brusel, Barcelona). Londýn a Paríž si svoje „down-towny“ stavajú na periférii. Absolútnymi unikátmi sú napríklad španielske prímorské stredisko (mesto – nemesto) Benidorm a švédske Malmö, zatiaľ s jediným mrakodrapom – ale akým!

Driapanie mrakov

Výsledný tvar miest v dlhodobom horizonte kreuje nespočetné množstvo najrozličnejších faktorov vrátane náhod, krátkodobo to v súčasnosti býva predovšetkým schopnosť odolávať tlakom developerov a dodržiavať aspoň základné atribúty plánovaného rozvoja – ak nejaký vôbec existuje.

Je zaujímavé a poučné sledovať, ako dokážu mrakodrapy ovplyvňovať a determinovať život „pod sebou“: Manhattan je už vlastne dávno fenoménom sám osebe, presolený developerský experiment v Dubaji ešte len čaká na svoju diagnózu, mrakodrapové zoskupenia La Défense (Paríž) a Docklands (Londýn) zasa testujú ne/úspešnosť inej koncepcie. Výškové stavby však významne menia kvalitu života aj základné charakteristiky mnohých európskych miest. Svojho času vytvorili nový imidž Milána, zoštíhlili donedávna konzervatívnu „prízemnosť“ Viedne, spomínaný Frankfurt je už dávnejšie jasný – kým Bratislava prežíva ešte iba „pohanské“ obdobie svojej novej podoby.

Ale vráťme sa na (rozmermi) vyššie úrovne: po dlhšom čase som sa dostal do Madridu, ktorý sa v minulosti iba výnimočne snažil o vyššie objekty – a tak ma takmer šokovala panoráma, ktorá sa z ničoho nič zjavila na obzore pri pohľade z diaľničného privádzача.

Torre Espacio, Torre de Cristal, Torre Sacyr Vallehermoso, Torre Caja Madrid

Puerta de Europa

Madridské Štyri veže

Približne šesť kilometrov severne od centra vyrástli v ostatnom čase skutočne vysoké a štíhle mrakodrapy budúceho biznis areálu, ktorým tam nepovedia ináč ako Cuatro torres – Štyri veže. A hoci okolitá zástavba nepatrí medzi najnižšie, spomínaná štvorica ju svojou urastenou doslova prevancovala. Dve z veží (Torre Caja Madrid a Torre de Cristal) majú 250 metrov, Torre Sacyr Vallehermoso má 236 a Torre Espacio 224 metrov. Isto nezostanú dlho osamotené, zatiaľ však pôsobia mimoriadne monumentálne a veľkolepo.

Vysokánske a štíhle futuristické krásavice majú medzi sebou pomerne veľké rozstupy, hoci z niektorých uhlov pohľadu pôsobia kompaktnéjšie – vďaka skutočnosti, že sú postavené takmer v jednej osi, súbežnej so širokou výpadovkou Paseo de la Castellana. Práve ona spolu s metrom zabezpečuje výborné dopravné spojenie Štyroch veží s centrom Madridu. A aj napojenie na mestský diaľničný okruh. Napriek svojej šírke a viacerým mimoúrovňovým križovaniam a tunelom býva v špičke často upchaná, lebo je zároveň aj spojnicou takých logisticky náročných bodov, akými sú železničná stanica Madrid Chamartín, administratívna štvrť okolo troch starších madridských veží (Torre Europa, Picasso a BBVA) a Kongreso-

vého paláca. A k tomu sa pridáva aj oproti ležiaci futbalový štadión „bielych pusiniék“ – Realu Madrid – Estadio Santiago Bernabeu.

Ideme ďalej: Brána Európy

Kým areál okolo Štyroch veží je ešte stále viacmenej staveniskom – a inak to v najbližšom období asi ani nebude – oveľa bližšie k definitívnej podobe má takzvaná Puerta de Europa. Bránu Európy tvorí mimoriadne efektívne zoskupenie troch objektov nad veľkou križovatkou s kruhovým objazdom Plaza de Castilla. Dva oproti sebe naklonené hranolovité objekty s výškou 114 (!) metrov a 15-stupňovým náklonom vytvárajú pôsobivú symboliku brány. Výsledný dojem je pozoruhodný a v blízkej budúcnosti mu nepochybne ešte pomôže aj dokončenie neďalekého areálu Štyroch veží (zatiaľ ho trochu kazia žeriavy a po zotmení tmavé siluety zatiaľ prázdnych budov).

Zlatá ihla

Medzi hlavnými objektmi sa, mierne vysunutý do stredu kruhového objazdu, vypína trochu čudný obelisk. Tvar takmer sto metrov vysokého a až anorekticky štíhleho valca pripomína vďaka skosenému zakončeniu injekčnú ihlu. Pokrytý je vertikálnymi lamelami s povrchom evokujúcim pozlátenie. Mňa však vyrušuje, vôbec sa tam nehodí, je akoby z iného sveta. No,

a po definitívnom dokončení by mal navyše ešte aj rotovať a meniť uhly lamiel, ktoré vďaka tomu budú vytvárať prekvapujúce vlnenie svetelných a kinetických efektov, najmä po zotmení. Akýsi architektonický op-art. No, neviem, neviem. Obelisku sa obšírnejšie venujem preto, že jeho autorom je jeden z príslušníkov „extraligy“ svetovo uznávaných architektov – Santiago Calatrava, ktorého stavby ma zatiaľ vždy „dostali“. Konkrétne, stanica Oriente v Lisabone či kultúrne objekty – takzvané Mesto umení a vied vo Valencii, mrakodrap Turning Torso v Malmö, telekomunikačná veža Montjuic v Barcelone...

Petronas, Reichstag, Millau, Torres

Keď už menujem Calatru, nedá mi, aby som nespomenul aspoň významných autorov dvoch zo spomínaných Štyroch veží – sú nimi takisto svetoznami a uznávaní architekti César Pelli (okrem iného projektoval aj Petronas Twin Towers v malajzijskom Kuala Lumpur) a Norman Foster (sklenená nadstavba na berlínskom Reichstagu, úchvatný viadukt Millau, mrakodrap Commerzbank vo Frankfurte, Great Court v Britskom múzeu, štadión Wembley a Swiss Re prezývaný Gerkin – uhorka v Londýne...).

František Michlík
Foto: autor

ITF Slovakiatour a Danubius Gastro

Viac ako 68 000 návštevníkov si počas štyroch dní od 21. januára prezrelo medzinárodné veľtrhy ITF Slovakiatour a Danubius Gastro 2010 na výstavisku Incheba Expo Bratislava. Plochu 34 500 m² zaplnilo 768 vystavovateľov z 31 krajín. Veľtrhy zaujali návštevníkov aj vďaka mnohým súťažiam, napr. po prvýkrát na Slovensku tu usporiadali kulinársku súťaž Bocuse D'Or. Medzi vystavovateľmi boli zastúpení touroperátori, zahraničné zastúpenia krajín, cestovné kancelárie, domáce a zahraničné regióny a poskytovatelia služieb turistického sektora. Paralelne sa konali aj výstavy Poľovníctvo a Oddych, Wellness a Fitness.

TA/JF

LOT bude opäť lietať z BTS do Varšavy

Na bratislavské letisko prichádza jeho staronový partner – poľský prepravca LOT, ktorý začne od 17. mája 2010 prevádzkovať linku do Varšavy. Okrem rýchleho prístupu do poľskej metropoly a ostatných veľkých miest krajiny ponúka slovenským zákazníkom nadväzujúce lety do USA, Kanady, Škandinávie a ďalších destinácií. LOT lieta priamo do New Yorku (na dve letiská), Chicaga a Toronta. Podľa predstaviteľov spoločnosti tam v súčasnosti smeruje asi 60 % jej slovenských klientov. V Európe ponúka LOT spojenie s takmer 40 destináciami, na Blízkom východe s Tel Avivom či Bejrútom.

Poľský prepravca otvoril v Bratislave kanceláriu v roku 1993, v roku 2002 otvoril aj priame letecké spojenie medzi Bratislavou a Varšavou, ktoré však neskôr zrušili. K jeho opätovnému otvoreniu prispel podľa regionálnej riaditeľky LOT-u Jolanty Grala-Bednárčikovej najmä rastúci predaj leteniek na Slovensku. V minulom (krí-

zovom) roku u nás zaznamenali 7-percentný rast predaja, a to pri 15-percentnom poklese trhu. Poľské aerolinie sú podľa slov riaditeľky obľúbené o. i. pre vysokú úroveň služieb, ktoré stále ponúkajú v cene letenky aj také benefity, ktoré iné spoločnosti spoplatnili. V minulom roku LOT prepravil takmer 4 milióny cestujúcich.

JF

GO a Regiontour v Brne

Na tradičných stredoeurópskych veľtrhoch cestovného ruchu v Brne sa v januári zúčastnilo 1 085 vystavujúcich firiem z 19 štátov na ploche 10 180 m².

Inšpiráciu k zahraničným cestám a pobytom priniesol jubilejný 20. ročník veľtrhu GO. V ponuke jeho vystavovateľov – českých cestovných kancelárií a agentúr, zahraničných turistických centráľ aj poskytovateľov služieb cestovného ruchu – sa objavilo rekordných 120 zahraničných destinácií.

Záštitu nad veľtrhmi zo slovenskej strany prevzalo Ministerstvo hospodárstva SR. Slovensko totiž tradične patrí k najpočetnejšie zastú-

peným krajinám na týchto veľtrhoch – čo do počtu vystavovateľov aj návštevníkov. Je to tiež jedna z najobľúbenejších destinácií českých turistov. Prezentácia slovenských regiónov v pavilóne P bude zameraná predovšetkým na zimnú a kúpeľovú turistiku. Pod mottom „Slovensko – krajina, ktorej rozumiete“ predstavila Slovenská agentúra pre cestovný ruch na tlačovej konferencii vývoj slovenského cestovného ruchu.

JF

Salamandra Resort odštartoval

Nedaleko Banskej Štiavnice na severných svahoch Štiavnických hôr otvorili nové lyžiarske stredisko Salamandra Resort so stredne ťažkou zjazdovkou s dĺžkou 1 450 m a prevýšením 271 m. Návštevníkom ponúka štvorsedačkovú lanovku s kapacitou 2 400 osôb za hodinu a detský lanový vlek. Stredisko, ktoré vybudovali „na zelenej lúke“, začalo prevádzku v decembri 2009 a najbližších rokoch bude prechádzať ešte niekoľkými etapami výstavby. Jeho konkurenčnou výhodou je juhozápadná poloha, ktorá je výhodná najmä pre návštevníkov z Maďarska a zo západného Slovenska.

JF

Zákon o podpore cestovného ruchu

Nový zákon o podpore cestovného ruchu, ktorý schválila vláda SR, vymedzuje orgány štátnej správy, ktoré spolu s angažovanosťou fyzických a právnických osôb môžu koordináciou aktivít vytvárať čo najlepšie podmienky na zdynamizovanie turizmu na území kraja, obce a celého Slovenska. Zákon opisuje práva a povinnosti subjektov CR, tvorbu koncepčných dokumentov a financovanie rozvoja CR.

V rámci štátnej správy budú plnenie úloh podpory CR zabezpečovať Ministerstvo hospodárstva SR (bolo predkladateľom zákona), samosprávne kraje, obce, Slovenská agentúra pre cestovný ruch (SACR), krajské a oblastné organizácie CR. Zákon vymedzuje aj integrovaný informačný systém cestovného ruchu, teda databázu informácií o domácich prírodných a kultúrnych zaujímavostiach, strediskách CR, zariadeniach a poskytovateľoch služieb. Zákon konkretizuje, ako možno založiť krajskú alebo oblastnú organizáciu CR.

TA

Výstava Košice Tour

Spolu 48 priamych vystavovateľov zastupujúcich 64 cestovných kancelárií, inštitúcií a regiónov sa prezentovalo na výstave cestovného ruchu a regiónov Košice Tour. Na domácej pôde tam prezentovali o. i. aj projekt Košice – Európske hlavné mesto kultúry 2013, ktorý mesto i celý región považujú za príležitosť a výzvu na ich zviditeľnenie a na oživenie hlavne kultúrneho turizmu.

TA

Sneh a sny na Donovaloch

Príklad, ako chytiť v cestovnom ruchu veci za správny koniec

Ktorá obec na Slovensku má iba 180 obyvateľov, ale ponúka v cestovnom ruchu až osemtisíc lôžok?

Áno, sú to Donovaly. V ostatných rokoch zrejme najvyhľadávanejšie, pokiaľ ide o ponuku možností popri lyžovačke, spoločenský život a prestíž. Do istej miery tak kopírujú vzor známych zahraničných horských centier. Svoje apartmány tu majú viaceré osobnosti podnikateľského, politického a kultúrneho života, pribúdajú ďalšie kapacity vrátane špičkových hotelov. Čo je hybnou silou tohto rozvoja? Začať môžeme tým, že sú tu jednoduchšie možnosti výstavby než na iných obdobných miestach. Donovaly, zložené z bývalých uhliarskych osád uprostred hôr, sú už po stáročia urbanizované. A hoci aj tu platia pravidlá ochrany prírody, nie sú až také obmedzujúce ako v lesných dolinách. Vedie tadiaľto cez priesmyk významná dopravná spojnica, ktorá tomu napomáha. Tieto danosti by však nestačili, ak by k tomu nepribudli ďalšie faktory.

Hádzam najvýznamnejším sú ľudia. Tí, ktorí majú na starosť Donovaly v rámci samosprávy, ktorí

tu podnikajú, angažujú sa v športe a v iných aktivitách – alebo majú jednoducho radi tento kút Slovenska. A často sa tieto dve stránky spájajú.

Príkladom je starosta Miroslav Daňo. Kandidoval ako predstaviteľ miestneho podnikateľského združenia v cestovnom ruchu a zároveň patrí k hlavným organizátorom známych pretekov psích záprahov. A všetko robí s veľkým nadšením a nasadením. Keď sa rozhodol uchádzať o túto pozíciu, dôvodom bol jeho pocit, že dovtedajšia samospráva podceňuje význam rozvoja cestovného ruchu pre Donova-

ly a ich občanov. Dnes je väčšine miestnych ľudí jasné, že sú to spojené nádoby a vytváranie lepších podmienok a nových možností pre návštevníkov je na prospech všetkých.

Hlavné mesto psích záprahov

Mohli by sme uvádzať viaceré konkrétne príklady, ale hádam najrukolapnejší dávajú dnes už preslávené preteky psích záprahov. V tejto disciplíne patria Donovaly medzi najvýznamnejšie svetové centrá.

Všetko sa to začalo skromne pred devätnástimi rokmi. Zopár nadšencov sa rozhodlo usporiadať prvé takéto preteky v šprinte ako Veľkú cenu Donovál. Prišlo dvadsaťosem slovenských a českých záprahov, zvedavých bolo čosi vyše dvetisíc divákov.

Odvtedy tu už trikrát usporiadali majstrovstvá Európy, tri razy majstrovstvá strednej Európy a dva razy hostili svetový šampionát. Na tom zatiaľ poslednom, v roku 2005, štartoval rekordný počet 167 psích záprahov. A najviac návštevníkov prišlo predvlani na kontinentálne majstrovstvá – takmer sedemdesiat tisíc. Je to akcia, ktorá hádam najviac popularizuje Donovaly a symbolizuje charakter tohto strediska. To, že nie sú len o lyžovačke (aj keď tá je veľmi dôležitá), ale ponúkajú aj mnoho ďalšieho.

V tomto smere je hlavným organizačným dvojzáprahom Pavel Toma, predseda športového

klubu Donly, a Miroslav Daňo, ktorý je popri starostovaní podpredsedom tohto klubu.

Už od vlašajška sa tešili, že v roku 2011 oslávia dvadsiate jubileum pretekov, ale hlavne pripravovali na spomínaný rok už tretie majstrovstvá sveta na Donovaloch. Nečakane im však do toho zasiahla nová radosť i starosť. Pôvodne určený rakúsky usporiadateľ majstrovstiev Európy 2010 náhle odriekol – a tak padlo rozhodnutie, že ho dokážu nahradiť práve osvedčení a medzinárodne uznávaní ľudia z Donly. Veľká pocta, ale aj záväzok. A tak sa od 11. do 14. februára stávajú Donovaly opäť európskym centrom psích záprahov. Podčiarkujú tak povest' miesta, kde sa stále niečo deje.

Stále väčšie možnosti

Hlavnou turistickou sezónou je tu zima a kľúčovým magnetom lyžovačka. O to sa stará PARK SNOW Donovaly – jedno zo šiestich lyžiarskych centier na Slovensku, ktorým v kategorizácii patrí päť hviezdíček ako najvyššie ocenenie. Prevádzkuje dve lanovky a viac ako desiatku lyžiarskych vlekov v dvoch strediskách – Záhradište a Nová hoľa.

Najmä na Záhradišti je stále živo, sú tu dobré podmienky pre rôzne úrovne lyžiarov – od najmenších a začiatočníkov až po stredne pokročilých. Podarený je najmä pohľad na skupinky drobizgu pod krídlami inštruktorov či rodiny s deťmi nielen od nás, ale aj z Česka, Poľska, Maďarska, Ruska, Ukrajiny... Tie tu nachádzajú naozaj ideálne prostredie. Náročnejší lyžiari mieria na Novú hoľu, kam ich vyvezie u nás ojedinelý Telemix, kombinácia sedačkovej a kabinovej lanovky. Kto chce, ten si po niekoľkých sedačkách počká na pohodlnejšiu kabinku, v ktorej nefúka.

Park Snow má na čele Borisa Kollára, ktorý je pre Donovaly nielen významným investorom, ale aj fanúšikom. Náš rozhovor sme začali tým, čo treba urobiť, aby lyžovačka bola ešte lepšia. Zámery sú veľmi zaujímavé – a najmä, celkom konkrétne. Už štyri roky sa pripravuje prepojenie Novej hole cez tri doliny s Liptovskými Revúcami. Navzájom nadväzujúce lanovky a vleky potom vytvoria výrazne vyššiu dimenziu lyžovania. Po územnej a projektovej stránke je už všetko pripravené a zostáva to najdôležitejšie: model financovania a realizácia. Boris Kollár ako skúsený podnikateľ pripomína, že kríza priniesla vyššiu opatrnosť finančných inštitúcií i pribrzdzenie záujmu domácich aj zahraničných návštevníkov. A jej dopady ešte v tomto roku zrejme nepominú. Vízia je jasná, treba ju však uskutočniť vo vhodnom čase a súvislostiach.

Nielen zimná sezóna

Zopakujme však, že Donovaly nie sú iba o lyžiacich. Niečo treba predsa robiť aj po opustení zjazdovky. Podobne ako v mnohých zahraničných strediskách, aj tu majú ľadovú plochu, je hneď pri Telemixe. Ponúka možnosť korčuľovať sa, hrať hokej alebo vyskúšať zatiaľ nie veľmi

rozšírený, ale príjemný curling. Počas celého roka je v prevádzke bobová dráha. Pripravený je projekt viacúčelovej športovej haly. Pre viac spoločensky založených pribúdajú možnosti kvalitných gastronomických služieb i množstvo podujatí, ktoré spájajú šport, adrenalín a zábavu.

Zatiaľ sa pojem Donovaly zvykne spájať najmä so zimnou sezónou; letná turistika v krásnej prírode to „nevytrhne“ a nezmení stredisko hneď na skutočne celoročné. Ale taká je jeho ambícia. Boris Kollár to spája s dvomi aktivitami: golfom a kongresovými podujatiami. Už je pripravený projekt golfového ihriska, zvažuje sa forma financovania. Ako najpravdepodobnejšie sa ukazuje, že sa bude angažovať väčšia skupina podnikateľov, ktorá už má svoje aktivity na Donovaloch. Je známe, že golf má u nás veľký a zatiaľ

Apartment dom Kamzík

nenaplnený potenciál a je považovaný za jednu z kľúčových hybných síl budúcnosti cestovného ruchu. To isté platí pre kongresovú turistiku. Vo svete už dávno platí, že množstvo podujatí tohto druhu prebieha práve v horských či kúpeľných strediskách.

Na Donovaloch vyrástlo už niekoľko kvalitných hotelov s vhodnými konferenčnými priestormi. Teraz prichádza najnáročnejšia úloha: nájsť spôsob, ako ich naplniť životom.

Názov PARK SNOW je pekný nápad. Slovná hračka, využívajúca anglické pomenovanie snehu a slovenské sny. Nuž, snehu mali na Donovaloch vždy dosť – a teraz prišiel čas naplniť aj smelšie sny...

Oblúbené apartmány

To všetko, o čom sme hovorili, má tesné spojenie s veľmi obľúbenou formou ubytovania a investovania na Donovaloch. Sú to apartmány a apartmánové domy. Sú ideálne najmä pre tri cieľové skupiny. Prvou sú tí, čo im Donovaly tak prirástli k srdcu, že tu chcú tráviť čo najviac svojho voľného času. Nájdeme množstvo známych osobností, ktoré majú druhý domov na Donovaloch. Ďalšími sú takí, pre ktorých je to zaujímavá investícia do nehnuteľnosti a za výhodných podmienok ju prenajímajú krátkodobým hosťom.

Nuž, a tretími sú práve takíto návštevníci, ktorí uprednostňujú túto formu ubytovania pred hotelom.

Jedným z prvých väčších objektov s komplexnými službami na Donovaloch bol apartmánový dom Tatran. Leží blízko lanovky Telemix, ktorá vozi lyžiarov na Novú hoľu. Už na prvý pohľad zaujme svojou architektúrou, ktorá rešpektuje horský charakter krajiny. Nemalo by to byť inak, veď za ním stoja odborníci zo stavebnej firmy DMK – BAU. V roku 2003 bol Tatran prvorodenec medzi apartmánovými komplexmi v tomto horskom stredisku. Najčastejší spôsob ubytovania bol na privátoch v donovalských osadách, hotelové kapacity boli veľmi nedostačujúce. A apartmány, také rozšírené a populárne v turistických centrách na celom svete, tu boli

neznáme. Ich éru na Donovaloch odštartoval Tatran so 64 apartmánmi a populárnou reštauráciou U sivého vlka.

DMK – BAU už dokončuje mladšieho brata Tatrana, ktorý má meno Kamzík. Leží kúsok od vlekov na Záhradišti a je nielen mladší, ale aj lepšie vybavený. K dispozícii tu bude nielen reštaurácia a bar, ale tiež garážové miesta v suteréne a najmä wellness s bazénom a saunou. Väčšia časť apartmánov je už predaná, ale záujemcovia ešte majú šancu.

Pre tvorcov Tatrana a Kamzika, rovnako ako pre ďalších, čo investujú a podnikajú na Donovaloch, je veľmi dôležité, ako sa bude toto stredisko ďalej rozvíjať. Čo dokáže ponúknuť, čím vie pritiahnúť našich i zahraničných návštevníkov. Konkurencia je čoraz ostrejšia, klientela náročnejšia, dopady krízy len tak ľahko nezmiznú. A treba sa porovnávať v medzinárodnom meradle. Nové lanovky, vleky a zjazdovky, golfové ihrisko, podmienky pre kongresovú turistiku... To všetko sú konkrétne kroky, ktoré toto stredisko môžu dostať na ešte vyššiu úroveň, urobiť ho atraktívnym celoročne a pre nové cieľové skupiny. Najdôležitejšie je, že sú tu ľudia, ktorí majú jasnú predstavu, ako tieto sny meniť na skutočnosť.

Miloš Nemeček

Foto: Adam Ješko, TASR

Prísnejšie pravidlá pre vinohradníkov a vinárov

Nový zákon o vinárstve a vinohradníctve platný od septembra zaviedol významné novinky.

Presne určuje, kto a za akých podmienok môže vysádzať vinič na vinohradnícku plochu. Ak sa to nedodrží, kontrolný ústav môže dať vinohrad vyklíčiť na náklady vinohradníka. Vinohradníci, vinári a obchodníci musia byť registrovaní vo Vinohradníckom registri, ktorý vedie kontrolný ústav. Každý vinohradník je povinný registrovať sa vo Vinohradníckom registri, ak majú jeho vinohrady viac ako 1 000 m².

Stanovilo sa členenie vinohradníckych oblastí v SR. Spolu je ich šesť: Malokarpatská, Juhoslovenská, Stredoslovenská, Nitrianska, Východoslovenská a Tokajská vinohradnícka oblasť.

Presne sú zadefinované vína, ktoré používajú zemepisné označenie alebo sú chránené označením pôvodu. Musia byť dorábané z hrozna vypestovaného výlučne na uznaných vinohradníckych plochách v SR, a to len z odrôd, ktoré sú v Listine registrovaných odrôd. Tradičné výrazy, ako sú napríklad akostné víno, neskorý zber, výber z hrozna či bobuľový výber, môžu mať na etiketách len vína s chráneným označením pôvodu alebo s chráneným zemepisným označením. Ak sa víno vyrobí v roku zberu, je zakázané uvádzať ho na trh vo fľašiach pred prvým novembrovým pondelkom.

Vinárske produkty môžu byť na trhu iba vtedy, ak získali certifikát. Certifikácia zahŕňa overovanie dodržiavania danej špecifikácie alebo kontrolu údajov vo Vinohradníckom registri, chemickú analýzu vína a jeho senzorické hodnotenie. Na balení sa nesmú používať nepravdivé alebo zavádzajúce údaje a informácie, ktoré môžu mylne vzbudiť dojem mimoriadnej kvality, vyvolať nesprávne predstavy o zemepisnom pôvode, o spracovaní, vlastnostiach, odrode atď. Za priestupky sú pokuty od 165 do 33 000 eur (a ak nedôjde k náprave, môže byť pokuta dvojnásobná).

V členení vinárskych produktov má osobitné miesto aj burčiak. Možno zaň označiť len kvasiaci hrozňový mušt vyrobený výlučne zo slovenského hrozna a ponúkať spotrebiteľovi ho možno len od 15. augusta do 31. decembra.

TA

Čo prináša nový vinársky zákon

Dôvodom prijatia nového zákona č. 313/2009 Z. z. v pomerne krátkom slede (ostatný pochádzal z roka 2005) boli zmeny v európskej legislatíve.

Od 1. 8. 2009 začalo platiť nariadenie Rady EÚ č. 479/2008, priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Tomuto nariadeniu sme sa preto museli prispôbiť všetci. Tvorba slovenského vinárskeho zákona mala z tohto dôvodu veľmi jasné kontúry. Nové nariadenie nepriamo obmedzuje tzv. germánsky systém označovania vína (kvalita vína sa stanovuje podľa cukornatosti hrozna) a preferuje geografické označenie (kvalita vína sa stanovuje podľa pôvodu vína). Je to tzv. románsky systém – „terroir“.

Terroir a náš región

Naším cieľom bolo vyžadiť pre Slovensko maximum a pritom ctiť nariadenie. Toto sa podarilo. V slovenskom zákone sme zaviedli označovanie podľa terroir (niektorí to poznajú aj ako apelácie). Novou hlavnou kvalitatívnou kategóriou vína sa stalo víno „s chráneným označením pôvodu“. Je to úplne nový pojem. Budú sem patriť prakticky všetky terajšie akostné a prívlastkové vína. Ponechali sme však možnosť používať aj pôvodné označenie, vo forme tradičných názvov. Na germánsky systém označovania bol už slovenský (ale aj český...) konzument zvyknutý a vďaka takémuto riešeniu sme mu ho aj ponechali. V opačnom prípade by sa konzument stali obeťou označovania vín, nevznali by sa v ňom a trpeli by všetci, hlavne však samotné tuzemské víno. Dôležitým prínosom bolo zavedenie zemepisného označenia „Slovenský vinohradnícky región“. Región zahŕňa všetky slovenské vinohradnícke oblasti (samozrejme, okrem Tokaja, ten má špeciálny režim) a umožňuje tak výrobcovi siahnuť po hrozne aj mimo oblasti, v ktorej sídli. Je to významný a hlavne logický krok. Celé Slovensko

je pomerne malé a vinohradnícke oblasti, pestovatelia hrozna i výrobcovia vína v nich sú historicky úzko prepojení.

D.S.C.

Zákon sme využili aj na zavedenie nového imidžového pojmu „districtus slovakia controllatus“, ktorý má skratku D.S.C. Toto označenie môže slovenský výrobca pripojiť k ostatným povinným údajom v prípade, že víno splní presne určené kvalitatívne kritériá, je certifikované, pochádza z vymedzeného zemepisného územia atď. Aby ste sa v označovaní vyznali, uvediem príklad, čo asi nájdete na etiketách vín, mimochodom, z výnimočného ročníka 2009:

„Müller Thurgau, slovenské akostné (resp. prívlastkové) víno biele, s chráneným označením pôvodu, D.S.C. Nitrianska vinohradnícka oblasť, suché.“

Možno sa zdá, že údajov je primnoho, no dôležité je, že tie naše „staré dobré pojmy“, podľa ktorých si slovenskí a českí zákazníci vína vyberali, predsa len na obale nájdete.

Slovenský vinohradnícky zákon považujem za vydarený a prospešný pre celú profesijnú obec. Verím, že sa aj vďaka nemu podarí na Slovensku udržať tradičné vinohradníctvo a fašizovať z jedinečnosti a výnimočnosti našich vín.

Samotné nariadenie Rady EÚ však k menším krajinám nebolo až také žičlivé. Umožnilo totiž označovať všetky vína odrodou, a to bez ohľadu na to, akú kvalitu malo hrozno. Dôležitým sa stal pôvod hrozna. Krajiny južnej Európy, produkujúce masu vína, sa takto pokúšajú zbaviť obrovských prebytkov. Bývalé bezmenné vína teraz označujú odrodami so známymi názvami a distribuujú naprieč svetom. Je potrebná široká osveta, aby konzumenti neboli zmätení pri pohľade na pult s rôznymi slušne zabalenými Cabernetmi Sauvignon, Chardonnay či Pinotmi s cenami atakujúcimi jedno euro za liter. Po otvorení sú často sklamaní... Veríme, že sa k slovenským vínam vždy vrátia, ale verte, metóda pokus-omyl je ťažká a drahá cesta.

Štefan Ailer
generálny riaditeľ Víno Nitra
Foto: SXC

Pribudne 15 prevádzok Tesco

Približne 15 obchodov, hlavne malého formátu Tesco expres, otvorí spoločnosť Tesco na celom území Slovenska v roku 2010. Prvý bol Tesco expres otvorený v januári v bratislavskej Petržalke. Obchod je súčasťou nákupného strediska a je určený pre potreby zákazníkov z blízkeho okolia na každodenný a rýchly nákup najmä potravín a občerstvenia. Tomu je prispôbený nielen sortiment, ale celý servis vrátane času predaja. Nový Tesco expres, štvrtý v hlavnom meste, ponúka vyše 2 500 tovarových položiek na ploche nepresahujúcej 300 m².

Tesco v SR prevádzkuje 79 obchodov a prevádzok – 5 obchodných domov, 49 hypermarketov, 21 supermarketov, 4 Tesco expresy a 16 čerpacích staníc.

VN/TA

Z Quelle je Halens

Zásielková spoločnosť Quelle, s. r. o., bude v Slovenskej republike pokračovať v obchodnej činnosti pod novým názvom Halens. Zmena ešte podlieha schváleniu orgánov pre hospodársku súťaž. Halens Group je popredný holding v zásielkovom a internetovom obchode v severnej Európe. V tlačovej správe oznámil, že sa rozhodol rozšíriť svoju pôsobnosť aj do Slovenskej republiky. Na trhu pôsobí už 60 rokov a v súčasnosti ponúka značky odevov Halens, Cellbes a Bubbleroom pre všetky skupiny zákazníkov, dospelých aj detí.

Nemecký obchodný a turistický koncern Arcandor, ktorého divíziou je aj Quelle, na jeseň 2009 skrachoval. Následne mali problémy aj zásielkové obchody Quelle v ďalších krajinách vrátane ČR a Slovenska.

JF

TOP 10 vedú Tesco, Metro Cash & Carry a Billa

Tesco Stores SR, Metro Cash & Carry a Billa figurujú v prvej trojke TOP 10 obchodu SR v roku 2009 podľa obratu. Všetky sú súčasťou medzinárodných skupín. „Tesco vlani dosiahlo pri 15-percentnom medziročnom poklese obratu 1,143 miliardy eur. Druhú a tretiu pozíciu obsadili Metro Cash & Carry a Billa s obratom 461 miliónov eur a 440 miliónov eur,“ konkretizoval Lubomír Drahovský zo spoločnosti TERNO.

Počas 15 rokov pravidelného hodnotenia TOP 10 obchodu na Slovensku utrpela podľa neho špička obchodníkov po prvýkrát sumárny pokles obratu. „Celkový obrat tejto skupiny obchodných spoločností v roku 2009 bol medziročne nižší o 11,9 %, teda o 484,8 milióna eur,“ dodal. Ďalšie miesta v rebríčku obsadili Kaufland (353 mil. €), GG Tabak (309 mil. €), Ahold Retail (250 mil. €) a Lidl (177 mil. €). Vysoký index rastu takmer o 50 % pritom dosiahol GG Tabak. Najvyššie poklesy obratov – o 25 až 30 % – zaznamenali vlani spoločnosti non-food sortimentu NAY (na 175 mil. €), bauMax (125 mil. €) a aj Metro Cash & Carry. CBA sa v rebríčku umiestnil na 9. mieste (163 mil. €). Najmenší pokles sa teda ukázal v obchode s výrazným podielom potravinárskeho sortimentu.

TA

Tržby COOP Jednoty boli skoro 1,5 mld. eur

Súhrnný výkon skupiny COOP Jednota Slovensko dosiahol vlani objem viac ako 1,48 miliardy eur, čo bol medziročný pokles o 2,5 %. Maloobchodný predaj z hodnoty výkonu predstavoval takmer 1,2 miliardy eur a zvyšná suma pripadla na logistické centrá.

„Kým maloobchodný predaj sa medziročne znížil o 3,9 %, čo spôsobilo predovšetkým zníženie celkovej cenovej úrovne potravín, logistické centrá vzrástli o 3,7 %,“ oznámil predseda predstavenstva spotrebného družstva COOP Jednota Slovensko Gabriel Csollár. Spomedzi regiónov preukázali najnižší medziročný pokles maloobchodných tržieb – iba o 1,4 % – prevádzky skupiny na východnom Slovensku. Stredný a západný región zhodne potvrdili prepád tržieb až o 4,2 %. Na margo hospodárskych výsledkov G. Csollár podotkol, že v priebehu celého roka 2009 sa na vnútor-

nom trhu výrazne prejavovali dopady hospodárskej krízy a recesie.

Podľa analytika Lubomíra Drahovského má COOP Jednota s 2 400 predajňami v SR na základe súhrnných výkonov skupiny aj ďalej „pozíciu najväčšieho predajcu na vnútornom trhu SR“.

VN/TA

Plusy a mínusy našich predavačov

Predavači v obchodných prevádzkach na Slovensku sa vyznačujú dobrou komunikáciou, chýba im však vlastná iniciatíva primäť zákazníka k nákupu. Vyplýva to z prieskumu úrovne obsluhy zákazníka a poskytovaných služieb v prevádzkach, ktorý realizovala agentúra Market Vision Slovakia v októbri 2009.

Najlepšia služba bola v tovarových kategóriách parfuméria, spodná bielizeň a elektro. Najzávažnejšie nedostatky registrovali v kategórii doplnkov k odevom a hračky, kde bola služba najhoršia.

Anketári vystupujúci ako zákazníci vykonali 340 návštev v obchodoch v SR. Skúmané služby sa týkali 34 značiek ponúkaných v predajniach, rozdelených do 10 tovarových kategórií. V predajniach zaradených do výskumu sa dali kúpiť hračky, parfuméria a elektro. Jednoznačne najlepšie hodnotenou oblasťou bol exteriér a interiér predajni. Pokiaľ ide o predavačov – hoci sa občas objaví nedostatočné prejavenie služnosti alebo strata pozornosti voči zákazníkovi, všeobecne sú považovaní za príjemných a pozorných. Tovar však nepredávajú dosť aktívne; ak sa chce kupujúci dostať k informáciám o produkte, chýba mu bezprostredná pomoc predajcu. Bude mu ju pravdepodobne venovať až vtedy, keď ho priamo osloví.

Výsledky rovnakého prieskumu v ČR ukázali zhodu so závermi získanými na Slovensku.

TA

Kto vyhral čitateľskú súťaž a získal Zlatú kartu

Správna odpoveď na otázku, ktoré tri hotely patria do TRINITY Alliance, znie: hotel Senec v Senci, hotel Sitno vo Vyhníach a hotel Atrium v Novom Smokovci.

Z tých čitateľov, ktorí poslali správne odpovede, sme vyžrebovali Katarínu Juríkovú z Bratislavy. Získava Zlatú kartu Klubu TRINITY s 30 %-nou zľavou z ceny ubytovania a 5 %-nou zľavou z konzumácie „a la carte“ s neobmedzenou platnosťou vo všetkých hoteloch TRINITY Alliance. Výherkyni blahoželáme!

Predplatiteľská súťaž Goodwillu – výhercovia

V januári sa uzavrela ďalšia predplatiteľská súťaž časopisu Goodwill. Darčkové balenie 5-hviezdičkovej Metaxy s originálnym pohárom a suvenírom (tričko Metaxa) získavajú títo noví predplatitelia:

- Spoločnosť EFCON, s. r. o., z Bratislavy,
- Mgr. Marianna Hašková zo Senca,
- Ing. Jozef Prno z Trenčína.

Blahoželáme!

Via Bona po desiaty raz

V marci sa verejnosť už po desiaty raz dozvie mená ocenených v súťaži Via Bona.

Ide o firemnú filantropiu a zodpovedné podnikanie. Kto sa pozrie bližšie do jej histórie, bude mať trochu problém s matematikou. Začiatok je v roku 1998 – tak akože teraz po desiaty raz?

Po prvých dvoch ročníkoch však bola krátka pauza, no a od roku 2002 Dobrá cesta (Via Bona v preklade) nielen pokračuje, ale je čoraz širšia. V spomínaných prvých dvoch ročníkoch bola zhruba tridsiatka nominovaných za firemnú filantropiu a darcovstvo, udeľovala sa hlavná cena a dve čestné uznania. Dnes je Via Bona oveľa mohutnejšia i košatejšia.

Ak v prvých rokoch prišlo okolo 30 nominácií na ocenenia, v roku 2002 to bol zhruba dvojnásobok a vlni ich bolo osemdesiat. Už to signalizuje výrazné zvýšenie významu zodpovedného podnikania a firemnej filantropie.

A nejde iba o kvantitu. V novej podobe sa Via Bona sústreďuje nielen na firemnú filantropiu a darcovstvo, ale akcent sa presunul na zodpovedné podnikanie v komplexnom ponímaní. Vychádza z presvedčenia, že spoločenská

zodpovednosť je kľúčovým prvkom konania podnikateľského subjektu vo všetkých oblastiach.

Zodpovedné podnikanie a transparentnosť

V súťaži sa vyhlasujú dve hlavné ceny za komplexný prístup k zodpovednému podnikaniu – pre veľké firmy a malé a stredné podniky. V oblasti zodpovedného podnikania sú to štyri ceny – Zelená cena za projekt v záujme životného prostredia, Etická cena za transparentnosť a odstraňovanie korupcie, Cena za zodpovedný prístup k zamestnancom a Cena za zodpovedné pôsobenie na trhu.

Vo sfére firemnej filantropie sa udeľujú tri ceny

– za dlhodobý pozitívny vplyv na spoločnosť a okolitú komunitu, za odvahu podporiť inovatívny projekt a za zapájanie zamestnancov do dobrovoľníckych aktivít. Tradíciou sa už stalo udeľovanie čestného uznania za mediálny prínos v rozvoji zodpovedného podnikania.

Tohtoročnou novinkou je špeciálna cena za inovatívne riešenia sociálnej inklúzie. Signalizuje to zvýšenú pozornosť problematike začlenenia vylúčených skupín do spoločnosti, jej sociálneho, ekonomického, politického a kultúrneho života.

Stálice medzi najlepšími

Vymenovať všetkých ocenených za uplynulé ročníky by zabralo priveľa miesta. Predsa však treba spomenúť také firmy ako U. S. Steel, Orange, Slovnaft, Všeobecná úverová banka alebo Tesco, ktoré sa objavujú vo viacerých ročníkoch a v rôznych kategóriách. Popri stáliciach na poli zodpovedného podnikania však pribúdajú aj nové mená, a to svedčí o tom, že je tu pozitívny trend. Patrí sa spomenúť aj Západoslvenskú energetiku, ktorá je v posledných rokoch hlavným partnerom podujatia a zriekla sa tak možnosti súťažiť, hoci je známa viacerými podnetnými projektmi.

Možno očakávať, že Via Bona bude v desiatom ročníku nielen jubilovať, ale tiež potvrdí, že zodpovedné podnikanie aj na Slovensku nadožitia na význame.

MN

Nadácia VÚB rozdelila 900 000 eur

Nadácia VÚB už šiesty rok podporuje filantropické projekty na Slovensku. V roku 2009 rozdelila vyše 900-tisíc eur. Najviac peňazí smerovalo do oblasti charity (43 %) a na podporu umenia a kultúrneho dedičstva (34 %).

K najväčším projektom v programe Pre umenie patrí obnova Banskštiavnickej kalvárie zaradenej na zoznam 100 najohrozenejších pamiatok sveta. Nadácia VÚB uvoľní postupne v rámci desaťročnej spolupráce na jej rekonštrukciu viac ako 660-tisíc eur. „Minulý rok bol prelomový aj v inej oblasti. Po prvýkrát sme zapojili do rozhodovania o pamiatkach, ktoré majú byť podporené, aj širokú verejnosť,“ uviedol predseda správnej rady nadácie Ignacio Jaquotot. V internetovom hlasovaní sa o priazeň uchádzalo deväť národných kultúrnych pamiatok – vzácnych zvoníc. Víťazom hlasovania sa stala renesančná zvonica vo východoslovenskej obci Vrbov, ktorej rekonštrukciu v hodnote 67-tisíc eur bude Nadácia VÚB financovať.

Okrem záchrany kultúrneho dedičstva nadácia

Vzácnu zvonicu vo Vrbove opraví za peniaze z Nadácie VÚB.

podporuje aj vznik nových kultúrnych hodnôt. Zameriava sa predovšetkým na mladé výtvarné umenie v oblasti fotografie a maľby. Každoročne organizuje pre začínajúcich umelcov súťaže Maľba a Foto roka, v ktorých finančne odmeňuje víťazov.

AW

Spoločenská zodpovednosť prekvitá aj v recesii

Prieskum spoločnosti SPSS (súčasť skupiny IBM) zistil, že ani ťaživá ekonomická situácia nezmenila pozitívny postoj firiem voči spoločenskej zodpovednosti (CSR) a charite. Z 300 odpovedí

marketingových špecialistov vyplynulo, že spoločnosti naďalej podporujú miestne združenia a charity. 48 % respondentov si myslí, že postoj v tomto smere zostali úplne rovnaké alebo sa dokonca od začiatku recesie zlepšili.

Riaditeľ SPSS ČR Jan Řehák: „V záujme efektívnej práce s CSR je pre firmy najdôležitejšie, aby v rámci svojej stratégie jasne vysvetlili svoje zámery i zvyšku spoločnosti. Len vtedy môžu vidieť a identifikovať prínosy CSR.“ Respondenti sa pýtali aj na ich poznatky ohľadne sociálnej návratnosti investícií (SROI). Ide o kvantitatívne vyjadrenie toho, ako efektívne organizácie využívajú svoje zdroje na generovanie hodnôt pre spoločnosť. Zistilo sa, že celých 51 % obchodníkov tento pojem nikdy nepočulo.

SROI môže organizáciám pomôcť maximalizovať ich sociálny vplyv. Môžu pritom využiť aj softvér prediktívnej analytiky od IBM/SPSS. Využíva ho napríklad prvá detská charita zriadená vo Veľkej Británii na prevenciu pred detskou šikanou. Modeluje profily potenciálnych obeť a identifikuje jednotlivé rysy a trendy, s ktorými sa potom oboznamujú vyučujúci, pracovníci komunitných centier či samotná mládež.

VH

Ľudia pre stromy a Skanska

Genu Skanska za najväčší prínos pre miestnu komunitu získal projekt Revitalizácia areálu miestnej materskej školy, v rámci ktorého dve materské školy – slovenská a maďarská – v Dvoroch nad Žitavou (okres Nové Zámky) vysadili zeleň vo svojom spoločnom areáli. Získali na to 635 eur z programu Ľudia pre stromy. Ďalšiu materiálnu podporu v objeme asi 500 eur získali od rodičov a miestnych podnikateľov. Projekt ocenili za mieru spolupráce, estetický a výchovný efekt.

Z grantového programu Ľudia pre stromy, ktorý vyhlásila Nadácia Ekopolis spolu s generálnym partnerom – skupinou Skanska v SR – v roku 2009 podporili celkovou sumou 46 260 eur 28 najlepších projektov. Ich spoločným výsledkom je 7 102 vysadených stromov a kríkov a 53 ošetrovaných vzácnych stromov. Do brigád sa zapojilo 1 338 dobrovoľníkov a z iných zdrojov na projekty získali celkom 23 239 eur.

Cieľom programu Ľudia pre stromy je zvýšiť záujem ľudí o svoje okolie a zlepšiť životné prostredie výsadbou vhodných drevín alebo ich ošetrovaním. Program Ľudia pre stromy podporuje výsadbu pôvodných, prirodzených alebo tradičných druhov drevín, skrášlenie krajiny zeleňou, ktorá zvyšuje estetickú hodnotu územia, rovnako i ochranu vzácnych stromov, obnovu parkov, výsadbu zelene v okolí škôl, vo verejných záhradách a zveľaďovanie zelených plôch. VN

Päť bánk dalo na neziskové aktivity 3,5 milióna eur

Päť významných retailových slovenských bankových domov v SR v minulom roku podporilo neziskové aktivity prostriedkami v objeme 3 547 600 eur. Najviac ich bolo alokovaných do projektov zameraných na kultúru a vzdelávanie.

Štruktúra rozdelenia financií na uvedené účely je v jednotlivých bankách rôzna. Najväčší podiel (34,04 %) predstavuje podpora umenia a kultúry, ďalej vedy a vzdelávania (33,85 %), charitatívnych projektov a aktivít zameraných na sociálnu pomoc a zdravie (17,13 %) a športu (4,22 %). Zvyšných 4,2 % je rozdelených me-

dzi projekty zamerané na komunitné programy, ekológiu, zamestnanecké programy atď.

Slovenské banky riadia procesy spoločenskej angažovanosti a zodpovednosti podnikania z dlhodobého hľadiska a ako komplexný systém s jasným štatútom. Napriek pokračujúcej kríze chcú ďalej venovať značné prostriedky na podporu filantropických a sponzorských aktivít.

Najvýznamnejšie aktivity bánk v roku 2009: Economius, Škola praxou, Komunál 2009, Knihy školám, AlNova, Global Management Challenge, prednáška nositeľa Nobelovej ceny Edwarda Prescottta, Poklady môjho srdca, podpora Radošinského naivného divadla, Medzinárodný filmový festival Bratislava, Kultúrne leto. Informovala o tom Slovenská banková asociácia. TA

SOS Haiti

Združenie Človek v ohrození vyhlásilo krátko po ničivom zemetrasení na Haiti verejnú zbierku na pomoc jeho obetiam. Pomôcť možno ešte stále príspevkom na bankový účet 266 052 0502/1100 VS: 1119 (popis transakcie: SOSHAITI) alebo zaslaním SMS správy v tvare DMS SOSHAITI (DMS medzera SOSHAITI) na číslo 877 v sieťach všetkých mobilných operátorov. Cena jednej DMS správy je 1 EUR.

Združenie vyčlenilo na pomoc obetiam katastrofy na Haiti predbežne aj 2 000 EUR zo svojho fondu humanitárnej pomoci – Klubu darcov, do ktorého môže na pravidelnej mesačnej báze prispievať každý. Vybierané prostriedky sa použijú na zabezpečenie základných životných potrieb ľudí postihnutých katastrofou. IK

Chránená dielňa 0Z Maják a jej zákazníci

Občianske združenie Maják v Zlatých Moravciach pomáha sociálne hendikepovaným ľuďom – dospelým aj deťom – žiť plnohodnotnejší a dôstojný život. V zhoršenej ekonomickej situácii sa drží „nad vodou“ vďaka zákazkám a dotáciám partnerských firiem pre jej Chránenú dielňu, ale aj podpore od EÚ a štátu. V roku 2009 išlo doslova o boj o prežitie, v ktorom

zohrala veľkú úlohu aj nezištná húževnatosť pracovníkov združenia.

Pre spoločnosti Danfoss a Danfoss Bauer Chránená dielňa dlhodobo vyrába káblové zväzky a izoláciu: „Pre Chránenú dielňu Maják je stabilná zákazka najlepšou formou pomoci. Dávajú nám prácu,“ komentuje riaditeľka združenia Martina Justová.

Spoločnosť bauMax SR na svojich predajných miestach predáva ďalšie produkty Chránenej dielne – napríklad sviečky alebo pracovné rukavice, obchodné centrum MAX v Nitre umožnilo Majáku bez poplatkov vo svojich priestoroch predávať vianočné dekorácie a balíčky. Pracovnou zákazkou prispela aj poisťovňa Wüstenrot, a. s., ktorá už po druhýkrát venovala svojim zamestnancom vianočné darčeky vyrobené v tejto dielni. Veľkú pomoc poskytujú aj poradenská spoločnosť Accenture, ktorej zamestnanci prostredníctvom fondu, zriadeného v Nadácii Pontis, dotujú sociálnu prácu s trestanými osobami. Majáku táto globálna spoločnosť pomáha už štvrtý rok. VN

Danone sleduje uhlíkovú stopu

Od roku 2008 monitoruje Danone Slovensko emisie uhlíkových plynov, spojených s celým životným cyklom svojich výrobkov. „Našu spoločenskú zodpovednosť vnímame cez vývoj a výrobu zdraviu prospešných produktov, rovnako ako cez aktívny prístup k ochrane životného prostredia. Zaviazali sme sa ročne znižovať emisie CO₂ o 4 %. Aktívne pracujeme na tom, aby sme znižovali produkciu CO₂ počas celého životného cyklu našich výrobkov a podporujeme projekty, ktoré sú priateľské ku klíme. V tomto roku sme zrealizovali aktivity, ktorými sa nám podarilo znížiť produkciu CO₂ o 7 %,“ hovorí Zuzana Báto, generálna riaditeľka Danone Slovensko.

Súčasťou zámeru sú aj rôzne osvetové projekty, interné aj externé, s cieľom podporiť myšlienku spoločenskej zodpovednosti v odvetví. „Myslíme si, že aktívny prístup k ochrane životného prostredia patrí k filozofii podnikania každej modernej spoločnosti,“ pripomína Z. Báto. TA

Upside Down a Dobrý anjel

Bratislavská reštaurácia Upside Down Steak & Whisky House s pomocou svojich zákazníkov pravidelne každý mesiac pomáha charitatívnej organizácii Dobrý anjel. Za firemných klientov každý mesiac posiela na účet Systému Dobrý anjel 1 % z každej uhradenej faktúry, podobne ako z účtov za konzumáciu bežných zákazníkov. Ak sú držiteľmi tzv. VIP kartičky, môžu si pozrieť, akou celkovou sumou a komu pomohli, a to na stránke www.dobryanjel.sk. KH

Telo a hlava by mali byť v súlade

Ako zvládať striedanie psychickej a fyzickej záťaže a predchádzať problémom

Starosti v práci na konci roka, potom sviatky, návrat do práce, lyžovačky a opäť intenzívna práca. Ako to čo najlepšie zvládnuť?

Koniec roka bol pre väčšinu manažérov hektickým obdobím. Večierky, posedenia, stretnutia s klientmi, záverečné porady... Druhá „šichta“ bola doma – nákupy, veľké vianočné upratovanie. Intenzívne zaťaženie potom zrazu vystriedala dlhšia dovolenka. A potom, od januára, bolo treba opäť fungovať na plné obrátky. Ako zvládnuť tento nápor a podávať od nového roka opäť stopercentné výkony?

Šport v postupných dávkach

V súčasnosti bežný človek pracuje viac duševne ako fyzicky, teda viac hlavou ako telom. V minulosti to tak nebolo; fyzická aktivita prevyšovala tú psychickú. Ťažko možno určiť, čo je pre organizmus zdravšie, výhodnejšie. Každý extrém má svoje za aj proti, a preto by ste sa mali snažiť o dodržiavanie určitej rovnováhy. Počet ľudí so sedavým zamestnaním dramaticky narástol; trávime nekonečné hodiny za počítačmi a z nášho života sa vytráca pohyb, relax, zdravá životospráva.

Mnohí zaneprázdnení manažéri sa s nadmer-

ným stresom vyrovnávajú pomocou športu. No keďže počas náročného pracovného týždňa im naň neostáva príliš veľa času, kompenzujú si nedostatok fyzickej aktivity nárazovo, väčšinou cez víkendy alebo v období voľna. Športovanie je skvelým prostriedkom na odbúranie stresu: Ale človek, zvyknutý podávať až extrémne výkony v práci, máva často takúto tendenciu aj pri športe. „Kancelársky organizmus“ však na takúto neprímeranú záťaž nie je dostatočne pripravený – a tak ideme z extrému do extrému: týždeň presedený za pracovným stolom vystrieda hyperaktívna na lyžiarskom svahu alebo v hale na squash.

Lepšie je mať každý deň 20 minút pohybu ako raz za týždeň tri hodiny.

Efekt je potom podobný ako s letnou dovolenkou, kde si užívate leňošenie na pláži – a návrat do práce znamená malý šok. Nedokážete sa okamžite vybičovať k maximálnemu výkonu, pretože po dňoch oddychu sa musíte našartovať. Náročné úlohy po týždňoch leňošenia znamenajú pre človeka stres. Taký istý stres, ale fyzický, znamená pre organizmus extrémna záťaž v podobe víkendového alebo „sviatočného“ športovania, kedy neraz prepíname svoje sily. Opäť sme hnaní časom, máme k dispozícii len obmedzený počet dní voľna...

Ako môžeme chcieť od tela, ktoré sedí celý týždeň na stoličke v strnulej polohe, aby odrazu začalo naplno fungovať? Svalstvo na to nie je usposobené, dochádza k zaťažovaniu kĺbov a výsledkom sú bolesti, opuchy a poškodzovanie kĺbov i svalov. Dôvodom je jednoznačne nerovnomerná záťaž. Vhupnutie do takejto stresovej situácie spôsobuje okrem zápalov, opuchov a bolesti aj závažné a dlhodobé poškodenia. Časté sú napríklad poškodenia chrupaviek. Sú to chronické ochorenia, ktoré sa ťažko liečia. Dobrá rada teda znie: ak pracujete veľa s počítačom – teda skôr duševne – mali by ste to fyzicky kompenzovať, avšak s mierou. Snažte sa hýbať radšej trikrát do týždňa ako raz, ale zato „plnou parou“. Jednoducho povedané: nie raz za týždeň tri hodiny, ale radšej každý deň 20 minút.

Nástrahy kancelárskeho života

Vráťme sa však späť do kancelárie. Jedným z najčastejších zdravotných problémov, súvisiacich s moderným životným štýlom, sú bolesti chrbtice. Úzko súvisia so „zlým“ sedením. Človek sa snaží sedieť tak, ako mu je pohodlné a prirodzené – v tzv. úľavovej polohe. Svalstvo však pri tom nie je dostatočne napäté a chrbtica trpí. Vzniká tlak na jednotlivé štruktúry, hlavne na platničky, ktoré sa môžu vytlačiť zo svojho priestoru – ide o tzv. vykročenie platničky alebo hovorovo „vyskočenie“.

Správne sedenie je v podstate také, že sme „napätí“. Tým sa myslí napätosť z pohľadu

sťahovania svalstva. Vhodnými pomôckami, ktoré nás prinútiť so svalmi na chrbte pracovať, je tzv. PC vankúš alebo fitlopta. Keď na nich človek sedí, je nútený svalstvo sťahovať, aby udržiaval rovnováhu. Sedenie za počítačom zvykne často spôsobovať aj problémy so stuhnutosťou šijou, ktoré vznikajú preto, lebo

dlho zotrúvame v jednej polohe. Za počítačom sme navyše veľakrát naklonení, v jednej ruke držíme myš – a to sa opakuje celé hodiny. Strnulé zotrúvanie v jednej a tej istej polohe nie je pre organizmus vhodné a môže byť aj veľmi bolestivé. So stuhnutím krčnej chrbtice súvisia aj niektoré bolesti hlavy, ktoré si inak odborníci nevedia vysvetliť.

Lornoxikam a manažment bolesti

V prípade bolesti – akútnej aj chronickej – majú teraz tí, čo nimi trpia, novú nádej. Na Slovensku sa nedávno objavil nový liek proti bolesti na lekársky predpis. Vhodný je predovšetkým na bolesti pohybového ústrojenstva, t. j. chrbtice, kĺbov, väzov, šliach, ako aj na rôzne iné bolesti pohybového aparátu, ale pomáha aj v iných prípadoch (pooperačné stavy, stomatologické výkony, bolesti hlavy, zubov atď.). Je určený na bolesti akútneho charakteru aj na dlhodobú liečbu.

Nesteroidný protizápalový liek s účinnou látkou lornoxikam pôsobí proti zápalu, a tým sekundárne aj proti bolesti. Výhodou tohto preparátu je rýchly nástup účinku. Hovoríme tomu, že poskytuje „akútny manažment bolesti“. Nový preparát s jedinečnou účinnou

Nesprávne sedenie za počítačom vedie k stuhnutiu šije a bolestiam hlavy.

látkou má navyše tú prednosť, že ani pri dlhodobom užívaní nevzniká od neho závislosť. Pacienti sa teda nemusia obávať užívať liek z dôvodu, že si naň zvyknú, čo je dôležité najmä pre pacientov s chronickými bolesťami. Predpísať ho môže ktorýkoľvek praktický lekár alebo špecialista. Stačí užívať jednu alebo dve 8-miligramové tablety denne.

Dana Krommelová

Ilustračné foto: SXC, Design House

Na čo je dobrý pôst

Aj dnes ešte mnoho ľudí dodržiava jeden deň v týždni, spravidla piatok, ako pôstny bezmäsitý deň. Pôst nemá len náboženskú podstatu, ale má za úlohu prečistiť organizmus. Alžbeta Béderová z bratislavskej Poradne zdravia odporúča počas odľahčovacích dní (aktuálne boli najmä po sviatkoch, ale sú vhodné hocikedy) vynechať mäso a konzumovať predovšetkým ovocie a zeleninu, a to najlepšie v surovej forme. „Sú nízkokalorické, obsahujú množstvo vitamínov, minerálov, vlákniny, flavonoidov, enzýmov. To sú živiny, ktoré zlepšujú trávenie a črevnú pasáž, redukujú nadváhu, ale hlavne sa uplatňujú v prevencii srdcovo-

cievnych a nádorových ochorení,“ vysvetlila. Stravovať sa takouto odľahčenou formou by sa však mal človek s mierou. Podľa Béderovej je z pohľadu správnej výživy vhodný jeden odľahčovací deň v týždni. Dlhodobejšie drastické postenie môže zapríčiniť únavu, poruchy sústredenia či psychické napätie. Človek totiž pri psychickej a fyzickej námahe potrebuje všetky dôležité živiny.

Naopak, dôsledne treba postupovať pri zostavovaní každodenného jedálneho lístka. Mäso stačí podľa Béderovej konzumovať dva- až trikrát v týždni. Mäsové a údeninové výrobky by sa mali konzumovať len príležitostne, pretože sú zdrojom nasýtených tukov a cholesterolu. Naopak, bohatým zdrojom omega 3 mastných

kyselín sú ryby, ktoré by sme mali konzumovať raz až dvakrát do týždňa.

K zdravej životospráve patrí aj konzumácia nízkoalkoholných kyslomliečnych výrobkov s probiotickými živými kultúrami, celozrnných výrobkov, strukovín a dostatku ovocia a zeleniny. **TA**

Ľahkosť bytia na ostrove Brač

Americký časopis Islands (Ostrov) zaradil nedávno chorvátsky ostrov Brač medzi 10 najžiadanejších ostrovov pre život na svete. Ide o špecializovaný časopis, ktorý vychádza asi v miliónovom náklade a číta sa na celom svete. Podľa výberu redaktorov tohto časopisu sa okrem Braču v TOP 10 najžiadanejších svetových ostrovov nachádzajú Big Pine Key na Floride, grécka Kréta, Waiheke na Novom Zélande, Curacao v Holandských Antilách, Maui na Havaji, Nevis v Karibiku, Lomgkawi v Malajzii, Veľký Kajman v Karibskom mori a Palau v Tichom oceáne. Všetky boli povýšené na „ostrov snov“, vhodné na príjemný a kvalitný život.

„Brač je žiadaný pre čistý vzduch a more. Je to jeden z najkrajších ostrovov v Dalmácii s mnohými olivovými hájmi a čistými pieskovými a kamennými plážami,“ píše časopis. Spojenie s pevninou je dobré a gastronomickú ponuku tu tvoria čerstvé ryby, mušle, domáca jahňaciňa, syr a červené víno. „Ludia tu žijú uvoľnene a nežijú život len pre prácu, ale na rozdiel od Američanov si vedú vychutnať posedenie pri káve v podnikoch, na terasách pri mori,“ zhodil sa hodnotiteľia. **HTZ/JF**

Ostrov Brač

Nepodceňujte polievku

Dokáže oveľa viac, ako iba uviesť hlavné jedlo; pomáha zdraviu

Polievku v niektorých častiach sveta pre všetky jej benefity označujú ako „kráľovnú potravy“.

Ťažko nájsť iný príklad jedla, ktoré by malo také široké spektrum pozitívnych účinkov na ľudský organizmus ako práve polievka. Polievky nielen zasýtia, ale aj zahrejú alebo aj osviežia, uzdravia a upokojia myseľ a telo. A keď si chcete zachovať štíhlu líniu – opäť sa môžete spoľahnúť na polievku. Polievka by nemala chýbať minimálne raz denne na jedálnom lístku každého človeka. Vybrať si možno podľa toho, aké máte požiadavky, či trávite väčšinu dní fyzickou prácou alebo sedíte za počítačom.

Porcia antioxidantov

Polievky sa dnes používajú väčšinou ako predkrm k hlavnému jedlu, čo má svoje opodstatnenie. Teplá polievka totiž vytvorí v žalúdku

Najmä v zime polievka zahreje a dodá potrebnú energiu, minerály a vitamíny.

vhodné prostredie na strávenie tuhej stravy, spustí sekréciu slín a žalúdočných štiav, čím rozbehne pohyb čriev a doslova prebudí chuť na jedlo. Na druhej strane, zaradením polievky pred hlavné jedlo sa zabráni priskorému nástupu hladu krátko po výdatnom obede. Dôvodom je to, že polievka pomáha udržať dlhšie stabilnú hladinu cukru v krvi.

Výhodou polievok je, že okrem jedla v nej prijímate aj tekutiny, čím pomáhate aj svojmu pitnému režimu. Tekutina v polievke má však aj iné výhody – varením zeleniny v nej sa do vody uvoľňujú vitamíny, minerálne látky, ale aj liečivé bioflavonoidy, a to bez znehodnotenia ich silných antioxidantných vlastností. Rôzne zafarbená zelenina pôsobí proti rôznym voľným radikálom, takže čím farebnejšia polievka, tým je širší jej antioxidantný účinok.

Pomáha to predchádzať rôznym ochoreniam, ako sú srdcovo-cievne choroby či rakovina. Tieto živiny majú v polievke ľahko stráviteľnú podobu a sú aj ľahko vstrebateľné a využiteľné pre ľudský organizmus.

Polievka ako liek

Polievky nám svojim zložením pomáhajú bojovať so zápalom v hrdle alebo s nádchou, ale okrem toho pomáhajú spevňovať aj naše kosti, keďže sa v nich nachádza vápnik a ďalšie minerály. Aj vďaka tomu je polievka vhodným doplnkom stravy napríklad v prípade alergie na výrobky z kravského mlieka, teda pri zníženom prijímaní vápnika z mliečnych výrobkov. Ak má niekto problémy s trávením, uprednostníť by mal zeleninovú polievku, napríklad kapustnicu. Nie je tajomstvom, že polievka pomáha telu zotaviť sa a navrátiť rovnováhu minerálov v organizme po prehýrenej noci.

Ak si chcete zachovať štíhlu líniu, polievka tiež zohráva hlavnú úlohu. Tanier polievky pomáha naštartovať diétu a zintenzívniť výdaj energie, ktorý je pri redukčných diétach kľúčový. Mnohé polievky podporujú látkovú výmenu. Polievka okrem toho navodzuje pocit sýtosti, čo umožňuje znížiť porcie hlavného jedla bez toho, aby ste mali pocit hladovania. Pri diéte môžete polievkou nahradiť aj hlavné jedlo, najmä vo večerných

hodinách. Uprednostniť však v takýchto prípadoch treba zeleninové polievky a vyhnúť sa zahusteným polievkam a zasmažkám.

Polievka má neoceniteľný prínos hlavne v zime, keď organizmus potrebuje na prácu viac energie. Polievka vás zahreje a dodá potrebnú energiu v podobe tekutiny, minerálov a vitamínov, ktoré obsahuje. V neposlednom rade pomáha navodiť príjemnú a pohodovú domácu atmosféru a zahnať prípadnú depresiu, a to nielen počas dlhých zimných večerov.

Od neolitu cez rokoko až dodnes

História polievky siaha až do desiateho tisícročia pred našim letopočtom a začiatok prípravy polievok sa spája s vynájdením vodotesných nádob vhodných na varenie – obyčajne z hlíny alebo zvieracej kože. Prvé polievky boli väčši-

Čím farebnejšia zeleninová polievka, tým širší antioxidantný účinok.

nou zeleninovými vývarmi. Mäsové polievky sú vynálezom francúzskeho kulinárskeho umenia z podstatne neskoršieho obdobia. Silné mäsové polievky „bouillon“ sa používali ako liek a ľudia im pripisovali až mystickú liečivú moc. Boli obľúbenou súčasťou stravy ako na kráľovských dvoroch, tak aj medzi prostým ľudom. Všeobecná obľúbenosť polievok viedla v 18. storočí vo Francúzsku k zakladaniu polievko-

vých vývarovni, ktoré začali označovať slovom restaurant. Málokto dnes už vie, že slovo „restaurant“, teda reštaurácia, pôvodne vyjadrovalo polievku a jej schopnosť obnoviť zdravie človeka. Až neskôr sa tento výraz preniesol na stravovacie prevádzky všeobecne, v podobe, v akej ich poznáme dnes.

Základ stravy pracovitých Slovákov

Na Slovensku vzniklo slovo polievka z výrazu polievať a označovalo druh jedla, ktoré sa robí tak, že sa pripravené prísady v tanieri zalievajú vývarom. V minulých storočiach boli polievky základom stravy. Naši predkovia preferovali husté, syté polievky, ktoré sa konzumovali ako raňajky,

Výraz „reštaurácia“ vyjadruje obnovu síl a zdravia – pôvodne pomocou podávanej polievky.

predkrm alebo aj ako hlavné jedlo. Súviselo to so životným štýlom predchádzajúcich generácií, ktorých vysoký výdaj energie na každodenné činnosti vyžadoval vysoko energetickú stravu.

Polievky však zohrávali neodmysliteľnú úlohu aj v tradíciách našich predkov. Spoločné jedenie polievky novomanželov z jedného taniera na svadobnej hostine malo napríklad symbolizovať ich spoluprácu a súdržnosť.

Reštrukturalizácia polievkového portfólia

Životný štýl posledných desaťročí spôsobil, že polievky stratili svoje významné postavenie na jedálnych lístkoch moderných domácností. Dôvody sú rôzne – široká ponuka iných rôznorodých potravín, nedostatok času, redukčné diéty atď. Niektorí na polievky nedajú dopustiť, mnohí ju však považujú za nadbytočný článok v stravovaní. Prínos polievok v stravovaní je však nepopierateľný, a to ako z výživového, tak aj zo zdravotného hľadiska.

Hoci polievky sa v určitom čase akoby strácali z našich jedálnych lístkov, dnes táto „životodarná“ tekutina prežíva renesanciu. Aj keď – v súčasnosti plní inú úlohu ako v minulosti. Napriek tomu, že aj dnes majú tradičné slo-

venské polievky ako gulášová, fazuľová alebo kapustnica svoje miesto na jedálnych lístkoch slovenských domácností, postupne ich z každodenného stravovania vytlačujú ľahké zeleninové polievky, čire a silné mäsové vývary, prípadne obohatené o cestovinu, čerstvé bylinky a pod.

Trendom v súčasnej kuchyni sú koncentrovanejšie chute a zvyšovanie chuťového zážitku spotrebiteľa. Silný koncentrovaný vývar sa môže podávať s akýmkoľvek výrobkami – s roládou, plnenou cestovinou, mäsom alebo zeleninou. Čerstvé bylinky, trávy a kvety by v súčasnej polievke nemali chýbať. Na Slovensku sa pritom jedáva stále najmä horúca polievka, ale v zahraničí nie sú výnimkou ani studené polievky, ktoré osviežia najmä počas horúcich letných dní. Pripravujú sa predovšetkým zo zeleniny – cvikly, uhoriček, paradajok a pod.

VN/WR

Ilustračné obrázky: Vitana, SXC

Milióny liter Becherovky Lemond

Pred okom internetovej kamery zišla 25. januára z výrobnéj linky v Karlových Varoch fľaša s miliónym naplneným litrom Becherovky Lemond. Ide o najmladšiu značku z portfólia spoločnosti, ktorá u slovenských spotrebiteľov zaznamenala nečakaný úspech. Za rok od uvedenia na trh dosiahol tento produkt vysokú mieru znalosti medzi spotrebiteľmi v ČR aj SR a pripravuje sa jeho export na ďalšie európske trhy.

„Pôvodný predpoklad predajov Becherovky Lemond bol v prvom roku 500 000 až 1 000 000 litrov. Sme teda na hornej hranici našich odhadov,“ komentuje Erik Čížek, marketingový riaditeľ spoločnosti Jan Becher.

Pôvodne bola Becherovka Lemond určená iba pre slovenský a český trh. Teraz však reaguje na dopyt z ďalších krajín, najmä zo štátov bývalej Juhoslávie a z Maďarska, spoločnosť rokuje aj vo Fínsku a Dánsku.

VN

Čaj „Medzi telom a dušou“

Spoločnosť Baliarne obchodu, a. s., Poprad, uviedla na trh nový produktový rad bylinných čajov „Medzi telom a dušou“, ktoré využívajú zaujímavé kombinácie bylín a ovocia. Sú určené najmä pre spotrebiteľov, ktorí hľadajú vnútornú harmóniu, zdravie a pohodu, čomu napovedajú už názvy jednotlivých druhov čajov ako Pozitívna myseľ, Prílev energie či Relax. Prírodné bylinky ako levanduľa, púpava, rozmarín, žihľava či roibos sú základom pre vyvážený „koktail“ dochutený prírodnou arómou ovocia, napríklad citrónov či višní, ktoré dodávajú čajom sviežosť. Téma hľadania prirodzeného zdravia a rovnováhy zodpovedá aj výtvarné riešenie obalov, ktoré využíva o. i. röntgenové snímky rastlín od britského fotografa Nicka Veaseyho a jemné akty slovenskej fotografky Táni Hojčovej.

VN

Bocuse d'Or na Slovensku

Víťazom prvého národného kvalifikačného kola súťaže Bocuse d'Or sa stal Martin Korbelič, šéfkuchár bratislavskej reštaurácie Camouflage. Súťaž sa uskutočnila počas veľtrhu ITF Slovakiatour 2010 a zúčastnilo sa na nej sedem kuchárov. Druhé miesto patrí Petrovi Duranskému a tretie Marcelovi Ihnačákovi (obaja sú tiež z Bratislavy). M. Korbelič bude zastupovať SR v európskom kole súťaže v júni vo Švajčiarsku, kde sa bude bojovať o postup do 24-členného svetového

finále vo francúzskom Lyone. Absolútny víťaz dostane ocenenie Bocuse d'Or, považované za gastronomického Oscara. Súťaž založil francúzsky šéfkuchár Paul Bocuse (dnes 82-ročný), ktorý stál pri zrode tzv. nouvelle cuisine (novej kuchyne) v 20. storočí. Tento termín označuje menej kalorickú stravu, s tepelnou úpravou zeleniny pod bodom varu a pod.

Partnerom tejto najprestížnejšej svetovej kuchárskej súťaže sa stal Zlatý Bažant. Na stretnutí sa ako porotca zúčastnil aj jediný česko-slovenský držiteľ prestížnej Michelinovej hviezdy Pavel Pospíšil, ktorý je o. i. fanúšikom slovenskej kuchyne a dnes pôsobí v Nemecku. Naši kuchári by si mali podľa neho lepšie uvedomiť a využívať veľký potenciál „dobrých jedál starých mám“, ako sú strapačky s kapustou, halušky, lokše, šúľance s makom či rôzne druhy perkelto.

HŠ/JF

Miliónový tuniak

Za obrovského tuniaka s hmotnosťou 233 kg zaplatila luxusná suši reštaurácia v Tokiu 16,3 milióna jenov, teda asi 122 000 eur. Stalo sa to 5. januára t. r. na pravidelnej dennej dražbe rýb na známom trhu Cukidži v japonskom hlavnom meste. To je najvyššia cena od roku 2001, keď sa na tom istom trhu predal 200-kilogramový tuniak za 20,2 milióna jenov. Tuniaka ulovili pri severnom pobreží Japonska. Táto ryba je v Japonsku mimoriadne vyhľadávanou pochúťkou.

TA

Plesová sezóna vrcholí

Vlastný ples je príležitosť, ako urobiť dojem na obchodných partnerov

Každý skúsený organizátor podujatí vie, že dobrá akcia a obzvlášť firemný ples sa vydarí len vtedy, ak je dôkladne pripravený.

Čím pri plánovaní začať? Aby ste trafili do čierneho, vytvorte si hneď na začiatku jasnú predstavu o tom, ako má ples vyzerať.

Aj keď je jasné, že sa bude formálna úroveň plesu s postupujúcimi nočnými hodinami meniť, dbajte na to, aby bol začiatok za každých okolností „tip-top“. Plesy sú výnimočnými udalosťami, na ktoré ich účastníci spomínajú minimálne rok a niekedy aj dlhšie. Dôležitá je už príprava pozvánky, osobitnú pozornosť treba venovať cateringu a treba správne zvoliť kultúrny program. Nezabudnite takisto na malú pozornosť, ktorá hosťom – okrem spomienky – zostane aj po akcii.

Naladí welcome drink

Najdôležitejšie informácie musí získať každý hosť z pozvánky. K podstatným údajom patrí miesto, čas podujatia, počet osôb, pre ktoré je pozvánka určená, ale aj kultúrny program a menu, ktoré sa bude podávať. Jej súčasťou môže byť aj číslo účastníka, ktoré sa použije neskôr v tombole. Pri vstupe nezabudnite hosťovi ponúknuť welcome drinkom, ktorý ho pozitívne naladí a dodá istotu. Ako welcome drink sa zvyčajne uprednostňuje lepší druh sektu alebo kvalitné šumivé víno. Ak je podujatie početnejšie a prítomní sú aj zástupcovia partnerských spoločností, klientov alebo rôznych inštitúcií, mal by byť určený zasadací poriadok. Naopak, interný zamestnanecký ples si zasadací poriadok nevyžaduje. Atmosféra je tak uvoľnenejšia a vytvára priaznivé vzťahy medzi zamestnancami spoločnosti.

Pamätať na nezvyčajné

Podľa odborníkov je najčastejšou formou pohostenia úprava do bufetových stolov. Studené predjedlá, teplé jedlá, dezerty a pečivo môžu byť umiestnené spolu v jednom priestore. Nápoje sú zvlášť alebo v blízkosti jedál. Výber pokrmov a nápojov závisí od rozpočtu hostiteľa. V porovnaní s minulosťou uprednostňuje väčšina spoločností skôr neobvyklú škálu jedál, ktoré z hľadiska nákladov nemusia byť náročné. Klasické bravčové alebo kuracie v kombinácii

s originálnymi chuťami zaručene oživia ples. Pamätajte, že jedlo je jednou z vecí, na ktoré hostia nezabúdajú.

Za predpokladu, že ples sa začal o siedmej hodine, odporúča sa jedlá servírovať najneskôr do hodiny. Zvyčajne sa uvažuje o troch až štyroch druhoch. Nasledujúce jedlo by malo prísť na rad približne až o pol dvanástej a nemusí byť náročné na prípravu. Hostia ocenia dobrý guláš alebo tradičnú kapustnicu.

Ku koloritu kvalitného podujatia veľmi prispie-

je bar s prípravou miešaných nápojov. Výber môže byť konvenčnejší, avšak nemal by chýbať top nápoj s nezvyčajnými chuťami. Prídu si tak na svoje hlavne fajšmekri, aj keď väčšina uprednostní skôr to, čo pozná (v rámciku uvádzame tip).

Koniec dobrý, všetko dobré

Nevyhnutným článkom podujatia je kultúrny program. Podľa slov Vincenta Kosnáča zo spoločnosti Funday majú plesy zvyčajne jasne stanovený typ programu. „Spomedzi rôznych vystúpení je dlhodobo najväčší záujem o brušné tanečnice. Nasleduje vystúpenie spoločenských tancov a ohňová šou,“ hovorí.

Žiadny ples sa, samozrejme, nezaobíde bez hudby a tanca. Organizátori majú na výber medzi voľbou DJ-a alebo hudobnej skupiny. Preferencie stoja väčšinou na strane hudobných skupín. DJ je viac uprednostňovaný na interných zamestnaneckých plesoch. Hudobná skupina by mala bez zaváhania interpretovať väčšinu evergrínov, hlavne zo 70., 80. a 90. rokov, čo zodpovedá veku plesových fanúšikov, ktorí ich budú určite poznať.

Popri dolaďovaní detailov určite nezabudnite na malú pozornosť pred odchodom hostí. Všetkých určite poteší napríklad fľaša vína. Dámy obdarujte ružičkou. Väčšina z tých, ktorí ochutnajú alkoholický nápoj, vie, že so šoférováním je v ten večer koniec. Odporúča sa preto objednať pre hostí taxíky. Ak nie pre všetkých, tak aspoň pre tých, ktorí majú problémy s chôdzou.

Top drink pre plesových hostí

Tip: V súčasnosti sa veľmi osvedčujú miešané nápoje pripravované z Metaxy – či už troj-, päť-, ale aj sedemhviezdikovej. Spomenúť môžeme Suntonic Metaxu, vhodnú aj ako aperitív. V čistom stave, s ľadom alebo bez ľadu, sa Metaxa podáva aj ako digestív.

Pamätajte: Organizátor plesu by nemal zabudnúť, že sortiment nápojov si hostia pamätajú pomerne dlho. O svoje zážitky sa potom určite podelia so známymi a ak spomenú niečo skutočne kvalitné, zaručene tým vzrastie renomé hostiteľskej spoločnosti.

RC

Foto: TASR, archív

Opernball je nedostižný vzor

Väčšina top plesov u nás má firemný charakter

Opernball nemá zatiaľ nikde na svete konkurenciu, tvrdí znalkyňa pomerov Barbora Laucká.

B. Laucká sa ako slovenská novinárka deväťkrát zúčastnila na najprestížnejšej udalosti plesovej sezóny – na plesoch vo Viedenskej štátnej opere, teda na známom Opernballe. Jej knižka Noci v lakovkách, kde mapuje plesy na Slovensku v rokoch 1990 až 2005, vyšla pred dvoma rokmi. Podľa nej sú na Slovensku štyri vrcholné plesové podujatia; ďalšie, aj známe plesy majú o jednu či dve „hviezdičky“ menej.

■ Čím sa môžu na viedenskom Opernballe inšpirovať usporiadatelia plesov v hlavnom meste Slovenska?

Viacere krajiny sa pokúšali zorganizovať podobný bál, ako je vo Viedni, nikomu sa to však doteraz nepodarilo. Viedeň je osobitá svojou tradíciou a tým, že na tento ples chodí svetová smotánka. Preto sú ceny vstupeniek také vysoké a preto sa na ňom podieľajú celé tímy organizátorov.

Bratislavský Ples v opere, ktorý organizuje súkromná spoločnosť, je v porovnaní s tradičným Opernbalom súkromná firemná záležitosť. Kým na Opernballe vždy na začiatku znie rakúska hymna a teraz už aj hymna Európskej únie, v našej opere sa takéto procedurálne záležitosti nedejú, z logických dôvodov.

Na Plesoch v opere sa zúčastňujú pozvaní hostia, ktorí sú priateľmi, partnermi firmy, alebo tí, ktorých si tento mobilný operátor z iných dôvodov váži. Vstupenky sa nekupujú. Ale na Opernball môže prísť každý, kto si to zaplatí. Vo Viedni po

desaťročia funguje Opernball büro – kancelária, ktorá celoročne pripravuje ples, čo u nás a ani inde na svete nie je. Okrem toho Opernball zabezpečuje financie pre Viedenskú štátnu operu na celý rok. Je to vlastne nádherná firma, ktorá zarába peniaze pre kultúru.

Navyše, dcéry z top rodín Európy a sveta s korunkami debutantiek na hlavách každoročne otvárajú bál a už len toto samotné otvorenie sa považuje za vec osobnej prestíže. Znamená to uvedenie mladých párov do spoločnosti.

■ Aké menu sa obvykle podáva?

Na Opernballe sa nevečeria. Sú tam len chuťovky, ktoré si niekto dá a iný nie. Na ples sa vo vysokej spoločnosti nechodí večerať. Večeria sa inde a aj preto sa Opernball začína o 22.00 hod. a nie o 20.00 hod. ako u nás.

■ Aká toaleta je predpísaná na ples vo Viedenskej štátnej opere?

Na Opernballe sú predpísané bálkové róby – žiadne krátke ani lady dĺžky – a pánovia musia mať frak. Iba čašníci a chudobní novinári majú smoking, ale to je minimum, čo sa pripúšťa. Obliecť si čierny oblek ani žaket nie je možné.

■ Vedia celebrity, ktoré ste tam videli a stretli, tancovať alebo s tým majú problémy?

Pravdaže vedia, aj preto tam chodia – okrem obchodov a prestížnych dôvodov. Nakoniec, aj bratislavský primátor Andrej Ďurkovský absolvoval z týchto dôvodov kurz spoločenských tancov. Excelentný tanečník je napríklad stavebný magnát Richard Lugner, ktorý si každoročne do lôžka pozýva najväčšie hviezdy filmu a svetového šoubiznisu či princezné z kráľovských rodín a platí im za to. Takto sa na bále predviedla napríklad Ivanka Trumpová, dcéra Ivany a Donalda Trumpovcov z USA, ktorá

s ním krásne tancovala anglický valčík. Na rozdiel od iných herečiek, ktoré sa v jeho lóži skôr opíjali. Ale to už je v mojej knižke.

■ Prečo práve Opernball priťahuje pozornosť radikálnych demonštrantov, ktorí proti nemu protestujú?

Protesty sa konajú približne posledných 20 rokov, ale nie je to nič, s čím by sa niekto vážne zaoberal. Ide o to, že v opere sa stretávajú poli-

tici, bohatí podnikatelia, umelci a korunované hlavy. To všetko je väčšinou pravica. Preto tie protesty a Molotovove koktaily.

■ Keď porovnáte úroveň plesov v Bratislave pred a po roku 1989, v čom sa zlepšila a kde sú rezervy?

Urobili sme veľký krok dopredu, no rezervy sú aj v súčasnosti. Ani tak nie sú v organizácii alebo v cateringu, ale skôr v správaní ľudí, ktorí chodia na bály. Hoci sú krásne a vhodne oblečení, stále zabúdajú na žuvačky v ústach, zvoniacie mobily vo vreckách a nedokážu sa pri vchode zviať s hosťami a pri odchode sa im poďakovať.

Jednoducho, stále nám chýba bontón. Okrem toho je škoda, že umelecké a intelektuálne špičky sa na Slovensku plesom vyhýbajú. Zato je na nich vidieť stále rovnakých moderátorov a pseudocelibrity.

■ Chýba podľa vás na Slovensku prestížny reprezentačný ples vlády, parlamentu a vysokých podnikateľských kruhov?

Bola som na prvom a asi jedinom vládnom plesoch, ktorý sa uskutočnil začiatkom 90. rokov. Ale neviem, či práve takýto bál u nás chýba. Keď sa pozrieme na parlament a vidíme, aké sú vzťahy medzi politikmi, hneď vieme, že na bál by spolu neprišli a asi by sa na ňom ani necítili dobre. Takže – nechýba.

Text a foto: TASR

Značka a firemná identita v marketingovej komunikácii

Na čo treba dbať pri vizuálnom sprostredkovaní firemnej kultúry a filozofie

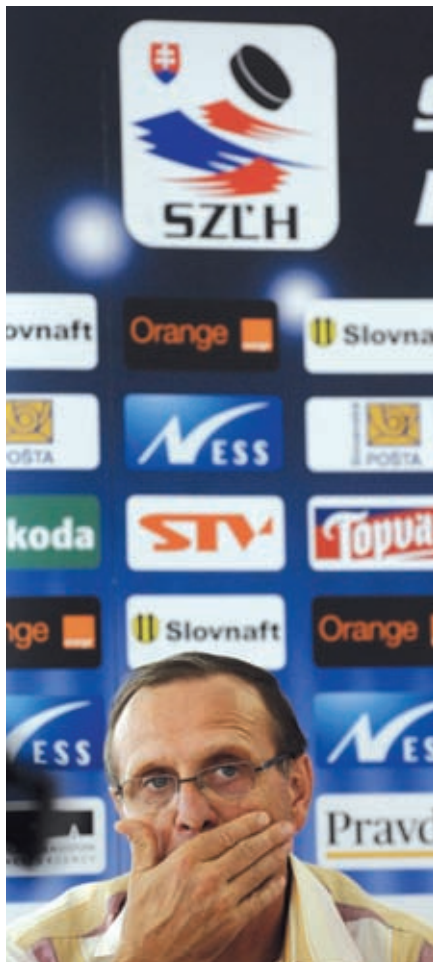
Proces budovania značky, ktorý vytvára dlhodobý vzťah s cieľovou skupinou, označujeme ako branding.

Hneď po revolúcii v roku 1989 vznikali na Slovensku firmy ako huby po daždi. Málko sa vtedy zaoberal otázkou, čo je to imidž, značka, ako tvorí firemnú identitu alebo ako budovať kultúru spoločnosti. Menší hráči na trhu ani neuvažovali o význame značiek a nejedno logo firmy vytvoril IT manažér v najdostupnejšom softvéri PowerPoint. Ale časy sa zmenili. Úspešné firmy narástli a rozvinuli svoje podnikanie až do medzinárodnej podoby. Uvedomujú si, že tieto pojmy majú hlbšiu podstatu a oplatí sa im venovať pozornosť.

Značka ako nástroj komunikácie

Už pravekí lovci mali svoje zbrane označené symbolmi a podiel na úlovku sa odvíjal od ich zásluh pri love. V stredoveku, keď väčšina obyvateľstva nevedela čítať ani písať, dokazovali znaky na tovare vlastníctvo i pôvod. Dnes už značka (v angličtine brand) obvykle nepotvrďuje vlastníctvo a nie je životne dôležitá na uspokojenie základných potrieb. Napriek tomu svoj význam nestratila. Stala sa prejavom sociálneho statusu, umožňuje nám vyjadrenie vlastných postojov prostredníctvom jednoduchšej, každému zrozumiteľnej symboliky. Aj keď si to

často nechceme pripustiť, nie sme imúnni voči pôsobeniu reklamy, ktorá nás nabáda uveriť, že ten či onen produkt splní naše sny a túžby. Tínedžeri milujú „svoje“ brandy, ktoré ich odlišia

od generácie rodičov, a vôbec im neprekáža, že sa zároveň unifikujú s vrstovníkmi.

Keď žena nakúpi vo viacerých obchodoch, neomylné uloží nákupy do tašky z predajne „tej správnej značky“. Pritom značky, ku ktorým máme pozitívny vzťah, nemusia patriť len veľkým korporáciám ako Coca-Cola či Levi's. Lokálne firmy, ktoré poskytujú dobré služby a dávajú nám pocit vlastnú dôležitosť, môžu získať našu dôveru a zabodovať rovnako.

Značky nie sú len fenoménom obchodných a výrobných firiem, rovnako prenikli do športu, umenia, politiky či charity.

Proces budovania značky, ktorý vytvára dlhodobý vzťah s cieľovou skupinou, označujeme slovom branding. Vo svete plnom reklamy sa toto emocionálne a osobné puto niekedy stáva jediným prvkom odlišenia. Branding sa začína pri základnom vymedzení toho, kým ste, aký prísľub dávate svojim zákazníkom, čo od vás môžu očakávať a čím sa líšite od svojej konkurencie. A každá spoločnosť, ktorá chce byť dlhodobo úspešná, by mala úzkostlivo dbať na napĺňanie tohto prísľubu.

Logo vyjadruje filozofiu a postavenie firmy

Logo je grafickou podobou značky a vizuálnym stvárnením identity spoločnosti. Môže byť typografické, obrazové, abstraktné alebo kombinácia týchto možností. Logo reprezentuje spoločnosť jedinečným spôsobom. Niektoré logá pretrvávajú dlhé roky bezo zmeny, ako napríklad IBM. Iné sa zasa počas svojej histórie viackrát podstatne menia, tak ako logo Siemens, alebo sa menia postupnými a takmer nebadanými

krokmí, čoho príkladom je logo spoločnosti Coca-Cola. V minulosti bolo pri tvorbe logotypu hlavným cieľom vizuálne riešenie mena firmy. Dnes sa skúsení tvorcovia loga snažia zachytiť v ňom vnútornú kultúru firmy, jej hodnoty a ciele, dosiahnuté pozície, ale aj pohľad do budúcnosti.

Popri type písma alebo grafickom znázornení určitého objektu tu hrajú dôležitú úlohu farby. Dokážu prenášať emócie i symbolizovať vlastnosti. Farby prenikajú nielen do vizuálneho stvárnenia, ale aj do samotných názvov spoločností. Spomeňme si na Orange či Zlaté stránky, alebo nazrime do sveta hudby, kde nájdeme Pink, Black Sabbath či Blue Oyster Cult.

Vytvorenie nového loga spoločnosti

Nové firemné logá vznikajú nielen pri založení, ale aj pri udalostiach, ako sú zlúčenie, rozdelenie alebo podstatná zmena zamerania spoločnosti. Logo bude pravdepodobne reprezentovať vašu firmu po dlhé roky, počítajte preto s dostatočným časom na jeho prípravu. V marketingovej komunikácii je len málo vecí, pri ktorých hrajú skúsenosti takú dôležitú úlohu ako pri tvorbe loga. Je preto dobré obrátiť sa na skúseného grafického dizajnéra a starostlivo posúdiť kvalitu jeho predchádzajúcich návrhov a referencií.

Rovnako dôležité je však prispieť k úspešnému výsledku kvalitnými podkladmi zo strany samotnej spoločnosti. Vaše zadanie by malo obsahovať dostatočné informácie, aby tvorca loga pochopil firemnú kultúru, mali by ste charakterizovať kľúčové hodnoty, víziu a smerovanie. Pomôžete tak definovať možné cesty a vylúčiť

nesprávny prístup. Po predložení návrhov sa vyhnite pocitovému hodnoteniu, hľadajte koncepcné riešenie vychádzajúce z pochopenia princípov.

Firemná identita

Rovnako ako značky, aj firemná identita má svoje korene v hlbokéj minulosti. Pomaľovaním tiel či nosením odevov ľudia prejavovali oddanosť

Značky aj firemná identita majú korene v hlbokéj minulosti.

súboru určitých hodnôt a príslušnosť ku skupine. Aj dnes vyjadrujú športovní fanúšikovia svoju spolupatričnosť tvármi označenými klubovými farbami a obdivovatelia hudobných smerov rozoznávajú podľa oblečenia a účesov.

Firemná identita pozostáva z loga a mena

spoločnosti, sloganu, prípadne iných prvkov a zároveň zo súboru pravidiel, ako majú byť používané. Predpisy sú spísané a vyobrazené v dizajn manuáli, ktorý určuje vzhľad hlavičkového papiera, vizitiek, propagačných materiálov, ale aj produktov či budov. Firemná identita je základným prostriedkom vnútornej i vonkajšej komunikácie a zabezpečuje, že jednotlivé oddelenia firmy či pobočky v rozličných krajinách budú navonok vystupovať jednotným spôsobom.

Zamestnanci a kultúra spoločnosti

Dalo by sa povedať, že firemná kultúra je nadradeným pojmom k firemnej identite. Vyjadruje filozofiu spoločnosti, pôsobenie jej interných a externých vzťahov. Filozofia je často sformulovaná ako misia či poslanie, vízia, spoločne vyznávané hodnoty a spôsoby konania. Silné a motivujúce princípy stmelujú pracovný tím, posilňujú zodpovedný prístup a budujú lojalitu k firme.

Každú spoločnosť charakterizujú predovšetkým ľudia, ich konanie a vystupovanie. Sú to zamestnanci, kto dokáže v očiach verejnosti vytvárať o svojej firme profesionálny a pozitívny obraz – alebo spôsobiť pravý opak a znevažovať aj nákladnú reklamnú kampaň. Vnútorná komunikácia, pochopenie posolania a cieľov firmy jej pracovníkmi sú rovnako dôležité ako budovanie značky a komunikácia smerom k zákazníkom.

Jana Škutková

konzultantka pre marketing a reklamu
Ilustračné foto: TASR, SXC

História značky a dnešný marketing: obal pre pamätníkov

Nostalgická retro edícia čokolád Figaro apeluje na spomienkový optimizmus spotrebiteľov.

Čas býva spravodlivým sudcom. Mnohokrát preverí kvalitu značiek a na trhu ostávajú viac rokov len tie, v ktorých sa spája to najlepšie, čo hľadajú spotrebiteľia. Minulosť nemusí byť späť len s nostalgickou spomienkou, ale aj s tradíciou a rokmi overenou kvalitou.

Značka Figaro, ktorá je na trhu od roku 1958, poteší v tomto roku všetkých svojich priaznivcov netradične – limitovanou „retro“ edíciou čokolád Figaro 100 g, vďaka ktorej ožijú bábiky zobrazo-

vané na obľúbených čokoládach v 80. rokoch. Kreslené bábiky z čokolád s názvom Jana, Dana a Lena si dievčatá v tom čase mohli vystrihovať a „oblekať“ im papierové šaty z toho istého obalu.

„Obaly boli také úspešné, že sa dočkali niekoľkých modernizovaných verzií. Všetkým svojim priaznivcom sa teraz predstavujú v inovovanom 3D dizajne,“ uviedla Lenka Laurínová, Assistant Brand Manager značky Figaro.

V rámci kampane „Figaro bábiky opäť ožívajú“ si budú môcť spotrebiteľia od 15. februára aj zasúťažiť o reálnu štylovú bábiku a o ďalšie ceny, ktoré môžu získať po zaslaní určeného počtu EAN kódov.

Značka Figaro patrí do portfólia nadnárod-

nej spoločnosti Kraft Foods, spolu s medzinárodne známymi značkami, ako sú napríklad Milka, Cote d'Or, Lacta a Toblerone. Do tohto potravinárskeho impéria patria aj produkty Jacobs a Carte Noire (káva), Oreo a LU (sušienky), ako aj značkové syry, mäsové výrobky a polotovary dodávané najmä na americký trh.

VN

Používatelia chcú televíziu s internetom

Na mediálnom trhu sa očakáva nárast výnosov zo služby video na želanie

Televízne a rozhlasové vysielanie si zachovávajú prvenstvo aj v roku 2010. Tento rok bude aj začiatkom používania prepojeného internetu a televízie.

Za zblížením internetu s televíziou budú stáť pravdepodobne používatelia, ktorí budú prepájať svoje televízne prijímače a laptopy, MP3 prehrávače alebo iné zariadenia s webovými prehliadačmi. Internetové stránky, ktoré sú špecificky navrhované tak, aby divákovi umožnili reagovať na sledovaný program, by sa mali stať zdrojom zábavy pre verejnosť, uspokojiť zadávateľov reklamy a zvýšiť tržby vysielacích spoločností. Také sú prognózy najvýznamnejších mediálnych trendov v roku 2010 podľa Juana Carlosa Garcíu, partnera zodpovedného za technológie, médiá a telekomunikácie spoločnosti Deloitte Central Europe.

Televízne a rozhlasové vysielanie si zachováva prvenstvo

Hoci sa rok 2010 vníma ako začiatok konca lineárnych služieb, medzi lineárnymi a nelineárnymi službami aj naďalej zostáva značná priepasť. Napriek narastajúcemu sortimentu nelineárnych služieb, prevažnú časť obsahu

Ponuka videoslúžieb na želanie je široká, lineárne vysielanie však trhu stále dominuje.

budú diváci, resp. poslucháči sledovať podľa programových schém vysielacích spoločností; konkrétne týmto spôsobom bude sledovať vyše 90 % divákov televízneho vysielania a vyše 80 % poslucháčov rozhlasového vysielania.

Vedúce postavenie lineárnych vysielacích služieb sa môže dokonca rozširovať v rozvojových krajinách, kde bude mať nárast predaja televíznych prijímačov za následok zvyšovanie počtu televíznych divákov, ale aj v rozvinutých krajinách, kde sa očakáva, že prechod na digitálne vysielanie zvýši spotrebu lineárnych služieb.

K rozmachu lineárnych služieb môže prispieť aj spolpatnenie nelineárnych služieb, ktoré sa doteraz poskytovali bezplatne.

Televízia a internet patria k sebe

Predpokladá sa, že po odštartovaní prepojenia internetu a televízie v roku 2010 sa obsah internetových stránok bude v čoraz väčšej miere kombinovať s televíznymi programami. Predpokladá sa, že prepojenie internetu a televízie sa bude v praxi realizovať prostredníctvom existujúcich televíznych prijímačov a zariadení, pričom pri ich „zblížení“ s internetom bude aktívnu úlohu zohrávať používateľ vzhľadom na časový nesúlad medzi narastajúcim spotrebiteľským dopytom po simultánnom využívaní internetu a televízie a zvyčajne desaťročným cyklom obnovy televíznych prijímačov.

Používatelia budú prepájať svoje televízne prijímače so samostatnými zariadeniami umožňujúcimi prístup do webových prehliadačov, väčšinou laptopmi a netbookmi vybavenými technológiou

Lineárne vysielanie - vysielanie podľa programu šírené prostredníctvom tradičnej televízie, internetu alebo mobilných telefónov, keď sa obsah dodáva televíznym divákovi.

Nelineárne vysielanie – napríklad filmy na základe požiadavky, ktoré si televízny divák zo siete individuálne prehrá.

Wi-Fi, smartphonmi, MP4 prehrávačmi a prenosnými hernými konzolami. Nárast popularity simultánného používania internetu a televízie bude podnecovať televíznych tvorcov, aby vytvárali webové stránky, ktoré uspokojia potrebu divákov reagovať na práve sledovaný program.

Hudba ako služba je na vzostupe

Konečne by sa mohlo začať dať predplatiteľským hudobným službám. Možno povedať, že ich doterajší vývoj bol dosť slabý. Tieto služby zaznamenali mierny úspech (niekoľko stoviek tisíc predplatiteľov na jednu službu), ale i postupný neúspech.

V roku 2010 by počet platiacich predplatiteľov – na rozdiel od jednotlivcov, ktorí sa len jednoducho zaregistrujú – mal po prvýkrát presiahnuť 10 miliónov. Rozhodujúcim dôvodom pre využívanie týchto služieb by mal byť online a offline prístup do všetkých významných platforiem prostredníctvom mobilných telefónov a iných prenosných mediálnych zariadení.

Vzhľadom na to, že ročné predplatné sa pohybuje od 40 do 180 USD, celkové tržby budú pravdepodobne nízke, okolo 100 mil. USD, najmä v porovnaní s globálnymi tržbami z predaja CD (14,4 mld. USD) alebo zo sťahovania digitálnych nahrávok z internetu (6 mld. USD). Dochádza však preukázateľne k poklesu predaja CD nosičov, pričom nie je pravdepodobné, že by v prípade tohto média nastalo oživenie. Tým sa vytvára veľký priestor pre predplatiteľské služby.

Deloitte Central Europe
Ilustračné foto: Sony

Zmena na čele Business Leaders Forum

Novým prezidentom združenia Business Leaders Forum (BLF) sa stal Paolo Ruzzini, predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Slovenských elektrární. Paolo Ruzzini vedie Slovenské elektrárne od ich začlenenia do skupiny Enel v roku 2006. Je tiež oblastným manažérom závodov pre strednú a východnú Európu. Do skupiny Enel nastúpil v roku 2003 ako riaditeľ spoločnosti pre Organizáciu a ľudské zdroje.

BLF je združením firiem, ktoré sa zaväzujú byť lídrami v presadzovaní princípov zodpovedného podnikania (angl. Corporate Social Responsibility – CSR) na Slovensku. Združenie má 22 členov a administruje ho Nadácia Pontis. Nadácia Pontis je jednou z najväčších grantových a operačných nadácií na Slovensku. Podporuje firemnú filantropiu a presadzuje zodpovedné podnikanie. S firmami spolupracuje pri realizácii ich filantropických aktivít a poskytuje im poradenstvo pri tvorbe filantropickej stratégie.

VN

Novým generálnym riaditeľom spoločnosti SAP Slovensko sa stal František Imrecze. František Imrecze pôsobí v spoločnosti SAP od roku 2006, a to vo viacerých vedúcich funkciách v rámci obchodných štruktúr, naposledy ako obchodný riaditeľ pre strategické odvetvia v regióne strednej a východnej Európy. V novej funkcii František Imrecze svoje

Nový generálny riaditeľ SAP Slovensko

aktivitu sústreďuje najmä na rozšírenie spolupráce s najväčšími zákazníkmi SAP na Slovensku, ako aj na presadzovanie riešení SAP na trhu malých a stredných podnikov.

VN

Slovak Telekom posilňuje korporátnu komunikáciu

Riaditeľom sekcie Korporátnej komunikácie je od 1. 2. 2010 Ján Kondáš. V sekcii pre Korporátnu komunikáciu budú pracovať tieto manažéri:

- Andrej Gargulák, vedúci odboru Externej komunikácie a hovorca (doteraz vedúci Externej komunikácie a hovorca T-Mobile Slovensko),
- Iveta Ištoková, vedúca odboru Internej komunikácie (doteraz vedúca odboru Internej komunikácie v Slovak Telekom),
- Simona Sýkorová, CR manažér (doteraz vedúca odboru Internej komunikácie a CR v T-Mobile Slovensko).

JF

Rozšírené predstavenstvo UniCredit Bank

Predstavenstvo UniCredit Bank Slovakia sa od 1. januára rozšírilo na štyroch členov. Novou členkou predstavenstva sa stala RNDr. Zuzana Žemlová, ktorá zároveň nastúpila do funkcie riaditeľky Divízie riadenia rizík.

Zuzana Žemlová má bohaté skúsenosti z bankového sektora. Jej predchádzajúca kariéra je spojená so Citibank, kde pôsobila 15 rokov na manažérskych a riadiacich postoch.

VN

OTP Banku Slovensko vedie žena

Funkčné obdobie generálneho riaditeľa a predsedu predstavenstva OTP Banky Slovensko,

Ernő Kelecsényiho, sa skončilo 24. januára 2010. Do vymenovania nového generálneho riaditeľa je vykonávaním úloh generálneho riaditeľa OTP Banky Slovensko poverená pani Ing. Zita Zemková, ktorá v súčasnosti riadi divíziu Finance & Treasury.

VN

HB Reavis s novým predsedom predstavenstva

Spoločnosť HB Reavis Slovakia, slovenská developerská jednotka, vstúpila do tohto roku s novým predstaviteľom na čele. Predsedom predstavenstva sa stal Ing. Slavomír Jankovič, ktorý vo firme pôsobí od roku 2006 vo funkcii riaditeľa developmentu. Predtým pracoval v spoločnosti Shell Slovakia vo funkcii generálneho riaditeľa. Počas jeho pôsobenia zaznamenala spoločnosť Shell Slovakia najväčší rast svojho podielu na slovenskom trhu s pohonnými látkami, a to aj vďaka uvedeniu nových produktov V Power, V Power Racing, vernostného programu SMART či akvizícií konkurenčnej siete.

VN

Nový šéf Cleverlance Slovakia

Cleverlance Slovakia, dcérska spoločnosť Cleverlance Enterprise Solutions, má nového člena vedenia. Od januára nastúpil do funkcie výkonného riaditeľa Miroslav Kolár. Jeho hlavnou úlohou bude posilniť business development aktivity zvlášť v oblasti financií a rozšíriť portfólio služieb a riešenia Cleverlance o oblasť Business Intelligence (BI). Miroslav Kolár prichádza do Cleverlance zo SAS Slovakia, kde pôsobil dva roky ako Relationship Manager so zameraním na telco a bankový a poisťovací sektor. Svoje skúsenosti z oblasti IT získal aj ako riaditeľ obchodnej sekcie v spoločnosti Softec.

VN

GW101-203

Zažite to naživo!

Priame prenosy podujatí nielen pre weby - TASR Live

• **tasr** •

každý deň lepší servis

Vzdelávanie, kurzy, semináre

Bratislavský kraj

Ludské zdroje a personalistika

Vyjednávanie pre nákupcov, 15. – 16. 2. 2010, Senec, Dynargie Slovakia

Umenie slovnej sebaobrany, 16. 2. 2010, BA, Insight

Stress Balance, 25. 2. 2010, BA, Jobpoint

Ako uspieť na pracovnom pohovore, 18. 2. 2010, BA, Centrum ďalšieho vzdelávania UK

Life manažment – sebariadenie, 17. – 18. 2. 2010, BA, Európska vzdelávacia akadémia

Ako dosahovať svoje ciele, 8. – 9. 3. 2010, BA, Business Success

Vedenie hodnotiacich rozhovorov, 18. – 19. 2. 2010, BA, GtoG

Prezentačné zručnosti I., 10. – 11. 3. 2010, FBE BA

Ako efektívne riadiť ľudské zdroje, 22. – 23. 2. 2010, BA, a_set

Liderský tréning pre manažerov, 1. – 2. 3. 2010, BA, Dale Carnegie Slovakia

Koučovanie – veda i umenie, 5. – 8. 3. 2010, BA, HQ Team

Typológia osobnosti podľa Insights, 1. – 2. 3. 2010, BA, TOP Consult Group

Ochrana osobných údajov, 24. 2. 2010, BA, Agentúra Apollo

Lektorské zručnosti, 18. – 19. 2. 2010, BA, Top Consult Group

ZP – Aktuality v mzdovej učtárni, 16. 2. 2010, BA, Centrum ďalšieho vzdelávania UK

Odborné

Obnovovacie školenie bezpečnostných poradcov podľa ADR, 15. – 17. 2. 2010, Senec, ADR – školenia a konzultácie

Ako prežiť krízu pomocou európskych fondov, 4. 3. 2010, BA, Spoločnosť pre kariérny rozvoj a manažment

Počítače

International Material Data System: Advanced, 11. 3. 2010, BA, Hewlett-Packard

RH202 – Zkouška Red Hat Certified Technician RHCT, 5. 3. 2010, BA, DataScript

QuarkXpress, 15. – 17. 2. 2010, BA, KVT – kurzy výpočtovej techniky

MOC6421 – Nastavenie Microsoft Windows Server 2008, 1. – 5. 3. 2010, BA, Soitron

MS Excel 2007/2003 – pre pokročilých, 15. – 16. 2. 2010, BA, Ipex IT

PHP I – tvorba dynamických stránok, 22. – 25. 2. 2010, BA, KVT – kurzy výpočtovej techniky

ITIL V3 Release, Control and Validation, 22. – 26. 2. 2010, BA, Omnicom

Manažment

Marketing CIMA B, 18.2. – 19.2.2010, BA,

Vzdelávacie a konferenčné centrum Intenziva

Microsoft Project I, 4. – 5. 3. 2010, BA, KVT – kurzy výpočtovej techniky

Konsolidácia podľa IFRS a skupinový reporting, 16. – 17. 2. 2010, BA, Mentis

Krízová komunikácia, 8. – 9. 3. 2010, BA, Top Consult Group

Sales CIMA B, 11.3. – 12.3.2010, BA, Vzdelávacie a konferenčné centrum Intenziva

Manažerske zručnosti, 12. 3. 2010, BA, Krauthammer Slovakia

Riadenie a motivácia ľudí, 11. 3. 2010, BA, Business Success

Kurz IA SMIB/ISMS podľa ISO/IEC 27001:2005, 9. – 12. 3. 2010, BA, TÜV Nord Slovakia

Dôsledné riadenie k vysokým výkonom, 17. – 18. 2. 2010, FBE BA

Leadership & TOP Management fórum 2010, 16. – 17. 2. 2010, BA, IPA Slovakia

Prince2 Foundation a Practitioner, P30, MSP (TM), PMI – základy a príprava na certifikáciu PMP, 15. – 17. 2. 2010, BA, Potifob

Logistika – riadenie zásob, 11. – 12. 3. 2010, BA, Inorga Tréninkové Centrum

Logistika v praxi, 23. – 24. 2. 2010, BA, Vzdelávacie a konferenčné centrum Intenziva

Cash flow a likvidita firmy, 16. – 17. 2. 2010, BA, Mentis

Účtovníctvo a dane

Daňová závierka PO za rok 2009 + zákon o dani z príjmov, 19. 2. 2010, BA, Agentúra Apollo

Daňové priznanie k dani z príjmov PO za rok 2009, 18. 2. 2010, BA, Akadémia vzdelávania Bratislava

Ročné zúčtovanie zdravotného poistenia a dane za rok 2009, 15. 2. 2010, BA, Agentúra Tempo

Controlling a IFRS, 18. 2. 2010, BA, Mentis
Právo a legislatíva

Novela Zákonníka práce, 25. 2. 2010, BA, Akadémia vzdelávania Bratislava

Financie

Analýza výsledkov firmy a jej využitie v plánovaní, 24. 2. 2010, BA, Agentúra J & T Manažment

Rôzne

Vymáhanie pohľadávok, 4. – 5. 3. 2010, BA, Top Consult Group

BOZP a PO

Základná odborná príprava bezpečnostných technikov, 22. – 26. 2. 2010, BA, IVBP

Košický kraj

Manažment

Interný auditor SRK norma ISO 9001:2008, 10. – 12. 3. 2010, Košická Belá, SGS Slovakia

ISO/IEC 27001 – informačné školenie z oblasti systému manažerstva informačnej bezpečnosti, 25. 2. 2010, Košice, Vincotte Slovakia

Obchodné rokovanie, 22. 2. – 23. 2. 2010, Košice, Person

Počítače

MOC 6417B – Updating your Applications Infrastructure Technology Skills to Windows Server 2008, 1. – 3. 3. 2010, Košice, Telegrafia

Ludské zdroje a personalistika

Motivačný seminár pre stredný manažment, 5. – 6. 3. 2010, Košice, Business Success

BOZP a PO

Výchova a vzdelávanie revíznych technikov a elektrotechnikov na VTZ elektrických, 16. – 19. 2. 2010, Košice, TÜV SÜD Slovakia

Odborné

Obnovovacie školenie vodičov podľa ADR, 3. – 5. 3. 2010, Košice, Dekra kvalifikácia a poradenstvo

Nitriansky, Prešovský, Žilinský, Banskobystrický kraj

Počítače

Windows SharePoint services – tímová komunikácia, 23. – 24. 2. 2010, Nitra, Lapis

Ludské zdroje a personalistika

Vzdelávanie a rozvoj zamestnancov, 8. – 9. 3. 2010, Nový Smokovec, Timan

Jazyky

Nemčina 1 – pobytový kurz, 28. 2. – 5. 3. 2010, Nízke Tatry, Hotel Repiská***, Jasná, Jazyková agentúra Resyl – Brain-Friendly School

Účtovníctvo a dane

Daň z príjmov FO, 22. 2. 2010, Žilina, SOPK RK Žilina

Marketing a obchod

Obchodný a spoločenský protokol v praxi, 22. – 23. 2. 2010, Tále, Timan

Manažment

Interný auditor ISO TS 16 949:2009 v automobilovom priemysle, 16. – 18. 2. 2010, Tále, SGS Slovakia

Informácie o vzdelávacích aktivitách prinášame v spolupráci s internetovým portálom www.education.sk.

Golf: zima hru nezastaví

Zima je v plnom prúde a golfisti sa presunuli z ihrísk do tepla indoorových golfových klubov.

Agentúra JUTURN nezabúda na golfistov ani v tomto období a popri turnajoch na sezónu 2010 ponúka i zimné turnaje obľúbených golfových túr PREZIDENT GOLF CUP a FASHION GOLF TOUR, na ktorých sa môžete zúčastniť vo vybraných indoorových golfových centrách po celom Slovensku.

Turnaje pod strechou

Zimná časť Prezident Golf Cupu pokračuje už svojím šiestym ročníkom, v ktorom, už tradične, majú dvojčlenné tímy rozdelené do skupín možnosť prebojovať sa až do finále a tu sa popasovať s tými najlepšimi na ihrisku, zvolenom pre zimnú časť sezóny. V tomto roku je to ihrisko Harbour Town.

Novinkou v zimnej časti je štýlová Fashion Golf Tour, ktorá sa aj v indoorovom prostredí bude

hrať hracím systémom „eklektik“. Celkovo si každý hráč bude môcť zmerať sily s ostatnými na ihrisku Pelican Hill maximálne v piatich turnajoch.

Výhodou zimných turnajov pre hráčov je individuálna voľba termínu podľa vlastných požiadaviek v období od decembra 2009 do marca 2010, v ktorom bude zimná sezóna prebiehať.

Kontaktné údaje na jednotlivých hráčov nájdete na webovej stránke agentúry.

A čo nás čaká v lete

Na populárnu golfovú túru pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča sa môžete tešiť i v letnej časti golfovej sezóny 2010. Na tú pre vás Juturn pripravuje už šiesty ročník Prezident Golf Cupu s celkovým počtom turnajov 10, čo je o jeden viac ako v minulom roku. Zahrať si budete môcť na golfových ihriskách na Slovensku vo Veľkej Lomnici a pri Malackách, v Českej republike pri Slavkove, Kořenci, v Ostraviciach, Ropiciach a na Konopišti, ale i v maďarskom rezorte Tata.

Od apríla bude tretím ročníkom pokračovať aj obľúbená Fashion Golf Tour s tradičným „ek-

lektikovým“ systémom hry, no oproti uplynulému roku rozšírená o možnosť výberu ihriska. Golfisti si budú môcť vybrať medzi ihriskom v rakúskom Schönfelde a pri Slavkove v ČR alebo sa zúčastniť turnajov na oboch ihriskách.

Majstrovstvá firiem

Nezabúdame ani na firemných hráčov, ktorým v septembri ponúkame možnosť upevniť pracovné vzťahy na turnaji MAJSTROVSTVIE FIRM V GOLFE. Štvrtý ročník turnaja bude po dvojdňovom súboji jednotlivých tímov slovenských a českých firiem na tretí deň zavŕšený spoločným česko-slovenským finále.

Golfovým nadšencom opäť ponúka agentúra JUTURN možnosť zakúpenia kariet s predplatenými „fíčkami“ na letné turnaje PREZIDENT GOLF CUP a FASHION GOLF TOUR.

Podrobné informácie o jednotlivých turnajoch a súvisiacich podujatiach, ako aj možnosť zaregistrovať sa na zimnú časť obľúbených golfových túr nájdete na našej stránke www.juturn.sk.

Teší sa na vás a peknú hru vám želá
Váš JUTURN tím

GW101-201

PARTNERI

BKS Leasing
BKS Bank Group

Allianz
Slovenská poisťovňa

Daylong

SRIXON
FLY GIRL

Cleveland

7E

Scratch

ALAN BELLY

MEDIÁLNI PARTNERI

willmark

eurowalk

real-immo

EUROBIZNIS

CNR

Golf
magazin

Grand

LIEK

BEAUTY
GOODWILL

500,000 Kias Made in Slovakia

Kia Motors Slovakia (KMS) presented on January 15th the 500,000th vehicle manufactured at its factory in Teplička nad Váhom. The jubilee Kia cee'd station wagon powered by a 1.6-litre diesel engine model has been given as a gift to the Transplant Centre at hospital in Martin.

„We've produced more than 500,000 cars and owe this fact to the great efforts of all our employees who go that extra mile. I'm glad that we use production lines with high efficiency and our factory manufactures high-quality automobiles," said KMS President In-Kyu Bae.

The same day KMS launched serial production of the Hyundai ix35. A completely new model, Kia Sportage, will enter production as of June 2010.

More Flights from Bratislava

Bratislava's M. R. Štefánik Airport (BTS) will welcome a new airline – Polish LOT Airlines, which will introduce a new route from Bratislava to Warsaw as of May. Passengers will be able to travel to the Polish capital every day except Saturday, thereby gaining a good access to flights to Canada and the U.S. as well.

Last year was a complicated one for BTS, which lost two of its main carriers. Low-cost Slovak-based airline SkyEurope – BTS's second biggest client – declared bankruptcy in the autumn, with another Slovak airline Seagle Air following suit shortly after that. Bratislava airport managed to hold on to its most important client – Ryanair, which is now considering strengthening its position at BTS. The budget carrier announced that it intends to add several new European flight destinations from Bratislava airport by the middle of this year including Palma de Mallorca and Malaga in Spain, as well as Bari and Trapani in Italy. Its flights to London Luton will be on daily basis.

Peugeot: Style, Mobility, Responsibility

The marque Peugeot is set to bring more to the world than mere cars, however perfect they are. Guillaume Ducrest, General Director of Peugeot Slovakia told us more.

Guillaume Ducrest

■ Peugeot celebrates 200 years' anniversary. How do you see its today's position at the relevant markets worldwide?

In 2009, Peugeot was No. 10 car brand in the world and for the first time in history the first French brand in the world. Our ambition is to get to No. 7 in the next five years. Peugeot is a truly worldwide brand, well-known and appreciated by customers in Europe as well as in China, Latin America or Middle East, for its stylish and reliable cars.

■ How is its position look like at its strongest markets, especially in Europe – with special regard to the CEE?

Europe is the traditional "home market" of Peugeot and this is also the most competitive market in the world. The strongest position we have in France, Belgium and Spain.

In Central Europe, we have great success there as a national brand in Slovakia with almost 8% market share in 2009 and the third position. The 207 model is built in 3 plants in Europe and Trnava production is sold mostly in northern Europe; this is the place where we achieve the highest level of quality for this model. So Trnava is really a success story for Peugeot. The Slovak people can be proud of Peugeot and the 207.

■ What is the vision of Peugeot? Could you describe the principal targets for the following years?

The world is changing fast and so will the car market in the next few years. We will have to face 3 main challenges: first of all to define what makes a Peugeot unique and modern. Emotion

is really at the heart of our vision and we will bring to the market reliable cars but always with a distinctive style – a car to be driven.

Second, we have to build a strong leadership in terms of environmental friendly technologies: in the next 12 months we will launch ION, a fully electric model with zero emission and the 3008 hybrid4 which is a combination of diesel technology and electric engine.

Third challenge will be the mobility. As more than half of the human population is now living in crowded cities, we have to offer not only cars but mobility – which means bikes, scooters and new services to our customers. As an example I would like to mention the BB1 concept – 100% electric vehicle, absolutely adapted to modern urban life.

■ What about the other directions of product line-ups for the near future? Will we see new models soon also in our country?

At the Bratislava motor show in April 2010 we will introduce to the Slovak market our splendid sports coupé named RCZ. In September we will present in Paris a new model, the successor of the 407. All future Peugeot models will have attractive design and unique driving qualities. Peugeot will make Peugeot-like cars, full of pleasure and emotion.

Our designers have recently developed a concept car named SR1 which shows the main stylistic codes of the brand for the future. It was shown to the journalists in January and will be in Bratislava motorshow, too. No doubt that it will be a huge success for our exposition and for the motor show as a whole.

Valéria Nagyová, Juraj Filin

SR1 concept

An Antitrust Counter-Revolution?

The current global financial crisis has made evident the tremendous pressures to which competition policy is subject on both sides of the Atlantic. In particular, competition policy has suffered a setback mostly because of the distortional aid measures to financial intermediaries, as well as a suspension of merger rules to save institutions. But if large firms can shape the playing field in their favor through their influence on the political process and regulation – thereby keeping out new entrants in their industries and shifting costs to society – a whole new perspective on competition policy follows. Or perhaps it is not so new after all.

Antitrust policy started in the US at the end of the 19th century with a deep suspicion about large firms, owing to the concentration of power that largeness entails. This somewhat populist view later gave way to a view of antitrust that focused on efficiency. What it sought to address was market power in a particular sector, not size per se, because market power leads to high prices and potentially reduces variety and innovation. In Europe, the “efficiency view” of competition policy also prevailed.

But the current crisis might pose the question of

whether the populist view of antitrust – limiting the size of firms because of the excessive influence they may wield – has some merit. The issue is not only that firms that become systemically vital may blackmail society, but also that very large firms can tilt the playing field to further their interests at society’s expense.

It is, however, one thing to recognize the problem, and another to think about measures to address it. Firms can be made to internalize the costs they impose on society with appropriate regulation (for example, capital requirements), but it is not so obvious what to do with “excessive” influence that comes with size.

To limit the size of firms to check the concentration of power is a very blunt instrument – one that highlights the failure of other controls in the democratic process aimed at ensuring that strong lobbies do not end up imposing regulation that is not aligned with social welfare. But if effective checks and balances are not put in place, nineteenth-century antitrust may be back in fashion sooner rather than later.

Xavier Vives
IESE Business School
 © Project Syndicate

Central Bank: Euro is an Advantage

The ongoing global crisis that reached a peak in 2009 has proven the advantages of adopting the joint European currency the euro, said the new Slovak central bank (NBS) governor Jozef Makúch at a conference. He said that having a domestic currency represents an advantage when an economy is doing well, but regulating and maintaining a domestic currency within acceptable parameters during a crisis requires enormous financial costs.

The crisis made banks tighten up their requirements for credit applicants, especially those

Jozef Makúch

from the business sector, while reporting significantly lower profits. On the other hand, the conservative approach of banks to activities on stock markets gave them stability, said Makúch.

NBS expects a stabilisation of the global economy to take place in 2010 and 2011, a phenomenon that should have an impact on Slovakia as well. The Slovak economy is particularly sensitive to developments

in advanced countries due to its openness and connections within the EU, where Slovak exports are mainly focused.

Employers Lobbying for Tax Cuts

Slovakia’s largest federation of employers AZZZ complies that the country’s payroll tax is one of the highest in the EU and it therefore proposes its gradual reduction from 35.2% to 25% percent by 2014. Association of Employers’ Unions AZZZ plans to submit its proposal to the main political parties. The expectation is that they will include this measure among their election platforms, and in the Manifesto of the future Government.

To offset the payroll-tax shortfall, AZZZ looks to

the various types of insurance held with the pension provider Sociálna Poisťovňa – sickness, disability, accident and unemployment insurance – that show a positive balance.

The 25 percent payroll tax cut would cause an annual shortfall of €1.5 billion. However, “in the long run it will have a favourable impact on the economy in terms of the sustainability as well as attractiveness for foreign and domestic investors to do business in Slovakia,” said AZZZ president Tomáš Malatinský.

Investment Projects Could Bring Jobs

Slovak Agency for Investment and Trade (SARIO) has currently 139 investment projects registered. „Of these, as many as 85 are active projects worth € 2.42 to € 2.53 billion, with prospects for creating 11,696 – 12,675 jobs,” said SARIO spokesman Marián Jánošík.

It was reported that, among other things, Slovakia’s adoption of the euro last year is spurring on new investments as it provides investors with greater financial stability during these times of global economic crisis. „Having the euro introduced often represents a key factor for investors in their decision-making process – especially when it comes to investment allocations in Central and Eastern Europe. This was the case of one of the biggest investments of 2009 – the Taiwanese AU Optronics in Trenčín,” added SARIO general manager Juraj Kiesel. (AU Optronics manufactures LCD modules.)

New Internet Banks Coming

Three banks – Raiffeisen, Akcenta and AXA – are heading for the Slovak market in the next few months. The Austrian group Raiffeisen owns Tatra Banka in Slovakia. Akcenta is a Czech savings co-operative specialised in foreign-currency trading. French group AXA already does business in Slovakia with its insurance company, pension fund-management company and supplementary pensions company.

All three newly-arriving banks will use the internet as their main channel of communication. This means that they are likely to compete especially with Poland’s mBank, which offers basic services without fees, while also providing higher interest rates. With the arrival of the new banks, Slovakia’s small market will provide trading space for more than 30 banking institutions. This means that there is a small possibility that they could shake up the market considerably in terms of the introduction of much lower charges for more quality services.

Real Estate Prices Still Going Down

According to National Bank of Slovakia (NBS), real estate prices fell year-on-year by more than 12% in 2009. In winter 2008, a flat in Slovakia was sold on average for € 1,479 per square meter, whereas a year later it was only €1,297. „Real estate prices will fall by five percent, in some regions, like for example Prešov, possibly even more,” said UniCredit Bank analyst Dávid Dereňik, adding that this trend will be least evident in the capital. „It will be Bratislava that will determine where the overall descent in prices stops, as the drop will come to a stop over there first,” said Dereňik.

All non-marked stories: TASR

INTELIGENTNÉ ČÍTANIE

Vychádza 12× do roka
Informuje obširne
a emotívne o pre-
vratných zmenách
a veľkých cieľoch
na planéte Zem.
Novinárska kvalita,
ocenené fotografie.

Vychádza 12× do roka
Magazín pre nároč-
ného motoristu.
Nové modely,
porovnávacie testy
a motoristický
šport.

Vychádza 12× do roka
Časopis o tom, čo
sa stane realitou
v oblasti počítačov
až zajtra.

Vychádza 11× do roka
Technológie
a zariadenia
pre príjemnejší
život

Vychádza 10× do roka
Odborný časopis
o informačných
technológiách
a možnostiach ich
využitia.

Vychádza 12× do roka
Populárna veda,
technika a príroda
pre tých, ktorí radi
objavujú niečo
nové.

Vychádza 10× do roka
Časopis o ekonomike,
podnikaní a spoločnosti.
Všimá si úspešné
firmy, manažérov
i produkty.

Ako si objednať predplatné

- **pošta:** zaslaním objednávkového formulára na tejto strane. Do stĺpca s označením „objedávka“ vyplňte x k titulu, ktorý si chcete objednať.
  - **internet:** vyplnením formulára na webe: www.itnews.sk/tituly/pcrevue/predplatne
  - **e-mail:** zaslaním objednávky na predplatne@pcrevue.sk
  - **SMS:** poslaním SMS objednávky na č. 0910 945 820
  - **TEL:** telefonicky na čísle 02/4342 0956-7
  - **FAX:** zaslaním objednávky na 02/4342 0958
- Nárok na zľavnené predplatné majú študenti, dôchodcovia a držiteľia karty Euro <26, ISIC a ITIC

Po spracovaní objednávky vám zašleme zloženku na úhradu za predplatné. Pokiaľ ste si objednali kombináciu aj ostatných magazínov, ako GEO, AUTO MOTOR A ŠPORT a GOODWILL, za tieto magazíny vám príde doklad na úhradu samostatne z príslušného vydavateľstva. Ak budete mať záujem o informácie ohľadom spracovania vašej objednávky, prípadne otázky v súvislosti s dodaním vybraného magazínu, obráťte sa na príslušné vydavateľstvo magazínu:

- **PC REVUE, BZ!, INFOWARE, QUARK:**
Digital Visions, s. r. o., tel. 02/4342 0956-7,
predplatne@pcrevue.sk
- **GEO, AUTO MOTOR A ŠPORT:**
Motor-Press Slovakia, s.r.o., tel.: 02/4910 3907,
mraz@motorpresse.sk
- **GOODWILL:**
GOODWILL PUBLISHING, s. r. o., tel.: 02/48 28 74 25,
goodwill@goodwill.eu.sk

Bonus balíkového predplatného

Pri predplatení všetkých siedmich titulov na jeden rok získate ako bonus motoristickú ročenku Auto Testy 2009, časopis GEO SEZÓNA, v celkovej hodnote 11 eur. K predplatnému dostanete aj praktický darček v podobe príručky Microsoft Office 2007 v hodnote 10 eur.

Uvedené tituly
si môžete objednať
aj jednotlivo

Adresa vydavateľstva: **GOODWILL PUBLISHING, s. r. o.**
Nevádzová 5, 821 01 Bratislava 2

Meno a priezvisko / Firma: _____

Adresa: _____

PSČ: _____

Tel. číslo: _____

Dňa: _____

Podpis: _____

Objedávka:	Titul:	Ročné predplatné:	Môžete ušetriť až
☐	PC REVUE s DVD	38,15 € (1 149,30 Sk)	9,25 € (278 Sk)
☐	PC REVUE	29,20 € (879,70 Sk)	nedostupné v stánkoch
☐	BZ!	18,90 € (569,40 Sk)	2,00 € (60,30 Sk)
☐	INFOWARE	18,25 € (549,80 Sk)	1,35 € (41 Sk)
☐	QUARK	13,94 € (420 Sk)	3,94 € (119 Sk)
☐	PC REVUE, DVD, BZ!, INFOWARE	66,00 € (1 988,30 Sk)	21,90 € (659,80 Sk)
☐	PC REVUE, DVD, BZ!, INFOWARE, QUARK	80,00 € (2 410,10 Sk)	25,78 € (776,70 Sk)
☐	GEO	39 € (1 175 Sk)	12,36 € (372 Sk)
☐	AUTO MOTOR A ŠPORT	25 € (753 Sk)	8,84 € (266 Sk)
☐	GOODWILL	12 € (361,51 Sk)	3 € (90,378 Sk)
☐	VŠETKY TITULY	156 € (4 699,66 Sk)	49,98 € (1 505,70 Sk)

Konverzný kurz 1 euro = 30,126 Sk

Živ^otné po^oistenie so zdravotnými benefitmi

Ako jediná poisťovňa na Slovensku vám prinášame jedinečné životné poistenie, ktoré prospeje nielen vašim peniazom, ale aj vášmu zdraviu. Životné poistenie so zdravotnými benefitmi je určené pre ľudí, ktorým záleží na zdraví. Obsahuje totiž jedinečné zdravotne orientované pripoistenia, vďaka ktorým si svoje nasporené peniaze môžete vo vyššom veku aj užiť.

Poistite si svoj úsmev :-)

Union

P o i s ť o v ň a

DÁME VÁM EURÁ NAVYŠE

ROZHODNITE SA DO
31. MARCA

www.pss.sk

Iba v Prvej stavebnej sporiteľni, a. s., vás odmeníme za pravidelné mesačné sporenie

Uzatvorte si zmluvu od 1. 2. do 31. 3. 2010 a za pravidelné mesačné sporenie vás budeme odmeňovať. Každý mesiac a tak dlho, ako budete chcieť!

K tomu získate ďalšie výhody stavebného sporenia:

- garantovaný 2%-ný úrok z vkladov
- ročná štátna prémie až 66,39 €
- ochrana vašich vkladov v plnej výške

Podrobné informácie vám ochotne poskytneme:

- v kanceláriách obchodných zástupcov PSS, a. s., na celom území Slovenska,
- v Centre telefonických služieb PSS, a. s., na čísle 02/58 55 58 55,
- u finančných sprostredkovateľov kooperačných partnerov PSS, a. s.,
- alebo vás radi navštívime tam, kde vám to najviac vyhovuje.

PRVÁ STAVEBNÁ SPORITELŇA